

Effektutvärdering av tjänsten stöd och matchning

Återrapport regleringsbrev 2021

© Arbetsförmedlingen
Författare: Pernilla Andersson Joona, Gisela Waisman, Ulfhild Westin och Emma Wigren
Datum: 2021-11-26
Diarienummer: Af-2021/0091 6867

Förord

Denna rapport har tagits fram med anledning av följande uppdrag i regleringsbrevet för budgetåret 2021 avseende Arbetsförmedlingen.

22. Analysuppdrag

Arbetsförmedlingen ska genomföra en effektutvärdering av tjänsten Stöd och matchning. Uppdraget ska redovisas till regeringen (Arbetsmarknadsdepartementet) senast den 26 november 2021.

Rapporten är beslutad av generaldirektör Maria Mindhammar. Ärendet har föredragits av kvalificerad handläggare Emma Wigren, analysavdelningen. Övriga som deltagit i den slutliga handläggningen är enhetschef Elin Bergkvist, sektionschef Christina Olsson Bohlin samt kvalificerad handläggare Pernilla Andersson Joonä.

Beslutet är fastställt digitalt i Diariet och saknar därför namnunderskrifter.

Maria Mindhammar, generaldirektör

Emma Wigren, kvalificerad handläggare

Innehåll

Förord	3
1 Sammanfattning	7
2 Inledning	10
2.1 Syfte och frågeställning.....	11
2.2 Tillvägagångssätt	11
2.3 Avgränsningar.....	12
2.4 Disposition av återrapport.....	13
3 Beskrivning av tjänsten stöd och matchning	14
3.1 Vad är tjänsten stöd och matchning?	14
3.1.1 Leverantörer kan erbjuda olika aktiviteter	15
3.1.2 Tjänsten stöd och matchning bygger på ett valfrihetssystem	17
3.2 Hur många tar del av tjänsten stöd och matchning samt hur många aktörer finns det på marknaden?.....	17
3.3 Hur går en anvisning till tjänsten stöd och matchning till?	19
3.3.1 När är det inte aktuellt med tjänsten stöd och matchning för en arbetssökande?	19
4 Vilka är de förväntade effekterna av att använda privata utförare?	21
4.1 Teoretiska utgångspunkter	21
4.1.1 När ska staten utföra offentlig service själv och när bör det överlåtas till privata aktörer?	22
4.1.2 Innovationskraft och osjälviska motiv	23
4.1.3 Upprättandet av kontrakt mellan stat och privata utförare.....	23
4.1.4 Hur väljer arbetssökande leverantör?.....	24
4.1.5 Sammanfattning av teoretiska utgångspunkter	25
4.2 Empiriska resultat från tidigare studier	25
4.2.1 Effekten av att anlita fristående aktörer som utförare av förmedlingsverksamhet	25
4.2.2 Effekten av förmedlingsinsatser	27
5 Tillvägagångssätt	28
5.1 Data.....	28
5.1.1 Vilka olika arbetsmarknadsutfall studeras?.....	28
5.2 Urval	29
5.2.1 Att identifiera målgruppen för tjänsten stöd och matchning	30
5.2.2 Jämförelsegruppen	31
5.2.3 Ytterligare urvalskriterier	32
5.3 Metod för att genomföra effektskattningar	32
5.3.1 Selektionsproblemet	32
5.3.2 Matchningsmetoden	33
6 Beskrivande statistik	36

6.1	Varifrån kommer arbetssökande som anvisas till tjänsten stöd och matchning?	36
6.2	Beskrivning av individegenskaper	37
6.2.1	Skillnader mellan urvalsgrupperna.....	37
6.2.2	Skillnader mellan deltagare och icke-deltagare i tjänsten stöd och matchning.....	38
6.3	Skillnader i utfall innan matchning	46
6.3.1	Skillnader i utfall mellan urvalsgrupperna	46
6.3.2	Skillnader i utfall mellan deltagare och icke-deltagare.....	47
7	Resultat.....	50
7.1	Effekter av att delta i tjänsten stöd och matchning	50
7.1.1	Tolkning av resultat	50
7.1.2	Effekten av att delta i tjänsten stöd och matchning på sysselsättning och reguljär utbildning förändras över tid	51
7.1.3	Effekter av att delta i tjänsten stöd och matchning på andra utfall på arbetsmarknaden – resultaten ger en delad bild.....	53
7.1.4	Sammanfattning av resultat.....	55
7.1.5	Diskussion av resultatens tillförlitlighet	56
7.2	Möjliga förklaringar till resultaten	57
7.2.1	Utformningen av ersättningssystemet har betydelse.....	57
7.2.2	Utformningen av valfrihetssystemet.....	58
7.2.3	Skillnader i stöd och insatser mellan deltagare och icke-deltagare.....	58
8	Avslutande diskussion	61
8.1	Generellt små skillnader i utfall.....	61
8.2	Diskussion av resultat.....	61
8.3	Inför den fortsatta reformeringen och utvecklandet av matchningstjänster	62
8.4	Viktigt att analysera kostnader för att få en helhetsbild av systemets effektivitet	63
	Referenser	64
	Bilaga 1 Beskrivning av delpopulationer.....	69
	Bilaga 2 Kompletterande information om tjänsten stöd och matchning	71
	Bilaga 3 Detaljerad beskrivning av tillvägagångssätt	74
	Bilaga 4 Räkneexempel – storleken på effekten av att delta i tjänsten stöd och matchning	82

1 Sammanfattning

Arbetsförmedlingen ska verka för att förbättra arbetsmarknadens funktionssätt och bidra till att öka sysselsättningen på sikt. Som en del i Arbetsförmedlingens instruktion ska myndigheten anlita fristående aktörer för att snabbt och effektivt få arbetssökande i arbete. Matchningstjänster som utförs av fristående aktörer har använts inom myndigheten under lång tid och utvecklandet av nya matchningstjänster är en grundsten i den pågående reformeringen av Arbetsförmedlingen. I december 2014 infördes matchningstjänsten stöd och matchning. Tjänsten har under de senaste åren varit den största i sitt slag på Arbetsförmedlingen. Målgruppen för tjänsten är arbetssökande som bedöms vara matchningsbara men som samtidigt bedöms ha behov av extra hjälp och stöd för att få ett jobb, eller påbörja reguljär utbildning.

Regeringsuppdrag att effektutvärdera tjänsten stöd och matchning

I regleringsbrevet för budgetåret 2021 fick Arbetsförmedlingen i uppdrag att effektutvärdera tjänsten stöd och matchning. Denna rapport svarar på uppdraget och undersöker om det finns skillnader i övergången till arbete och studier, samt en rad andra arbetsmarknadsutfall, mellan arbetssökande som deltagit i tjänsten under perioden 2016 – 2018, och jämförbara arbetssökande som inte deltagit i tjänsten under samma tidsperiod. Utvärderingen genomförs med en så kallad matchningsansats och analysen genomförs separat för tre olika grupper av arbetssökande: de som deltagit inom ramen för jobb- och utvecklingsgarantin, jobbgarantin för ungdomar, och de utanför garantierna som varit öppet arbetslösa.

Tjänsten stöd och matchning ersätts av en ny tjänst i hela landet under 2021

Under 2021 kommer matchningstjänsten rusta och matcha att ersätta tjänsten stöd och matchning i hela landet som en del i reformeringen av Arbetsförmedlingen. Trots att tjänsten stöd och matchning fasas ut är det viktigt att tillvarata kunskap om det matchningsarbete som har bedrivits inom myndigheten med hjälp av fristående aktörer. I denna återrapport har en viktig del varit att beskriva tjänsten stöd och matchning samt att relatera resultaten till vad som återfinns i tidigare studier, både teoretiska och empiriska. Detta har gjorts för att öka förståelsen för hur effektutvärderingen har genomförts samt för att kunna sätta resultaten i sitt sammanhang, vilket är viktigt för att kunna dra lärdomar för framtiden. För de läsare som i första hand är intresserade av att ta del av huvudresultaten från den empiriska analysen rekommenderas kapitel två, för en introduktion, samt kapitel sju och åtta.

Det finns förhållandevis små skillnader i utfall mellan arbetssökande som tagit del av tjänsten stöd och matchning och jämförbara arbetssökande

Effektutvärderingens huvudresultat är att det finns förhållandevis små skillnader i utfall mellan arbetssökande som tagit del av tjänsten stöd och matchning, och jämförbara arbetssökande som inte tagit del av tjänsten. Det är därmed svårt att dra några tydliga slutsatser om arbetssökande som tagit del av tjänsten lyckats bättre eller sämre på arbetsmarknaden jämfört med arbetssökande som inte tagit del av tjänsten. Resultaten varierar dock bland annat beroende på uppföljningstid där skillnaderna i utfall avtar och i princip har försvunnit på tre års sikt. Resultaten varierar också beroende på vilken grupp av arbetssökande som studeras, där resultaten generellt är något bättre för deltagande i tjänsten stöd och matchning utanför garantierna.

Resultaten från effektutvärderingen ligger i linje med resultat från tidigare empiriska studier som funnit att effekterna ofta är små och att det inte finns ett entydigt svar på frågan om offentliga eller fristående aktörer är de mest effektiva utförarna av arbetsförmedlingstjänster. Det finns flera möjliga förklaringar till resultaten som finns i denna återrapport. Exempelvis kan nämnas att den praktiska utformningen av systemet med fristående aktörer har betydelse för hur effektivt det fungerar. Det kan till exempel handla om utformningen av ersättnings- och valfrihetssystem, men också om vilken målgrupp tjänsten riktar sig till.

Lärdomar att ta med i utvecklingen av nya tjänster

Tre områden har identifierats som viktiga för det fortsatta arbetet med att vidareutveckla och effektutvärdera framtida matchningstjänster:

- Deltagande i tjänsten stöd och matchning tycks ha olika effekt för olika grupper av arbetssökande. För arbetssökande inom garantierna återfinns på tre års sikt i princip ingen effekt av att delta i tjänsten medan en liten positiv effekt återfinns för arbetssökande utanför garantierna. Det är viktigt att framtida tjänster är utformade så att fristående aktörer både har verktygen och incitamenten att stötta alla arbetssökande, oavsett avstånd till arbetsmarknaden. Detta är en förutsättning om framtida tjänster fortsatt ska rikta sig till breda grupper av arbetssökande.
- Det finns fortfarande lite kunskap om hur de olika aktiviteterna som ingår i leverantörernas verktygslåda används, och hur dessa skiljer sig från aktiviteter och insatser som arbetssökande som inte anvisas till en fristående aktör får ta del av. I återrapporten lyfts skillnader i insatser som en möjlig förklaring till skillnader i utfall, särskilt för arbetssökande utanför garantierna. Men denna förklaring behöver analyseras mer ingående. För att en sådan analys även ska vara möjlig framgent är det viktigt att säkerställa ett tillförlitligt informationsutbyte mellan de fristående aktörerna och Arbetsförmedlingen i den reformerade myndigheten.

- De skattade effekterna varierar med uppföljningstid där effekterna generellt är mer negativa på kort sikt, för att sedan försvinna, eller övergå till en positiv effekt på tre års sikt. Detta visar på vikten av att kunna följa deltagare i en tjänst under förhållandevis lång tid för att kunna genomföra trovärdiga analyser. Effektutvärderingar som genomförs efter för kort tid kan leda till felaktiga slutsatser.

En mer övergripande iakttagelse, som inte är unik för utvärderingen av tjänsten stöd och matchning, är att kostnadsberäkningar behövs för att kunna göra en helhetsbedömning av hur effektivt en tjänst av detta slag fungerar. I denna återrapport har enbart effekterna av tjänsten stöd och matchning studerats, effekterna behöver i nästa steg sättas i relation till kostnader och vägas samman i en sammanhållen analys. Detta bedöms vara en viktig fråga för framtida analyser oavsett om det är tjänsten stöd och matchning som utvärderas eller nya upphandlade matchningstjänster.

2 Inledning

Arbetsförmedlingen ska verka för att förbättra arbetsmarknadens funktionssätt och bidra till att öka sysselsättningen på sikt. Bland annat ska detta ske genom att myndigheten bidrar till en förbättrad matchning på arbetsmarknaden genom att sammanföra dem som söker arbete med dem som söker arbetskraft samt prioritera dem som står långt ifrån arbetsmarknaden.¹

Matchning av arbetssökande och arbetsgivare har varit en av Arbetsförmedlingens huvudsakliga arbetsuppgifter. Att hjälpa arbetssökande i jobbsökarprocessen är en central uppgift för myndigheten och har blivit allt mer omfattande i takt med att fler arbetssökande behöver mer stöd och insatser innan de kan gå vidare till arbete eller utbildning (Arbetsförmedlingen 2020a).

Enligt Arbetsförmedlingens instruktion ska myndigheten anlita kompletterande aktörer² för att snabbt och effektivt få arbetssökande i arbete.³ Så kallade matchningstjänster har använts inom myndigheten under en lång tid och sedan december 2014 används tjänsten stöd och matchning. Tjänsten riktar sig till arbetssökande som är matchningsbara⁴ men som bedöms behöva extra stöd för att lösa sin arbetslöshetssituation. Målsättningen är att deltagare på kortast möjliga tid ska komma i arbete eller studier. Målet ska uppnås genom att fristående aktörer arbetar aktivt med deltagare i arbetssökande och eller jobbinriktade aktiviteter samt genom studie- och yrkesvägledning.⁵ Tjänsten stöd och matchning var 2020 den mest omfattande tjänsten som levererades av fristående aktörer hos Arbetsförmedlingen och omfattade under året knappt 121 200 deltagare till en kostnad av 1 341 miljoner kronor (Arbetsförmedlingen 2021a).

Utvecklandet av nya matchningstjänster har varit en grundsten i den pågående reformeringen av Arbetsförmedlingen. Målsättningen är att matchningen av arbetssökande mot lediga jobb i ännu större utsträckning än idag ska genomföras av fristående aktörer.⁶ Arbetsförmedlingen har under de senaste åren arbetat med att förbereda reformeringen vilket bland annat har inneburit att ta fram en ny matchningstjänst. Den nya matchningstjänsten rusta och matcha implementerades i 32 kommuner under 2020 och ersatte då tjänsten stöd och matchning. I enlighet med regleringsbrevet för 2021 kommer den utvecklade matchningstjänsten rusta och

¹ 2 § Förordning (2007:1030) med instruktion för Arbetsförmedlingen.

² I återrapporten används främst begreppet *fristående aktör*. Begreppet *kompletterande aktör* används enbart vid direkt referens till författning där termen används. I stor del av forskningslitteraturen används snarare begreppet *privat aktör*. För Sveriges del är en fristående aktör i många fall en privat aktör men det kan också handla om andra typer av aktörer, till exempel ideella organisationer, idéburna aktörer eller kommuner. Fram till hösten 2021 har dock inte någon kommun blivit godkänd som leverantör inom tjänsten stöd och matchning.

³ 4 § Förordning (2007:1030) med instruktion för Arbetsförmedlingen.

⁴ Att vara matchningsbar innebär att den arbetssökande är redo för arbete eller studier och kan matchas till arbete utan att kontakt tas med ansvarig arbetsförmedlare. Det innebär vidare att den arbetssökande kan erbjudas platsförslag, platsanvisning eller ingå i urval till arbetsgivare.

⁵ Se kapitel 3 eller Arbetsförmedlingen (2018) för mer detaljerad information.

⁶ Se regeringsbeslut A2019/01323/A för instruktioner i regleringsbrev och Arbetsförmedlingen (2019a) för en beskrivning av förutsättningar inför reformeringen av Arbetsförmedlingen.

matcha under 2021 att ersätta tjänsten stöd och matchning i hela landet, vilket innebär att den tidigare tjänsten helt avvecklas.⁷

Frågan om vilken typ av aktör, privata eller offentliga, som mest effektivt utför offentligt finansierade tjänster, såsom till exempel arbetsförmedlingstjänster, har diskuterats både inom politiken och forskningen. Baserat på resultat i tidigare studier, både teoretiska och empiriska, är det svårt att uttala sig om vilka de förväntade effekterna av att anlita privata utförare av offentligt finansierade tjänster är. Det är därmed viktigt att empiriskt studera skillnader i utfall mellan olika typer av utförare för att försöka svara på frågan om vilken typ av aktör som presterar bäst resultat, i termer av olika arbetsmarknadsutfall för de arbetssökande.

Kunskap om de olika arbetsmarknadspolitiska insatserna och vilka effekter de har på arbetssökandes övergång till arbete och utbildning är viktig. För att kunna utforma ett ändamålsenligt system där fristående aktörer har en central roll inom arbetsmarknadspolitiken är det av stor vikt att utvärdera och ta tillvara kunskap om det matchningsarbete som redan idag bedrivs och har bedrivits inom myndigheten. Kunskap om hur tidigare system har fungerat är mycket viktigt och kan ligga till grund för det fortsatta arbetet med att utveckla nya tjänster. Det är vidare viktigt för att få kunskap om hur träffsäkra anvisningar ska kunna genomföras och att arbetssökande anvisas till insatser som bedöms passa dem och deras förutsättningar på arbetsmarknaden.

2.1 Syfte och frågeställning

Syftet med återrapporten är att undersöka effekten av att delta i tjänsten stöd och matchning på en rad olika arbetsmarknadsutfall. Det vill säga, syftet är att besvara frågan om hur deltagande i tjänsten stöd och matchning påverkar arbetssökandes chanser att övergå till arbete, påbörja en utbildning, eller erhålla en viss nivå av löneinkomst under året, jämfört med om de inte hade deltagit i tjänsten och varit inskrivna vid Arbetsförmedlingen.

2.2 Tillvägagångssätt

Anvisningar till tjänsten stöd och matchning har inte skett slumpmässigt utan det har varit upp till handläggare att göra en bedömning och fatta ett beslut om deltagande. I en sådan situation finns det risk för att en direkt jämförelse av utfallen mellan arbetssökande som tagit del av tjänsten stöd och matchning, och arbetssökande som inte gjort det, kan förklaras av att det finns skillnader mellan grupperna med avseende på olika individegenskaper så som utbildningsnivå, födelseregion eller inskrivningstid. Om den ena gruppen exempelvis i genomsnitt har kortare arbetslöshetstid, högre utbildning och generellt är mer motiverade till arbete än den

---

⁷ Se regleringsbrev för budgetår 2021 regeringsbeslut A 2020/02639 samt Arbetsförmedlingen (2021b) för en lägesbeskrivning av utvecklandet av matchningstjänster och växlingen från tjänsten stöd och matchning till rusta och matcha. I bilaga 2 återfinns även en jämförelse mellan de två matchningstjänsterna.

andra gruppen kan det förklara eventuella skillnader i utfall.⁸ När vi som i denna studie vill identifiera effekten av att ta del av en specifik tjänst blir den empiriska metoden därmed viktig. I likhet med många tidigare studier på området används den statistiska metoden matchning för att skatta effekten av att delta i tjänsten stöd och matchning.⁹ Metoden innebär att vi identifierar personer med samma förutsättningar i termer av en stor uppsättning individegenskaper, samt arbetsmarknads- och arbetslöshetshistorik, och som vid en viss tidpunkt har deltagit respektive inte deltagit i tjänsten stöd och matchning. Vi kan sedan jämföra utfallet mellan dessa individer för att mäta effekten av deltagande i tjänsten stöd och matchning relativt de som inte anvisats. För att skatta effekten av att delta i tjänsten används registerdata från Arbetsförmedlingen samt Statistikmyndigheten SCB.¹⁰

2.3 Avgränsningar

I åiterrapporten studeras årsvisa effekter för arbetssökande som anvisats till tjänsten stöd och matchning under perioden 2016–2018. Skälen till denna avgränsning är dels att inte inkludera de första åren med tjänsten då det kan finnas risk för implementeringsproblem vid införandet av en ny tjänst, dels att uppföljningsperioden blir något längre än för arbetssökande som anvisats senare. Huvudresultaten som presenteras i åiterrapporten är för de som anvisats 2016 då det för denna grupp finns längst uppföljningstid, resultat för 2017 och 2018 återfinns i tabellbilagan.

Utfallen som studeras är sysselsättning, årslöneinkomster, reguljär utbildning, och erhållande av ekonomiskt bistånd.¹¹ Utfallen mäts årsvis 2017 – 2019. Information om de utfall som inkluderas i analysen är hämtad från SCB:s LISA-databas som vid genomförandet av analysen fanns tillgänglig till och med 2019.¹²

Analysen genomförs genomgående separat för kvinnor och män för att ta hänsyn till att deltagande i tjänsten stöd och matchning kan påverka kvinnor och män på olika sätt.¹³ Vidare genomförs analyserna separat för deltagare inom ramen för garantierna, det vill säga jobb- och utvecklingsgarantin och jobbgarantin för ungdomar, samt för arbetssökande utanför garantierna som anvisats till tjänsten stöd och matchning. Dessa tre urvalsgrupper skiljer sig åt i flera avseenden, till exempel vad gäller arbetslöshetstid och ålder. Genom att studera effekterna separat kan vi se

⁸ För en mer utförlig diskussion kring selektionsproblemet och hur vi hanterar det, se avsnitt 5.3. Se också Caliendo m.fl. (2017) som visar att en matchningsmetod kan hantera selektion och således även fånga icke-observerbara faktorer, som till exempel motivation, om detaljerade registerdata används.

⁹ Arbetsförmedlingen har tidigare använt denna metod för att skatta effekter av olika program, se till exempel Gartell m.fl. (2012) för en beskrivning av hur Arbetsförmedlingen mäter programeffekter samt Arbetsförmedlingen (2021c) för den senaste genomförda effektutvärderingen. Vidare har Riksrevisionen bland annat genomfört effektutvärderingar av förberedande och orienterande utbildning, arbetsmarknadsutbildning och stöd till start av näringsverksamhet med samma metod, se Riksrevisionen (2017a, 2017b, 2019).

¹⁰ Arbetet med att effektutvärdera tjänsten stöd och matchning påbörjades redan innan regeringsuppdraget kom till myndigheten. Utöver författarna till denna åiterrapport har Tom Lundström, som idag slutat på myndigheten, bidragit i arbetet.

¹¹ Även skillnader i så kallad etableringsgrad analyseras, dessa resultat återfinns enbart i tabellbilagan.

¹² Se kapitel 5 för en detaljerad beskrivning av data och tillvägagångssätt.

¹³ Myndigheten ska främja jämställdhet samt motverka diskriminering i arbetslivet, se 3 § 3 p. Förordning (2007:1030) med instruktion för Arbetsförmedlingen. Att studera könsperspektivet ligger även i linje med myndighetens mål om jämställdhetsintegrering som finns med i Arbetsförmedlingen regleringsbrev för budgetår 2021, se regeringsbeslut A 2020/02639.

om deltagande i tjänsten stöd och matchning påverkar olika grupper av arbetssökande på olika sätt. Av metodologiska skäl exkluderas deltagare inom ramen för etableringsprogrammet.¹⁴

Ytterligare en avgränsning som gjorts är att analysera effekten av att delta i tjänsten stöd och matchning som helhet för olika grupper av arbetssökande, jämfört med att inte göra det. Det vill säga, effektutvärderingen omfattar inte en analys av effekterna av olika separata aktiviteter som arbetssökande kan ta del av inom ramen för tjänsten.

Åtterrapporten omfattar inte heller några kostnadsberäkningar. Det vill säga, det görs inte någon jämförelse av kostnaderna mellan att anlita en fristående aktör inom ramen för tjänsten stöd och matchning, och att Arbetsförmedlingen själv utför motsvarande tjänst. Dessa beräkningar är komplicerade att utföra och vilar ofta på en rad olika antaganden. Bedömningen är dock att detta är en mycket viktig fråga för framtida analyser.

2.4 Disposition av återrapport

Åtterrapporten är disponerad enligt följande: i kapitel 3 görs en beskrivning av tjänsten stöd och matchning. I kapitel 4 diskuteras vad de förväntade effekterna av att använda privata utförare av arbetsförmedlingstjänster är både utifrån teori och tidigare empiriska studier. I kapitel 5 återfinns en redogörelse av tillvägagångssätt för att genomföra den empiriska analysen. I kapitel 6 presenteras beskrivande statistik över de individer som ingår i analysen, följt av resultaten från effektutvärderingen och möjliga förklaringar till dessa i kapitel 7. Rapporten avslutas med en diskussion i kapitel 8.

En viktig del i arbetet med återrapporten har varit att beskriva tjänsten stöd och matchning samt knyta an resultaten till tidigare kunskap, både teoretisk och empirisk. Detta har gjorts för att öka förståelsen för hur effektutvärderingen har genomförts samt för att kunna sätta resultaten i sitt sammanhang, vilket är viktigt för att kunna dra lärdomar för framtiden.

Då återrapporten är relativt omfattande kan olika delar vara av intresse för olika läsare. Vissa delar av rapporten är också mer tekniska med detaljerad information om metod och data. För de läsare som vill ta del av mer än sammanfattningen och inledningen men ändå begränsa läsningen till huvudresultaten rekommenderas framför allt:

- Kapitel 7 som presenterar resultaten av effektutvärderingen av tjänsten stöd och matchning samt möjliga förklaringar till dessa.
- Kapitel 8 som summerar återrapporten och ger en avslutande diskussion.

---

¹⁴ Deltagare som lämnat etableringen och som senare ingår i någon målgrupp omfattas dock. Etableringen kommer benämnas etableringsprogrammet vilket är den benämning som gäller från 2018.

3 Beskrivning av tjänsten stöd och matchning

Tjänsten stöd och matchning är en upphandlad matchningstjänst som utförs av fristående aktörer. Syftet är att underlätta för arbetssökande att hitta arbete eller övergå till utbildning. År 2020 deltog knappt 121 200 personer fördelat på 200 leverantörer runt om i landet. I detta kapitel beskrivs tjänsten och dess utformning.

3.1 Vad är tjänsten stöd och matchning?

Under 2014 valde Arbetsförmedlingen att upphandla en ny matchningstjänst kallad stöd och matchning.¹⁵ Målet med tjänsten är att arbetssökande ska komma i arbete eller påbörja studier på kortast möjliga tid, och målet ska uppnås genom att arbetssökande aktivt söker arbete och deltar i jobbinriktade aktiviteter samt studie- och yrkesvägledning.

Tjänsten riktar sig till personer som av arbetsförmedlare bedöms vara matchningsbara, det vill säga vara redo för arbete eller utbildning, men som samtidigt bedöms behöva extra stöd för att lösa sin arbetslöshetssituation. Arbetssökande som är inskrivna i någon av garantierna, jobb- och utvecklingsgarantin eller jobbgarantin för ungdomar, samt etableringsprogrammet kan anvisas till tjänsten. Även deltagare utanför ramprogrammen kan anvisas.¹⁶

Då målgruppen för tjänsten stöd och matchning utgörs av personer med olika förutsättningar på arbetsmarknaden har tjänsten olika nivåindelningar och så kallade spår som kan anpassas för att kunna möta varje deltagares unika behov.¹⁷ Det grundläggande spåret passar arbetssökande vars utmaningar på arbetsmarknaden främst handlar om att förbättra sitt arbetssökande eller vidareutbilda sig. Det förstärkta stödet passar de som utöver att förbättra sitt arbetssökande också behöver hjälp med att skapa rutiner i sin vardag och som behöver motivationshöjande insatser. För att möta deltagarnas behov kan de två olika spåren erhållas med eller utan språkstöd.¹⁸ Totalt finns således fyra olika spår och anvisningarna till dessa sker i 90-dagars block. I spår ett och två (grundläggande stöd och matchning utan respektive med språkstöd) tillåts endast två block medan ytterligare ett block finns tillgängligt inom spår tre och fyra (förstärkt stöd och matchning utan respektive med språkstöd). Det innebär att placeringen hos aktören i tjänsten kan uppgå till maximalt nio månader.¹⁹

De olika spåren påverkar ersättningen som betalas ut till leverantören, där ersättningen är uppdelad i grundersättning och resultatersättning.²⁰ Majoriteten

¹⁵ Tjänsten stöd och matchning upphandlas enligt lagen (2008:962) om valfrihetssystem (LOV), vilket innebär att de fristående aktörer som ansöker och uppfyller de krav som Arbetsförmedlingen ställer godkänns och får tillhandahålla tjänsten.

¹⁶ Se bilaga 1 för en mer detaljerad beskrivning av de olika delpopulationerna.

¹⁷ Enligt förfrågningsunderlaget kommer merparten av deltagarna i tjänsten att tillhöra någon grupp som riskerar en svag ställning på arbetsmarknaden, se Arbetsförmedlingen (2020b) för mer information.

¹⁸ Språkstödet innebär att den arbetssökande får hjälp på sitt modersmål eller annat språk som hen behärskar.

¹⁹ Notera att arbetssökande dock kan anvisas upprepade gånger och på det sättet delta under en längre period.

²⁰ Det finns även en snabbhetspremie som betalas ut till leverantören om en placering avbryts tidigare på grund av att deltagaren har fått ett arbete eller påbörjat utbildning. Detta innebär att resterande ersättning i placeringsbeslutet utgår till den fristående aktören.

består av grundersättning som betalas ut i samband med att deltagaren påbörjar tjänsten, medan resultatersättningen betalas ut först efter att deltagaren har varit i arbete i fyra månader eller i utbildning under en termin.²¹

3.1.1 Leverantörer kan erbjuda olika aktiviteter

Arbetsförmedlingen upphandlar arbetsförmedlingstjänster och anlitar fristående aktörer för att snabbt och effektivt få arbetssökande i arbete. De arbetssökande ska få dra nytta av leverantörernas kompetens i form av:

- Innovativ metodik för att bryta arbetslöshet.
- Specialisering i form av branschkunskap och kunskap om olika målgrupper.
- Nätverk av företag där arbetssökande kan få möjlighet till praktik eller anställning.

Genom att ta del av leverantörernas kompetens kan Arbetsförmedlingen på ett flexibelt sätt möta arbetsmarknadens behov, både lokalt, regionalt och nationellt.²² Det finns ett ramverk som tydliggör vad som ska, och kan, erbjudas inom ramen för tjänsten stöd och matchning hos de fristående aktörerna.²³ Detta beskrivs i den så kallade *verktyglådan*, där godkända aktiviteter finns listade. Aktiviteterna inom verktyglådan är främst av karaktären stöd i arbetssökande samt studie- och yrkesvägledning, men innehåller också arbetsplatsförlagda aktiviteter, dataundervisning och kortare utbildningar, se faktaruta 1 nedan för vilka specifika aktiviteter som ingår i verktyglådan.

Faktaruta 1 Verktyglådan som definierar tjänsten stöd och matchnings innehåll

1. Kartlägga färdigheter, kompetenser, egenskaper och yrkesområden
2. Stöd med att hitta och söka jobb
3. Stöd i att skapa ansökningshandlingar
4. Uppföljning av sökta jobb
5. Kontakter med arbetsgivare
6. Presentera deltagare för arbetsgivare med anställningsbehov
7. Mentorskap
8. Arbetsplatsförlagda aktiviteter
9. Intervjuuträning och förberedelse inför arbetsintervju
10. Studie- och yrkesvägledning
11. Information om utbildningar och hjälp med att söka utbildning
12. Motiverande samtal
13. Grupparbeten
14. Studiebesök
15. Seminarier
16. Dataundervisning
17. Språkundervisning
18. Samhällsinformation
19. Kortare utbildning
20. Hälsofrämjande aktiviteter

Källa: Arbetsförmedlingen (2018).

²¹ Leverantören måste ansöka om ersättningen i efterhand. Se bilaga 2 mer för mer information om de olika spåren och aktivitetskraven samt hur ersättningsmodellen fungerar och förhåller sig till spåren.

²² Arbetsförmedlingen (2019b).

²³ Detta framgår i förfrågningsunderlaget som används vid upphandlandet av tjänsten där de krav som Arbetsförmedlingen ställer på leverantören presenteras. Det kan handla om till exempel tillgång till lämpliga lokaler, stabil ekonomi och ramverket för aktiviteterna (verktyglådan), se Arbetsförmedlingen (2020b).

Deltagaren och leverantören väljer tillsammans vilka aktiviteter deltagaren ska ta del av för att på kortast möjliga tid nå resultatet arbete eller studier. Tjänsten är således flexibel och innehåll kan variera mellan olika arbetssökande. I verktygslådan framgår att aktörerna har ett stort antal aktiviteter att arbeta med. Verktygslådan visar de aktiviteter som är *möjliga* att använda men det är aktören som tillsammans med den arbetssökande bestämmer vilka specifika aktiviteter som är lämpliga. Verktygslådan innebär inte att arbetssökande måste ta del av alla aktiviteter eller att den ska sätta gränser för aktörens metodik eller specialisering. Aktiviteterna är beskrivna övergripande för att kunna ge leverantören möjlighet att utforma ett bra arbetssätt tillsammans med den arbetssökande.²⁴ Notera att utöver de aktiviteter som ingår i verktygslådan ska varje deltagare få minst två timmar studie- och yrkesvägledning per 90-dagarsperiod genom ett enskilt personligt möte, se bilaga 2 för mer info.

Vilka aktiviteter är vanligast inom tjänsten stöd och matchning?

När aktiviteterna hos leverantörerna för tjänsten stöd och matchning studeras kan konstateras att det vanligaste är att deltagarna får studie- och yrkesvägledning, följt av att få stöd i att skapa ansökningshandlingar och stöd med att hitta ett jobb. Fördelningen mellan aktiviteterna har varit likartad åren 2016–2018, se tabell 1. När individen är hos aktören är det vanligt att delta i flera olika aktiviteter, de flesta deltagarna har mellan två och fem aktiviteter under sin placering.²⁵

Tabell 1 Aktiviteter inom tjänsten stöd och matchning respektive undersökningsår, andelar.

	2016	2017	2018
Studie- och yrkesvägledning	18,7	18,9	18,4
Stöd i att skapa ansökningshandlingar	12,0	12,5	12,5
Stöd med att hitta och söka jobb	10,9	11,8	12,0
Kartlägga färdigheter, kompetenser, egenskaper och yrkesområden	8,2	7,8	7,5
Intervju träning och förberedelser inför arbetsintervju	7,3	7,0	7,4
Kontakter med arbetsgivare	6,8	6,6	6,7
Gruppaktiviteter	5,7	6,1	5,7
Motiverande samtal	5,4	5,1	4,6
Uppföljning av sökta jobb	4,6	4,1	4,1
Presentera arbetssökande för arbetsgivare med anställningsbehov	4,2	3,8	3,9
Arbetsplatsförlagda aktiviteter	3,0	2,7	2,5
Information om utbildningar och hjälp med att söka utbildning	2,1	2,1	2,0
Övrigt	11,1	11,6	12,8

Notera: Andelarna avser andel av samtliga aktiviteter som registrerats inom tjänsten stöd och matchning respektive år.
Källa: Arbetsförmedlingens Datalager.

²⁴ Arbetsförmedlingen (2020b).

²⁵ Som en jämförelse till innehållet i tjänsten stöd och matchning presenteras i tabell 1 i tabellbilagan en beskrivning av aktiviteter bland de som är inskrivna i jobb- och utvecklingsgarantin eller jobbgarantin för ungdomar. Precis som i tjänsten stöd och matchning kan deltagare ha flera pågående aktiviteter samtidigt. I dessa grupper utgör anvisning till en fristående aktör en aktivitet men när denna utesluts framkommer att de vanligaste aktiviteterna är olika typer av vägledning och jobbsökaraktivitet med coaching. Benämningarna är inte de samma som inom tjänsten stöd och matchning men aktiviteterna tycks ändå likna varandra sett till innehållet.

3.1.2 Tjänsten stöd och matchning bygger på ett valfrihetssystem

En viktig aspekt vad gäller stöd och matchning är att tjänsten baseras på ett valfrihetssystem, där deltagarna själva kan välja, samt byta leverantör. Målsättningen med systemet är att den arbetssökande ska kunna välja den leverantör som utifrån individens egna behov och önskemål tillhandahåller bäst service.²⁶ För att hjälpa de arbetssökande att göra ett informerat val av leverantör har Arbetsförmedlingen en webbsida med information om leverantörerna. Informationen inkluderar bland annat yrkesinriktning, tillgång till språkstöd, geografiskt område samt rating över hur väl leverantörerna presterar. Ratingen innebär att leverantörer rangordnas utifrån resultat vad gäller att stötta tidigare deltagare till arbete eller studier, givet deltagarnas förutsättningar på arbetsmarknaden. Baserat på prestationen tilldelas sedan ett ratingvärde beroende på hur väl de presterat i förhållande till andra leverantörer. De arbetssökande kan sedan använda denna information som underlag för sitt beslut för att välja en leverantör som presterar goda resultat. Systemet ska ge leverantörerna incitament att prestera väl, och bättre än andra leverantörer inom området, så att fler arbetssökande väljer just dem.²⁷

Riksrevisionen (2020a) konstaterade att arbetssökande delvis baserar valet av leverantör på ratingen. Leverantörer med en bättre rating får generellt fler nya deltagare, dock är även den geografiska närheten till leverantören en viktig faktor.²⁸ Riksrevisionen gör vidare bedömningen att även om det finns information om ratingen på Arbetsförmedlingens hemsida så kan den vara svår att tillgodogöra sig för personer med begränsade kunskaper i svenska språket.²⁹

3.2 Hur många tar del av tjänsten stöd och matchning samt hur många aktörer finns det på marknaden?

Det är inte alla arbetssökande som potentiellt skulle kunna anvisas till tjänsten stöd och matchning som faktiskt gör det. Tillgängliga medel och myndighetens prioriteringar styr vilka arbetssökande som haft möjlighet att anvisas till tjänsten över tid. Riksrevisionen (2020a) konstaterar i sin granskning att även om regeringen inte specifikt har styrt utformningen eller användningen av tjänsten stöd och matchning har både regering och riksdag påverkat antalet deltagare i tjänsten genom sina beslut och prioriteringar. Detta har till exempel skett genom förändringar i anslag till myndigheten och genom uppdrag i regleringsbrev som till exempel att antalet deltagare i upphandlade matchningstjänster väsentligt ska öka.³⁰

Antalet anvisningar till tjänsten stöd och matchning har varierat över tid, se figur 1 och tabell 2. Vid en jämförelse framgår att antalet beslut varierar sett över året, med

²⁶ Leverantörerna är skyldiga att tillhandahålla service inom alla fyra spår och får inte neka personer från ett visst block service. Undantag finns men gäller enbart om till exempel leverantören nått ett kapacitetstak.

²⁷ Arbetsförmedlingen (2021d).

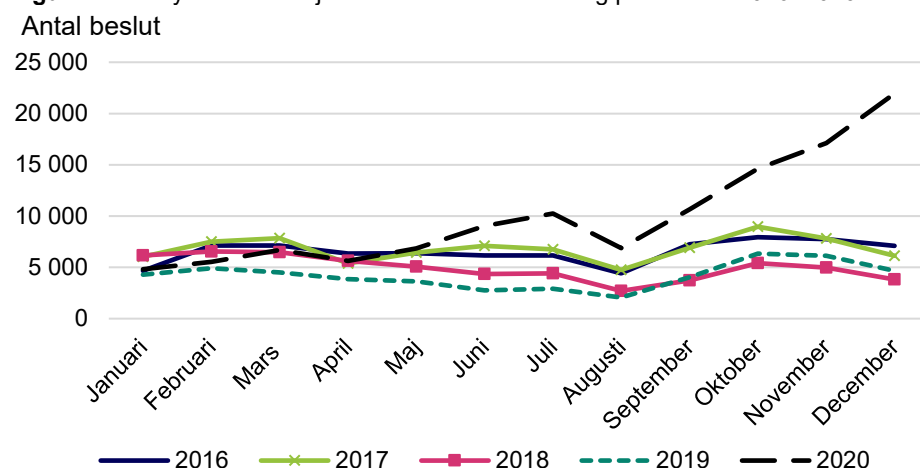
²⁸ För de arbetssökande som inte kan eller vill välja leverantör finns ett icke-valsalternativ. När det används tilldelas den leverantör som har högst rating och som är placerad närmst den arbetssökande.

²⁹ Även Gerdes (2015) visade att ratingsystemet kan öka effektiviteten, i termer av att leverantörer med högre rating får fler deltagare. Han visar att det finns en risk för ökad ojämlikhet, eftersom valfrihetssystemet nyttjas i mindre utsträckning av utsatta grupper.

³⁰ Utöver den information som finns i regleringsbrev samt Arbetsförmedlingens interna dokument, som till exempel handläggarsöd och förfrågningsunderlag, är det svårt att finna dokumentation som visar exakt hur och när riktlinjer för anvisningar till tjänsten har förändrats.

färre beslut under sommarmånaderna och kring jul, och fler beslut under våren och hösten. Överlag skedde en nedgång i antalet anvisade personer under 2018, medan anvisningarna under 2016 och 2017 låg på liknande nivåer. Fram till augusti 2019 anvisades färre personer till tjänsten jämfört med de tre tidigare åren, men antalet anvisningar ökade sedan under hösten 2019. Under hösten 2020 skedde en kraftig ökning av antalet nya beslut för tjänsten i enlighet med regeringens styrning. Exempelvis fattades över 20 000 nya beslut i december 2020 jämfört med omkring 4 600 beslut under december året innan, se figur 1.

Figur 1 Antal nya beslut för tjänsten stöd och matchning per månad 2016–2020

Notera: 2019 och 2020 är streckade då åren inte ingår i utvärderingen, de är dock intressanta för jämförelse.
Källa: Arbetsförmedlingens månadsstatistik.

Medan antalet anvisningar har varierat över tid så har antalet leverantörer som levererar tjänsten stöd och matchning varit relativt stabilt på omkring 200 under perioden 2016–2020, se tabell 2. Ersättningen som betalats ut till leverantörer inom ramen för tjänsten var som högst under 2020 och lägst under 2019, det vill säga samma mönster som finns vad gäller antalet anvisade arbetssökande. Tjänsten stöd och matchning utgör en betydande andel av den totala kostnaden för upphandlade tjänster och utbildningar på myndigheten. Andelen har ökat från 19 procent år 2016 till hela 42 procent år 2020.³¹

Tabell 2 Antal deltagare, leverantörer och leverantörskostnader för tjänsten stöd och matchning

	2016	2017	2018	2019	2020
Antal deltagare	83 444	90 996	72 513	56 340	121 182
Antal leverantörer	185	196	203	184	200
Leverantörskostnader, miljoner kronor	1 058	1 296	1 139	788	1 341
Stöd och matchnings andel av total kostnad för upphandlade tjänster och utbildningar på Arbetsförmedlingen	19 %	22 %	24 %	29 %	42 %

Notera: Leverantörskostnader inkluderar resultatärsättning, snabbhetspremie och grundärsättning.
Källa: Arbetsförmedlingen (2019b, 2021a).

³¹ En delförklaring till att andelen av total kostnaden har ökat kan vara att exempelvis förberedande utbildning och arbetsmarknadsutbildning har minskat under perioden.

En viktig aspekt när fristående aktörer utför arbetsmarknadspolitik och annan offentlig service är att de finns representerade i hela landet. Riksrevisionen (2020a) visar att antalet leverantörer varierar kraftigt mellan olika delar av landet. I storstadsregionerna är många leverantörer verksamma medan det i hela 14 leveransområden saknades leverantörer. I de fall det saknas en leverantör inom närområdet ska Arbetsförmedlingen bedöma om det är motiverat att bevilja programresor för den arbetssökande och därmed möjliggöra deltagande i tjänsten på annan ort. Riksrevisionen (2020a) visade vidare att ett fåtal leverantörer har en stor andel av deltagarna där de fem största unika leverantörerna över tid tillsammans har haft mellan 22 och 42 procent av deltagarna.

3.3 Hur går en anvisning till tjänsten stöd och matchning till?

Som tidigare beskrivits så riktar sig tjänsten stöd och matchning till personer som av arbetsförmedlare bedöms vara matchningsbara, men som behöver extra stöd för att lösa sin arbetslöshetsituation. Målgruppen för tjänsten är således bred och en stor mängd arbetssökande kan anvisas till tjänsten.

Om arbetsförmedlaren bedömer att den arbetssökande är matchningsbar och lämplig för tjänsten samt att det är arbetsmarknadspolitiskt motiverat anvisas personen. Till sin hjälp i bedömningen har arbetsförmedlaren ett handläggarstöd där det beskrivs under vilka förutsättningar en anvisning är aktuell och hur förmedlaren ska gå tillväga i ärendet.

Placeringsbeslutet hos aktören omfattar 90 kalenderdagar och är det aktuellt med en förlängning behövs ett förlängningsbeslut. Till sin hjälp vid bedömning och anvisning har arbetsförmedlaren en checklista samt en bedömningsmatris. Syftet med checklistan är att beskriva processen för ärendet och sammanfatta de viktigaste stegen i handläggningen. Exempelvis framgår vilken information som ska lämnas till de arbetssökande samt vilka beslut som är aktuella inom tjänsten. Bedömningsmatrisen används för att få hjälp med vilket spår som är aktuellt för den arbetssökande.³²

3.3.1 När är det inte aktuellt med tjänsten stöd och matchning för en arbetssökande?

Det är inte alla arbetssökande som potentiellt skulle kunna anvisas till tjänsten stöd och matchning som faktiskt gör det. Som tidigare nämnts har tillgängliga medel och myndighetens prioriteringar styrts vilka arbetssökande som haft möjlighet att anvisas till tjänsten över tid. Sammantaget har detta inneburit att grupperna av arbetssökande som anvisats över tid har varierat och att handläggare inte alltid har kunnat anvisa alla i målgruppen till tjänsten. En del arbetssökande kommer således även fortsättningsvis få hjälp och stöd från Arbetsförmedlingen under sin arbetslöshetsperiod.³³ Förändringen i mängden tilldelade medel, samt vilka grupper

³² Både checklistan och bedömningsmatrisen framgår i handläggarstödet, se Arbetsförmedlingen (2018).

³³ Detta är en viktig faktor i utvärderingen då det kan finnas relevanta jämförelsepersoner som inte har deltagit i insatsen. Detta innebär att det finns möjlighet att hitta en jämförelsegrupp med liknande individegenskaper som deltagarna i tjänsten stöd och matchning. Se kapitel 5 för mer detaljerad information.

som prioriteras, har skapat variation i andelen som har anvisats, både över tid och mellan regioner.³⁴

Målgruppen för tjänsten stöd och matchning är som sagt bred och en stor mängd arbetssökande kan anvisas till tjänsten. I handläggarsstödet har man dock specificerat under vilka omständigheter det inte är aktuellt med en placering hos en leverantör inom ramen för tjänsten stöd och matchning:

- När deltagaren inom kort förväntas uppnå målet med tjänsten, det vill säga ska börja arbeta eller studera.
- När deltagaren deltar i eller är i behov av annat program, insats eller tjänst inom Arbetsförmedlingen.
- När deltagaren inte har förutsättningar att delta i de obligatoriska aktiviteter som är ålagda (till exempel på grund av SFI eller arbete).
- När leverantören inte har en rimlig chans att uppnå målet med tjänsten.

---

³⁴ Det har dessvärre inte varit möjligt att inom ramen för denna återrapport använda denna typ av variation som ett slags naturligt experiment för att genomföra en effektutvärdering.

4 Vilka är de förväntade effekterna av att använda privata utförare?

Utifrån resultaten i tidigare studier, både teoretiska och empiriska, är det inte uppenbart vilka de förväntade effekterna av att anlita privata utförare av offentligt finansierade tjänster är. En slutsats utifrån teoretiska studier är att privata utförare har starkare incitament att hålla nere kostnaderna men att det finns en risk att dessa incitament är så starka att de kan ha en negativ inverkan på kvaliteten på tjänsten. Det är inte möjligt att utifrån enbart teoretiska modeller och antaganden avgöra om privata aktörer genererar bättre resultat jämfört med om tjänsterna utförs i offentligt regi, det är en empirisk fråga. Tidigare empiriska studier, både från Sverige och internationellt, finner generellt små skillnader i resultat mellan offentliga och privata utförare inom arbetsmarknadspolitiken. I detta kapitel diskuteras både utifrån teori, samt tidigare empiriska resultat, vilka de förväntade effekterna av att använda privata utförare av offentligt finansierade tjänster är.

4.1 Teoretiska utgångspunkter

Frågan om offentligt finansierad service bäst utförs av staten själv eller av fristående aktörer har länge diskuterats inom den nationalekonomiska litteraturen.³⁵ Svaret på frågan, såväl som motiveringen till det, har över tid förändrats. Det finns flera olika typer av offentligt finansierade tjänster och det har handlat om allt från upphämtning av sopor, till ansvaret för fängelser, utförandet av vård- och omsorgstjänster, samt utförandet av arbetsförmedlingstjänster.³⁶

Ekonomisk teori förutspår lägre kostnader om offentligt finansierade tjänster utförs av fristående aktörer. Effekten på kvaliteten på tjänsterna är däremot teoretisk obestämmd och blir därmed en empirisk fråga. Resultaten från empiriska studier är dock blandade och pekar inte entydigt på att den ena typen av utförare skulle producera bättre resultat till en lägre kostnad, än den andra. Nedan redogörs övergripande för de teoretiska utgångspunkterna i litteraturen medan de empiriska resultaten från tidigare studier av effekterna av att låta fristående aktörer utföra arbetsförmedlingstjänster sammanfattas i avsnitt 4.2.³⁷ I litteraturen brukar statliga utförare ställas mot privata utförare. I genomgången av litteraturen i detta kapitel gör vi på samma sätt och använder begreppet privat aktör.³⁸

³⁵ Se till exempel Shleifer (1998) för en diskussion.

³⁶ Några exempel på svenska studier är privatisering av arbetslivsinriktad rehabilitering (Laun och Skogman Thoursie 2014), privatisering av ambulanssjukvård (Knutsson och Tyrefors 2020) och arbetsförmedlingstjänster som utförs i privat regi (Bennmarker m.fl. 2013).

³⁷ Se till exempel Crépon (2018) för en utförlig diskussion om teoretiska utgångspunkter och empiriska resultat.

³⁸ Som diskuterades inledningsvis kan det i praktiken finnas olika typer av externa utförare, snarare än enbart privata.

4.1.1 När ska staten utföra offentlig service själv och när bör det överlåtas till privata aktörer?

Enligt nationalekonomisk teori finns både för- och nackdelar med att låta privata aktörer utföra offentligt finansierade tjänster. Tre aspekter brukar tas upp i diskussionen kring för- och nackdelar:

- Kostnader för att utföra tjänsten,
- kvaliteten på tjänsten och
- innovationskraft.

När en bedömning ska göras av vilken aktör som mest effektivt utför en tjänst handlar det alltså om att göra en sammanvägning av dessa tre aspekter, och innovationskraft brukar då kopplas både till förbättrad kvalitet och, i vissa fall, minskade kostnader.

I vissa fall har en ökad privatisering, och de möjliga vinsterna med ett sådant system, förklarats med den ökade konkurrensen som antas följa med förändringarna. Hart m.fl. (1997) menar dock att det inte är helt korrekt att förklara eventuella vinster av en privatisering med ökad konkurrens. Författarna menar att konkurrensen även kan öka om det finns flera offentliga utförare. Det kan också finnas en privat aktör med en monopolställning vilket innebär en situation utan konkurrens. Hart m.fl. (1997) menar ändå att konkurrens kan förstärka de positiva effekterna av privatisering.

I modellen framtagen av Hart m.fl. (1997) antas privata aktörer ha starkare incitament för innovation och för att minska kostnaderna. Detta eftersom ägaren kommer att få en större del av vinsten av dessa investeringar, jämfört med om dessa förbättringar skulle ha genomförts av staten, eller av en statligt anställd tjänsteman. En enskild tjänsteman har troligen för egen del lite att vinna på, i termer av till exempel ökad lön, om kostnaderna minskar och resultaten förbättras.

Om staten ska anlita privata utförare av offentligt finansierade tjänster behöver ett kontrakt upprättas. I modellen utvecklad av Hart m.fl. (1997) förutspås att om dessa kontrakt är ofullständiga, det vill säga inte beskriver alla möjliga situationer som kan uppstå, har privata aktörer starkare incitament att arbeta med att förbättra kvaliteten på tjänsten, genom att till exempel använda mer innovativa metoder och arbetsätt, samtidigt som de också har starkare incitament att minska kostnaderna, jämfört med offentliga utförare.³⁹ Slutsatsen från modellen är att privat tillhandahållande av en offentlig tjänst kommer att minska kostnaderna men ha en obestämmd effekt på kvaliteten då det finns en risk att den privata utföraren minskar kostnaderna på ett sätt som påverkar kvaliteten negativt.

Frågan är under vilka omständigheter staten kan antas göra ett bättre jobb än privata utförare? Shleifer (1998) menar att offentligt tillhandahållande av offentligt finansierade tjänster kan antas fungera bättre, under vissa specifika omständigheter.

³⁹ Tanken är alltså att privata aktörer kan tillåta sig att vara mer innovativa, både vad gäller att förbättra kvalitet på tjänsten och att minska kostnaderna, om kontrakten är mer vagt utformade och inte reglerar alla tänkbara situationer som kan uppkomma. Om kontrakten är mer detaljerade finns det en risk att mer innovativa arbetsätt medför att man på något sätt bryter mot kontraktet.

Detta kan inträffa om det finns stora möjligheter för externa aktörer att sänka kostnaderna på ett sätt som har en negativ inverkan på kvaliteten och som inte regleras i kontraktet, om innovationskraft är förhållandevis oviktigt, om konkurrenstrycket är svagt och systemet för hur konsumenterna gör sina val är ineffektivt, samt om betydelsen av vilket rykte en aktör har är förhållandevis oviktigt. Under dessa omständigheter är det troligt att incitamenten för de privata utförarna att minska kostnader genom att göra avkall på kvaliteten är starka.

4.1.2 Innovationskraft och osjälviska motiv

Det finns också andra möjliga mekanismer som kan påverka resultaten för privata aktörer, i förhållande till de offentliga utförarnas resultat. En sådan mekanism, som diskuterades ovan, är att privata aktörer skulle ha starkare incitament att investera mer i innovativa arbetsätt och metoder och på det sättet kunna leverera tjänster av högre kvalitet. En sådan aspekt omnämns också i Arbetsförmedlingens handläggarstöd för tjänsten stöd och matchning. Här nämns exempelvis att tjänsten ska bidra till att Arbetsförmedlingen får ta del av leverantörernas kompetens i form av innovativ metodik för att bryta arbetslöshet (Arbetsförmedlingen 2018, 2020b).

I litteraturen diskuteras också att det kan finnas aktörer med mer osjälviska motiv som vill bidra till samhällsnyttan genom att hjälpa arbetssökande att finna arbete. Ofta kan det handla om ideella eller andra icke vinstdrivande organisationer. Besley och Ghatak (2005) argumenterar också för att statligt anställda tjänstemän kan se sitt uppdrag med att hjälpa arbetslösa att finna arbete som en mission, eller ett kall, i högre utsträckning än vinstdrivande företag, och att det därför skulle vara mindre kostsamt att erbjuda tjänster av hög kvalitet i offentlig regi.

4.1.3 Upprättandet av kontrakt mellan stat och privata utförare

Ett grundproblem i situationen då staten ska anlita privata utförare av offentligt finansierade tjänster är att uppdragsgivaren, det vill säga staten, alltid har ofullständig information om hur en utförare sköter sitt uppdrag. Situationen hanteras genom upprättandet av ett kontrakt mellan uppdragsgivaren och leverantören. I fallet med Arbetsförmedlingen beskriver kontrakten vanligen vilken typ av tjänst som ska tillhandahållas, vilken målgrupp tjänsten ska riktas till, hur urvalet till tjänsten ska gå till, och hur ersättningssystemet ska utformas (Crépon 2018).

Ett sätt att hantera problemet med ofullständiga kontrakt skulle vara att göra dem extremt detaljerade för att på så sätt försöka beskriva vad som gäller i alla potentiella situationer. Nackdelen med detta är att det kan hämma det beteende hos externa aktörer som man tror kan leda till bättre kvalitet i tjänsten samt kostnadsbesparingar, jämfört med om det är offentliga utförare som har ansvaret. Det kan till exempel handla om innovationsförmåga och viljan att använda nya metoder, samt utnyttjandet av nätverk och lokala kontakter.

Utformning av ersättningssystem för arbetsförmedlingstjänster

När det gäller externa utförare av Arbetsförmedlingens tjänster kombinerar kontrakten vanligen en fast grundersättning som leverantören erhåller för att ta sig

an arbetssökande, med en resultatdel som betalas ut när arbetssökande övergått till arbetet, och behållit det under en viss tid, eller studier. I Crépon (2018) diskuteras två problem vad gäller utformningen av resultatersättning. För det första handlar det om att resultatersättningen ofta avser kortsiktiga arbetsmarknadsutfall, vilket under vissa omständigheter kan stå i konflikt med mer långsiktigt gynnsamma utfall. En sådan målkonflikt kan till exempel uppstå om leverantörer prioriterar att snabbt få ut arbetssökande i jobb utan att hänsyn tas till hur bra matchningen är mellan den arbetssökandes kvalifikationer och arbetets kvalifikationskrav, eller arbetets varaktighet. För det andra handlar det om att resultatersättningen i regel är knuten till resultat, det vill säga faktisk övergång till arbete eller studier, utan att hänsyn tas till hur övergången skulle sett ut i frånvaron av en extern leverantör, det vill säga hur mycket bättre, eller sämre, externa leverantörer är på att hjälpa arbetslösa att hitta arbete jämfört med den offentliga Arbetsförmedlingen. Eftersom det är mycket svårt att utforma ett kontrakt som tar hänsyn till dessa svårigheter finns det, menar Crépon (2018), stora risker för oönskat beteende från leverantörernas sida. Sådana risker kan exempelvis vara förekomsten av så kallad *cream skimming* eller *parking*. Det förstnämnda avser en situation då leverantörer prioriterar arbetssökande som förväntas kunna få ett nytt arbete relativt snabbt, medan det senare avser situationen då leverantörer tar sig an ett stort antal arbetssökande som bedöms stå relativt långt ifrån arbetsmarknaden för att kunna ta del av grundersättningen. Dessa arbetssökande får emellertid lite assistans och resurserna koncentreras istället till arbetssökande som relativt lätt kan matchas mot ett nytt arbete så att leverantörerna kan erhålla resultatersättning för dessa.

4.1.4 Hur väljer arbetssökande leverantör?

En viktig aspekt att ta hänsyn till för att förstå varför eventuella skillnader i resultat mellan offentliga och privata utförare uppstår, är på vilket sätt arbetssökande gör sina val. Shleifer (1998) nämner bland annat att offentliga utförare möjligen kan producera bättre resultat om systemet för hur konsumenterna gör sina val är ineffektivt. Beträffande de tjänster som idag utförs av fristående aktörer är det inte de arbetssökande själva som avgör om de ska få hjälp av en fristående aktör eller om de ska få hjälp och stöd av handläggare vid Arbetsförmedlingen. Detta beslut fattas av handläggare, och i vissa fall med stöd från ett statistiskt bedömningsverktyg, där hänsyn dels tas till de arbetssökandes behov, dels till vilka medel som finns tillgängliga på myndigheten för detta ändamål. När en arbetssökande anvisas till en fristående aktör är det sedan upp till individen själv att välja vilken specifik leverantör hen vill ha. Till sin hjälp har arbetssökande ett så kallat *ratingsystem* där de fristående aktörerna tilldelas olika betyg, så kallade ratingvärden.⁴⁰ Ett fungerande ratingsystem är en viktig del för att systemet med fristående aktörer ska fungera som tänkt.

---

⁴⁰ Se till exempel Arbetsförmedlingen (2020b, 2021d) för mer information om ratingsystemet i tjänsten stöd och matchning.

4.1.5 Sammanfattning av teoretiska utgångspunkter

Det är inte möjligt att utifrån enbart teoretiska modeller och antaganden avgöra om privata aktörer kommer att producera bättre resultat jämfört med om tjänsterna utförs i offentlig regi – det är en empirisk fråga. Resultaten från empiriska studier är dock blandade och pekar inte entydigt på att den ena typen av utförare skulle producera bättre resultat till en lägre kostnad än den andra. Även om teorin inte kan ge ett entydigt svar kan den ge oss vägledning vad gäller att tolka resultaten från empiriska studier. Om resultaten i en empirisk studie indikerar att privata utförare lyckas sämre än vad statliga utförare gör, skulle det exempelvis kunna förklaras av bristfälligt utformade kontrakt, av ett för lågt konkurrenstryck eller av att de arbetsökande inte har möjlighet att göra tillräckligt välinformerade val. När arbetsförmedlingstjänsterna, stöd och matchning och rusta och matcha, har utformats är detta aspekter som Arbetsförmedlingen har tagit hänsyn till. Men i vilken utsträckning det har lett till bättre resultat jämfört med om Arbetsförmedlingen själv skulle utfört tjänsterna är ännu inte klarlagt och resultatet av effektutvärderingen av tjänsten stöd och matchning kommer därmed att bli ett viktigt bidrag till diskussionen.

4.2 Empiriska resultat från tidigare studier

Medan de teoretiska resonemangen som sammanfattats ovan avser relationen mellan privata och offentliga utförare inom en rad olika politikområden, avgränsas sammanfattningen av empiriska resultat i detta avsnitt till tidigare studier inom det arbetsmarknadspolitiska området, särskilt vad gäller förmedlingsverksamhet.

4.2.1 Effekten av att anlita fristående aktörer som utförare av förmedlingsverksamhet

Det finns i dagsläget få studier som utvärderar effekterna av privat förmedlingsverksamhet i Sverige. Den tidigare litteraturen visar inte några tydliga skillnader mellan offentliga och privata utförare när det gäller att få arbetsökande i arbete eller studier. Det finns däremot indikationer på att de fristående aktörerna tillhandahåller en intensivare service till de arbetsökande, genom att till exempel träffa de arbetsökande oftare. Sedan studierna som presenteras nedan genomfördes har förutsättningarna på den svenska arbetsmarknaden förändrats. Sökandesammansättningen idag ser annorlunda ut än vad den gjorde tidigare och de tjänster som idag tillhandahålls av fristående aktörer är utformade på ett annat sätt. Kunskapen är således begränsad och det finns ett stort behov av att förbättra kunskapen om effekterna av fristående aktörer som utförare av förmedlingstjänster.⁴¹

⁴¹ Riksrevisionen (2020a) undersökte i en granskning om tjänsten stöd och matchning ger deltagarna förutsättningar att så snabbt som möjligt hitta ett arbete eller börja studera. Deras slutsats är att Arbetsförmedlingen har utformat ett valfrihetssystem för tjänsten som gav de arbetsökande goda förutsättningar att nå målet med tjänsten. De ser dock förbättringspotential vad gäller till exempel information om leverantörerna till arbetsökande och arbetet med uppföljning av leverantörer. I granskningen analyserades inte effekten av deltagande i tjänsten på deltagares jobbchanser. I och med den pågående reformeringen av Arbetsförmedlingen har IFAU fått i uppdrag att analysera utvecklingen i den nya matchningstjänsten rusta och matcha, se regeringsbeslut A2019/01322/SV. Det har ännu inte varit möjligt att genomföra någon effektutvärdering av tjänsten. En första rapport studerar dock implementeringen av tjänsten, marknaden för

Nedan sammanfattas studier som har studerat effekten av att anlita fristående aktörer inom arbetsmarknadspolitiken.

Bennmarker m.fl. (2013) undersökte effekterna av en försöksverksamhet med privat arbetsförmedling under 2007–2008. De fann inga skillnader i utfall mellan de arbetssökande som gick till privata respektive offentliga förmedlingar, varken på inkomster eller sysselsättning. Arbetssökande hos de privata förmedlingarna hade dock tätare kontakt med en arbetsförmedlare och var nöjdare med den hjälp de fick. Dessa resultat ligger i linje med resultaten som presenteras i en studie av offentliga och privata rehabiliteringsinsatser (Laun och Skogman Thoursie 2014).

Andra studier som tittar på fristående aktörer är till exempel Liljeberg m.fl. (2012) som studerar jobbcoacherna som fanns mellan 2009 och 2014. Studien visade att de som coachats av fristående aktörer och de som fått hjälp av handläggare på Arbetsförmedlingen övergick till arbete i ungefär lika stor utsträckning, men arbetssökande hos fristående aktörer var nöjdare med den service de fick. Liknande resultat återfinns även i Gartell (2011). Vidare visar utvärderingar av jobb- och utvecklingsgarantin, samt jobbgarantin för ungdomar, bland annat att arbetssökande som var hos fristående aktörer sökte fler jobb och oftare träffade sin handledare än deltagarna hos Arbetsförmedlingen (Martinson & Sibbmark 2010a och 2010b).

Liljeberg m.fl. (2013) har analyserat effekterna av att få hjälp av en fristående aktör genom att undersöka skillnader i övergången till arbete mellan arbetssökande som inom ramen för jobb- och utvecklingsgarantin anvisades till en fristående aktör och arbetssökande inom garantin som varit kvar hos Arbetsförmedlingen. Deltagare och en matchad grupp av icke-deltagare följdes under två år efter programstart och man fann att deltagare som varit hos en fristående aktör har lägre inkomster från arbete och i lägre grad var sysselsatta jämfört med matchade jämförelsepersoner som vid samma tidpunkt inte varit hos en fristående aktör. I studien användes också data om av vilken anledning arbetssökande lämnat Arbetsförmedlingen. Författarna fann att sannolikheten att kvarstå som inskriven vid Arbetsförmedlingen var högre för deltagare som fått plats hos en fristående aktör relativt gruppen som vid motsvarande tidpunkt var hos myndigheten under hela uppföljningsperioden på omkring två år.

Studier som är gjorda inom samma område internationellt visar på liknande, eller sämre resultat för privat arbetsförmedling. Rehwald m.fl. (2017) fann, i en randomiserad studie på arbetssökande med universitetsexamen i Danmark, att fristående aktörer visserligen tillhandahöll mer intensiv och tidigare service, men att det inte fanns någon skillnad i de arbetssökandes sannolikhet att komma i arbete. Behaghel m.fl. (2014) fann i sin experimentstudie, som testade ett intensivt förmedlingsprogram som tillhandahölls av både privata och offentliga arbetsförmedlingar i Frankrike, att det offentliga programmet ökade utflödet till arbete med ungefär dubbelt så mycket som det privata.

---

tjänsten, vägarna in i tjänsten och innehållet inom ramen för tjänsten (Bennmarker m.fl. 2021). Vidare driver Arbetsförmedlingen ett projekt finansierat av Europeiska socialfonden med syfte att analysera tjänsten rusta och matcha, projektet pågår fram till och med 30 juni 2022.

Ayaita m.fl. (2021) analyserar i en studie för Tyskland, effekten av att finansiera vissa privata arbetsförmedlare med en förmedlingskupong, men också om privata eller offentliga förmedlare skiljer sig vad gäller kvaliteten på de förmedlade jobben. Jobb som förmedlades av privata förmedlare visade sig ha högre kvalitet än jobb som förmedlades av offentliga förmedlare i termer av löner, andel med tillfälliga kontrakt och i termer av tid i anställning.

4.2.2 Effekten av förmedlingsinsatser

Det finns också studier som analyserar effekten av intensifierad stöd och matchningshjälp, både utförd i offentlig och privat regi. Förmedling av arbete har visat sig ha positiva effekter i studier som jämför intensifierade, eller förstärkta förmedlingsinsatser, med traditionell förmedling. Harrer m.fl. (2020) visar till exempel positiva effekter av förmedling i Tyskland och konstaterar att effekterna inte förändrades efter att en reform som ökar flexibilitet i förmedlingen implementerats. Cheung m.fl. (2019) finner, med hjälp av svenska data, positiva effekter av extra möten med arbetsförmedlare. Detta kan förklaras av att arbetsförmedlarna under mötena ger de arbetssökande anvisningar och förslag om vilka arbeten de ska söka. Liljeberg och Lundin (2010) visade även att jobbnätet, en förstärkt förmedlingsinsats med ett starkt fokus på arbetsgivarkontakter där arbetssökande fick extra mycket hjälp från arbetsförmedlare, förkortade tiden till arbete för långtidsarbetslösa. Effekten av förmedlingsinsatser har också visat sig påverkas av förmedlarnas individegenskaper och deras arbetssätt (se Cederlöf m.fl. 2021 och Riksrevisionen 2020b).

5 Tillvägagångssätt

Inom ramen för utvärderingen undersöks effekten av att delta i tjänsten stöd och matchning på en rad utfall på arbetsmarknaden, och för att genomföra den empiriska analysen används en så kallad matchningsmetod. Syftet med metoden är att finna arbetssökande som inte har anvisats till tjänsten men som liknar arbetssökande som anvisas i så hög utsträckning som möjligt. Det innebär att vi med hjälp av detaljerad information om till exempel arbetssökandes individegenskaper och arbetsmarknadshistorik, matchar ihop arbetssökande som anvisats till tjänsten med arbetssökande som under motsvarande månad inte har anvisats. Skillnader i utfall mellan deltagare i tjänsten, och icke- deltagare studeras separat för kvinnor och män i tre olika grupper av arbetssökande: deltagare i jobb- och utvecklingsgarantin, deltagare i jobbgarantin för ungdomar, samt *övriga arbetssökande*.⁴² Effekten av att delta i tjänsten stöd och matchning studeras också separat för de som anvisats under 2016, 2017 respektive 2018. I åiterrapporten presenteras och diskuteras i första hand resultaten för de som anvisades under 2016 då det för denna grupp finns möjlighet till längst uppföljning av utfall. Resultat för övriga kohorter återfinns i tabellbilagan. Nedan beskrivs data, urval och metod, för en mer ingående beskrivning se bilaga 3.

5.1 Data

Studien är baserad på registerdata och för att genomföra analysen används data från både Arbetsförmedlingens databas, Datalagret, och från register hos Statistikmyndigheten SCB. Från Datalagret hämtas information om de arbetssökande och deras arbetslöshetssituation. Där finns bland annat information om individernas arbetslöshetshistorik och programdeltagande.⁴³ Från SCB används främst LISA-databasen⁴⁴ där detaljerad information om exempelvis arbetssökandes ålder, utbildning, födelseland, familjesituation och inkomster återfinns. Även information från den Registerbaserade aktivitetsstatistiken (RAKS) används i analysen. Information i SCB:s register finns tillgänglig till och med år 2019 vilket innebär att vi kan studera utfall fram till och med detta år.

5.1.1 Vilka olika arbetsmarknadsutfall studeras?

Målet med deltagande i tjänsten stöd och matchning är att arbetssökande ska övergå i arbete eller utbildning så snart som möjligt. Det är således dessa utfall som kommer att studeras. För att få en mer heltäckande bild av hur deltagande i tjänsten kan påverka arbetssökandes situation på arbetsmarknaden studeras även effekten av att delta i tjänsten på sannolikheten att erhålla ekonomiskt bistånd, årslöneinkomst, samt graden av etablering på arbetsmarknaden.⁴⁵ Dessa utfall mäts årsvis 2017, 2018

⁴² Övriga arbetssökande har avgränsats till de som varit öppet arbetslösa någon gång under aktuellt år.

⁴³ De tabeller som används är ärendefakta, insper och sokatper.

⁴⁴ LISA-databasen är inte enbart kopplad till arbetssökande utan är en databas där hela befolkningen ingår. LISA är en longitudinell integrationsdatabas för sjukförsäkrings- och arbetsmarknadsstudier och innehåller detaljerade data om sjuk-, föräldra- och arbetslöshetsförsäkringen på individnivå. Vidare innehåller LISA mer detaljerad information om individerna såsom familjesituation och inkomster, för mer information se SCB (2019). Den information som finns i LISA-databasen är viktig när en matchningsansats används då man vill kunna ta hänsyn till bland annat tidigare arbetsinkomster och utbetalningar från socialförsäkringssystemet.

⁴⁵ Definitionen av etableringsgrad beskrivs närmare i bilaga 3. Resultaten för detta utfall presenteras enbart i tabellbilagan och inte i själva åiterrapporten.

och 2019. Detta innebär att för de som anvisas till tjänsten stöd och matchning under 2016 kan vi studera utfall fram till tre år efter deltagande i tjänsten. I tabell 3 återfinns en beskrivning av de olika utfallsvariablerna.

Tabell 3 Definition av arbetsmarkandsutfall

Utfall	Beskrivning	Grundregister (SCB)
Sysselsatt i november	En individ definieras som sysselsatt i november om hen utfört inkomstbringande arbete motsvarande en (1) timme under en mätvecka i november.	Sysselsättningsregistret
Positiv årslöneinkomst	Individen har haft en positiv löneinkomst under det aktuella året.	Sysselsättningsregister
Årslöneinkomst	Total löneinkomst under året uttryckt i kronor.	Sysselsättningsregister
Reguljär utbildning	Individen är registrerad i någon form av reguljär utbildning under höstterminen. ⁴⁶	Utbildningsregistret
Ekonomiskt bistånd	Individen tillhör ett hushåll som under aktuellt år erhållit ekonomiskt bistånd.	Inkomst- och taxeringsregistret (IoT)

Notera: För mer information om variablerna se SCB (2019).

När mäts utfallen?

Utfallen som beskrivs i tabell 3 mäts på årsbasis. Som tidigare nämnts studeras skillnader i utfall under det första, andra och tredje året efter första anvisning till tjänsten stöd och matchning. Eftersom anvisningar till tjänsten kan pågå under hela det aktuella året kommer det att finnas viss variation i det exakta antalet månader som har passerat mellan den tidpunkt då första anvisning till tjänsten sker och tidpunkten då utfallet mäts. Denna variation kommer dock i genomsnitt att vara densamma i deltagar- och jämförelsegruppen. Att anvisningar kan ske under hela det aktuella året innebär också att vissa arbetssökande kommer att ha deltagit i tjänsten under delar av det år då utfallet mäts. Detta kan ge upphov till en så kallad inlåsnings effekt som kan påverka resultaten. Det är möjligt för de som deltar i tjänsten stöd och matchning att lämna tjänsten medan den pågår, men det kan också vara så att arbetssökande har behov av att delta i tjänsten under hela den avsedda tiden för att den ska få full effekt. Av detta skäl ska de kortsiktiga effekterna som mäts under året efter anvisning till tjänsten stöd och matchning tolkas med försiktighet då eventuella skillnader kan bero på att de arbetssökande fortfarande är kvar i tjänsten.

5.2 Urval

I den empiriska analysen har vi strävat efter att först identifiera gruppen av arbetssökande som *potentiellt* skulle kunna anvisas till tjänsten stöd och matchning. Därefter har vi inom denna grupp identifierat de som faktiskt anvisas till tjänsten och

⁴⁶ Vi definierar följande skolformer som reguljär utbildning: gymnasieskola, Komvux, tekniskt basår vid universitet/högskola, högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå, forskarutbildning, yrkeshögskoleutbildning/kvalificerad yrkesutbildning, folkhögskola, studiemedel för utlandsstudier, grundskola, uppdragsutbildning vid universitet och högskola, och kompletterande utbildning/konst- och kulturutbildning. Arbetsmarknadsutbildning och svenska för invandrare räknas inte som reguljär utbildning.

de som inte gjort det. I följande avsnitt presenteras hur vi identifierat målgruppen och vilka urvalskriterier som har tillämpats på data.

5.2.1 Att identifiera målgruppen för tjänsten stöd och matchning

En svårighet med att undersöka effekterna av att ha deltagit i tjänsten stöd och matchning är att det inte finns någon tydligt definierad målgrupp. Det är till exempel inte bara personer inom jobb- och utvecklingsgarantin, eller bara personer som är öppet arbetslösa, som kan anvisas till tjänsten. Det finns heller ingen rekommendation kring hur lång arbetslöshetstiden bör vara, eller i vilken åldersgrupp en arbetssökande ska befinna sig i. Arbetsförmedlingen hade vid utformningen av tjänsten stöd och matchning ambitionen att utforma tjänsten efter arbetssökandes faktiska behov snarare än vilken målgrupp de tillhörde (Arbetsförmedlingen 2015). Skälet till detta är att personers behov och förutsättningar kan vara mycket olika även om man tillhör samma målgrupp.

Som nämndes i kapitel 3 är det upp till respektive handläggare att göra en bedömning av vilka arbetssökande som ska anvisas till tjänsten. En bedömning görs om de arbetssökande är matchningsbara, vilka som har extra behov av stöd, och vilka som är redo att gå vidare till arbete eller utbildning inom den angivna tidsramen. Hur dessa bedömningar görs kan variera mellan olika handläggare, men också mellan olika kontor och regioner.⁴⁷

Att det inte finns någon väl avgränsad målgrupp för tjänsten medför att det utifrån den information om arbetssökande som finns i registren är mycket svårt att avgöra om en arbetssökande i själva verket ingår i målgruppen för tjänsten. Idealt skulle vi vilja kunna identifiera en väl avgränsad målgrupp för att sedan inom denna grupp identifiera vilka arbetssökande som anvisas till tjänsten stöd och matchning och vilka arbetssökande som inte gör det.

I tidigare undersökningar framkommer att en stor del av deltagarna i tjänsten stöd och matchning under den period vi studerar, anvisades inom jobb- och utvecklingsgarantin samt jobbgarantin för ungdomar (Riksrevisionen 2020a). Anvisningar förekom också inom etableringsprogrammet men i betydligt lägre utsträckning.⁴⁸ Det finns också en grupp arbetssökande som anvisats utanför garantierna. Ett första steg i analysen har därför varit att dela upp arbetssökande i tre olika målgrupper, eller urvalsgrupper som vi benämner de nedan: deltagare inom jobb- och utvecklingsgarantin, jobbgarantin för ungdomar⁴⁹ samt *övriga arbetssökande* som anvisats utanför garantierna. Som förklaras mer ingående i bilaga 3 har gruppen övriga arbetssökande avgränsats ytterligare genom att enbart

⁴⁷ För mer detaljerad information om tjänsten och anvisningar se kapitel 3 eller Arbetsförmedlingen (2018).

⁴⁸ Deltagande i tjänsten stöd och matchning inom etableringsprogrammet kommer inte att studeras inom ramen för denna återsrapport. När individer från etableringsprogrammet övergår till jobb- och utvecklingsgarantin eller jobbgarantin för ungdomar kommer de dock inkluderas inom ramen för garantierna.

⁴⁹ Mer specifikt ingår arbetssökande som *någon gång* under det aktuella året varit inskrivna i garantierna. Det betyder att de inte behöver ha varit inskrivna under hela året för att ingå i urvalsgruppen.

inkludera arbetssökande som varit registrerade som öppet arbetslösa någon gång under det aktuella året.⁵⁰

En förutsättning i den empiriska analysen är att inte alla av de som potentiellt skulle kunna anvisas till tjänsten stöd och matchning faktiskt gör det. Under hela den studerade perioden har det funnits en begränsning av hur mycket medel som avsatts för att anvisa arbetssökande, både inom och utanför garantierna. Detta skulle i teorin leda till att handläggare vid Arbetsförmedlingen inte kan anvisa alla arbetssökande som ingår i målgruppen, även om de bedömer att det skulle vara en lämplig insats för den arbetssökande.

Den typ av matchningsansats som används i den empiriska analysen innebär att vi tar hänsyn till hur en stor mängd individegenskaper, samt arbetsmarknads- och arbetslöshetshistorik, sammantaget påverkar sannolikheten att anvisas till tjänsten stöd och matchning. I modellen kommer då sannolikheten för att anvisas till tjänsten, givet den uppsättning av individegenskaper och historik man har, att beräknas för alla arbetssökande som ingår i urvalet. Beräkningarna görs alltså oavsett om en arbetssökande faktiskt har anvisats eller ej. Därefter jämförs skillnader i utfall mellan arbetssökande med samma sannolikhet att anvisats till tjänsten, men där en grupp faktiskt har gjort det (deltagarna), och en grupp inte har gjort det (icke-deltagarna).

Eftersom volymerna i tjänsten varierat över tid till följd av förändringar i anslag samt prioritering av olika tjänster, genomförs analysen separat för de tre åren 2016, 2017 och 2018, samtidigt som kontroller för både inskrivningstid och observationsmånad inkluderas i matchningen. Eftersom lokala och regionala skillnader kan finnas vad gäller medel, men också vad gäller arbetssätt och anvisningar inkluderas även arbetsförmedlingskontor i matchningen. Även om de förändringarna som skett vad gäller resurstilldelning och prioriteringar inte helt överensstämmer med kalenderår, så blir uppdelningen i årsvisa effekter ett försök att hantera förändringarna som skett över tid. I återrapporten presenteras resultaten för den grupp som anvisades under 2016, medan resultaten för de som anvisades under 2017 och 2018 återfinns i tabellbilagan. Skälet till denna avgränsning är att det finns möjlighet till en längre uppföljningsperiod för de som anvisades under 2016.

5.2.2 Jämförelsegruppen

Som nämndes ovan kommer inte alla arbetssökande som potentiellt skulle kunna anvisas till tjänsten stöd och matchning att göra det. En del arbetssökande kommer således även fortsättningsvis få hjälp och stöd från Arbetsförmedlingen under sin arbetslöshetsperiod, eller anvisas till en fristående aktör inom ramen för en annan tjänst, exempelvis introduktion till arbete. Skillnaden i *behandling* som studeras består av att deltagare i tjänsten får hjälp och stöd av en fristående aktör inom ramen för tjänsten stöd och matchning, medan icke-deltagare får stöd och hjälp på annat sätt. Vi antar alltså att arbetssökande som inte anvisas till tjänsten stöd och matchning tar del av samma typ av ordinarie insatser som tidigare, det vill säga, det

---

⁵⁰ De som anvisas utanför garantierna anvisas genom att de får ett programbeslut om Kartläggning, vägledning och rehabilitering (KVR). Vid anvisning till tjänsten stöd och matchning måste deltagaren ha ett programbeslut som sträcker sig över hela beslutsperioden (Arbetsförmedlingen 2018).

som i utvärderingslitteraturen brukar benämnas *treatment as usual*. Vi antar vidare att de som anvisas till tjänsten skulle ha tagit del av samma insatser som jämförelsegruppen om de inte hade anvisats till just tjänsten stöd och matchning, det vill säga vi antar att deltagar- och jämförelsegruppen skulle ha tagit del av samma typ av stöd och hjälp, om det inte vore för att deltagare anvisades till tjänsten.

5.2.3 Ytterligare urvalskriterier

För att avgränsa de urvalsgrupper som vi slutligen utför analysen på används ytterligare några urvalskriterier. Endast arbetssökande mellan 25 och 60 år som varit inskrivna vid Arbetsförmedlingen någon gång under perioden 1 januari 2016 till och med 31 december 2018 inkluderas i analysen.⁵¹ Deltagande i tjänsten stöd och matchning identifieras utifrån första gången en arbetssökande anvisats till tjänsten. Det är dock möjligt att i en och samma inskrivningsperiod anvisas till en leverantör inom tjänsten flera gånger.

Vidare exkluderas individer som fått ett arbete eller påbörjat studier inom 30 dagar från månaden då anvisning till tjänsten stöd och matchning sker, eller motsvarande månad för jämförelsegruppen, då dessa individer enligt handläggarstödet för tjänsten inte bör anvisas. Vi har också exkluderat individer i jämförelsegruppen som under året innan de ingår i jämförelsegruppen har anvisats till tjänsten stöd och matchning.

Den empiriska ansatsen, både vad gäller urval och matchningsansats, följer i hög utsträckning Liljeberg m.fl. (2012) som genomförde en effektutvärdering av jobbcoacherna, och Liljeberg m.fl. (2013) som bland annat analyserade effekterna av fristående aktörer inom jobb- och utvecklingsgarantin.

5.3 Metod för att genomföra effektskattningar

Nedan presenteras i korthet den metod som använts för att genomföra analysen. Först diskuteras själva selektionsproblemet som medför att det finns behov av att använda en särskild metod för att genomföra effektskattningarna. Därefter presenteras själva metoden. För en mer ingående beskrivning se bilaga 3.

5.3.1 Selektionsproblemet

När effektutvärderingar ska genomföras och arbetssökande inte har fördelats slumpmässigt mellan grupperna av deltagare och icke-deltagare, som det är i detta fall, kan olika ekonomiska metoder användas för att försöka efterlikna en situation med slumpmässig fördelning.⁵² Att direkt undersöka skillnader i utfall mellan deltagare och icke-deltagare, är problematiskt av flera skäl och inte ett alternativ. Om de individegenskaper som är korrelerade med sannolikheten att delta i insatsen också är korrelerade med utfallet, finns det en risk att vi inte kan mäta den verkliga effekten av att delta i en viss insats. För det första kan det finnas skillnader mellan grupperna

⁵¹ Väldigt långa arbetslöshetsperioder som påbörjats före 2006 har exkluderats för att undvika att inkludera episoder som felaktigt inte avslutats.

⁵² Under vissa omständigheter är det möjligt att använda sig av så kallade naturliga experiment för att efterlikna en situation med randomisering. Ett naturligt experiment kan exempelvis uppstå om det införs en regelförändring vid en viss tidpunkt och där de nya reglerna bara gäller efter denna tidpunkt, och/eller bara för en viss grupp.

med avseende på olika individegenskaper som vi kan observera i data, till exempel utbildningsnivå eller inskrivningstidens längd. Vi måste i analysen alltså ta hänsyn till de skillnader i individegenskaper som kan finnas mellan grupperna. För det andra kan det förekomma ett visst mått av selektion med avseende på individegenskaper som inte kan observeras i data. I det specifika fallet med deltagande i tjänsten stöd och matchning, kan selektion exempelvis uppstå om deltagare i tjänsten i genomsnitt är mer motiverade och engagerade i sitt jobbsökande än arbetssökande som inte anvisas till tjänsten. Denna skillnad i motivation skulle då kunna förklara eventuella skillnader i utfall, snarare än att skillnaden förklaras av att de arbetssökande fått stöd och hjälp från olika typer av aktörer. Den typ av individegenskaper som orsakar selektionsproblemet kan vanligen inte observeras i data och brukar benämnas icke-observerbara individegenskaper. Handläggare på Arbetsförmedlingen kan däremot observera dessa individegenskaper och deras beslut att anvisa, eller inte anvisa, kan till viss del baseras på denna information.

I fallet med anvisningar till tjänsten stöd och matchning skulle selektion antingen kunna uppkomma om handläggare tenderade att anvisa arbetssökande med bättre förutsättningar att lämna arbetslöshet, jämfört med arbetssökande som inte anvisas (så kallad positiv selektion), eller om handläggare tenderade att anvisa arbetssökande med sämre förutsättningar att lämna arbetslöshet (så kallad negativ selektion). Eftersom vi inte vet vilken typ av eventuell selektion som dominerar, vet vi inte heller om förekomsten av selektion skulle leda till en över- eller en underskattning av den verkliga effekten av att delta i tjänsten stöd och matchning.

5.3.2 Matchningsmetoden

För att kunna skatta effekten av att delta i en viss arbetsmarknadspolitisk insats, i detta fall tjänsten stöd och matchning, behöver utfallet för deltagarna jämföras med utfallet bland jämförbara arbetssökande som inte tagit del av tjänsten.⁵³ Om skillnader mellan deltagare och icke-deltagare fullt ut kan hanteras genom att kontrollera för olika bakgrundsvariabler i en regressionsanalys kan en tillförlitlig analys genomföras genom att skatta så kallade OLS-regressioner (*Ordinary Least Squares*). Om det finns skäl att tro att det förekommer ett visst mått av selektion är det vanligt att istället använda en så kallad matchningsansats. Matchning som metod innebär att vi i data identifierar arbetssökande med samma sannolikhet att anvisas till tjänsten, givet en viss uppsättning av observerbara individegenskaper. Därefter jämförs skillnader i utfall mellan grupperna. Förenklat kan sägas att man med hjälp av matchning vill hitta statistiska tvillingar i datamaterialet som enbart skiljer sig åt med avseende på att en individ har fått ta del av insatsen och den andra inte (Rubin 1973, 1974). Metoden har vidareutvecklats under senaste decenniet och tillvägagångssätten för att åstadkomma en bra matchning har blivit mer sofistikerade över tid.⁵⁴

⁵³ Se bilaga 3 för en mer detaljerad beskrivning av utvärderingssituationen.

⁵⁴ Metoden har under senare år använts i stor utsträckning för att utvärdera arbetsmarknadspolitiska program. Arbetsförmedlingen har själva använt det för att skatta effekter på sina program, se till exempel Gartell m.fl. (2012, 2013) och Arbetsförmedlingen (2021c). Vidare har Riksrevisionen i granskning bland annat effektutvärderat förberedande och orienterande utbildning, arbetsmarknadsutbildning och stöd till start av näringsverksamhet, se Riksrevisionen (2017a, 2017b, 2019).

I denna återrapport används en matchningsansats där deltagare matchas med icke-deltagare med avseende på en stor uppsättning individegenskaper.⁵⁵ Om individer delar samma uppsättning individegenskaper innebär det också att sannolikheten för dem att delta i en viss insats är den samma. I matchningsmodellen inkluderas följande information om de arbetssökande:

- Inskrivningstid
- Antal tidigare inskrivningsperioder
- Observationsmånad
- Ålder
- Utbildning
- Födelseregion
- Om det finns barn 0–6 år i hushållet
- Civilstånd
- Om det finns en registrerad kod för funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga hos Arbetsförmedlingen
- Om arbetssökande deltagit i praktik, förberedande och orienterande utbildning, arbetsmarknadsutbildning, eller etableringen under 2015
- Om arbetssökande deltagit i praktik, förberedande och orienterande utbildning, eller arbetsmarknadsutbildning någon gång under perioden 2006 - 2014
- Om arbetssökande föregående månad varit inskriven antingen i sökandekategori öppet arbetslös, sökande med förhinder eller subventionerad anställning.
- Arbetsförmedlingskontor
- Om arbetssökande erhållit ekonomiskt bistånd under 2013, 2014 eller 2015
- Årslöneinkomst under åren 2013, 2014 och 2015

Ett förbehåll är att matchningen endast kan ske med avseende på information som finns tillgänglig i datamaterialet. Caliendo m.fl. (2017) visar att en matchningsmetod kan hantera selektionen av deltagare till ett program och således även fånga icke-observerbara faktorer om detaljerade registerdata används.⁵⁶ Analysen som genomförs i denna återrapport bygger på antagandet att eventuella icke-observerbara systematiska skillnader mellan grupperna fångas av tillgänglig information i data och att vi på så sätt kan hantera eventuell selektion till tjänsten. Exempelvis kan tidigare löneinkomst ses som en approximation för tidigare produktivitetsnivå på arbetsmarknaden, eller som ett mått på tidigare anknytning till arbetsmarknaden.⁵⁷

För grupper med knapphändig information om till exempel arbetsmarknads- och arbetslöshetshistorik kan det vara svårare att åstadkomma en matchning som uppfyller detta antagande. Det kan exempelvis gälla ungdomar eftersom de helt enkelt har deltagit i arbetskraften under en kortare tid, eller personer som nyligen

---

⁵⁵ Som en jämförelse har vi också skattat OLS-regressioner men resultaten inkluderas inte i återrapporten. Även om den skattade skillnaden mellan deltagare och icke-deltagare (det så kallade estimatet) avviker något från de skillnader som fås fram med hjälp av *propensity score matching*, går resultaten från OLS-regressioner i liknande riktning.

⁵⁶ I en senare studie fastställs även att matchning kan hantera selektion även om arbetsförmedlare och deltagare tillsammans påverka beslutet om programdeltagande (Caliendo och Tübbicke 2019).

⁵⁷ Se till exempel Caliendo m.fl. (2017) samt Lechner och Wunsch (2013) för betydelsen av tillgång till detaljrik arbetsmarknadshistorik i programeffektutvärderingar.

invandrat till Sverige. Detta medför att resultaten kan behöva tolkas med större försiktighet för dessa grupper.

I återrapporten används en kombination av *coarsened exakt matchning (CEM)* och *propensity score matching (PSM)*.⁵⁸ Tillvägagångssättet möjliggör att vi genom den så kallade CEM-matchningen kan matcha exakt på variabler som vi ser som särskilt viktiga, exempelvis inskrivningstid och observationsmånad. Samtidigt kan vi med hjälp av *propensity score matching* inkludera en stor mängd variabler och fånga upp en stor mängd individegenskaper. För mer information om metoden och de olika matchningsansatserna se bilaga 3.

---

⁵⁸ För information om CEM se Blackwell m.fl. (2009) och för PSM Caliendo och Kopeinig (2008).

6 Beskrivande statistik

I detta kapitel beskrivs deltagarsammansättningen bland de som anvisats till tjänsten stöd och matchning, med avseende på vilken urvalsgrupp de tillhör. Därefter presenteras sammansättningen i de olika urvalsgrupperna med avseende på en stor mängd individegenskaper. Beskrivningen görs separat för kvinnor och män, och för arbetssökande som deltagit i tjänsten stöd och matchning, och respektive jämförelsegrupp, under den aktuella tidsperioden. Avslutningsvis ges en beskrivning av andelen i de olika urvalsgrupperna som uppnår de olika utfallen som inkluderas i analysen innan dess att matchningen har genomförts.

6.1 Varifrån kommer arbetssökande som anvisas till tjänsten stöd och matchning?

Analysen genomförs separat för tre olika urvalsgrupper: (i) de som varit inskrivna i jobb- och utvecklingsgarantin under aktuellt år, (ii) de som varit inskrivna i jobbgarantin för ungdomar, och (iii) *övriga arbetssökande* utanför garantierna. I tabell 4 presenteras andelen som anvisades till tjänsten stöd och matchning för första gången och som under respektive år tillhörde de olika urvalsgrupperna. Bland kvinnor som anvisades till tjänsten för första gången 2016 hade 45 procent varit inskrivna i jobb- och utvecklingsgarantin under året, 12 procent hade varit inskrivna i jobbgarantin för ungdomar, och 43 procent anvisades utanför garantierna och ingår således i gruppen *övriga*. Bland män var motsvarande siffror 49, 15 och 36 procent. Överlag utgör arbetssökande inom jobbgarantin för ungdomar en mindre andel av de som anvisats till tjänsten stöd och matchning under den studerade perioden. Även om anvisningar till tjänsten generellt är mindre vanligt förekommande bland inskrivna inom jobbgarantin för ungdomar, medför avgränsningen att enbart studera arbetssökande mellan 25 och 60 år ytterligare en minskning av antalet då ungdomar kan anvisas till jobbgarantin för ungdomar från 16-års ålder.

Tabell 4 Grupptillhörighet bland de som får sitt första beslut om tjänsten stöd och matchning, antal individer inom parentes

Grupp	2016		2017		2018	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Jobb- och utvecklingsgarantin	45% (7 786)	49% (11 055)	37% (6 228)	39% (8 251)	42% (4 087)	43% (5 565)
Jobbgarantin för ungdomar	12% (2 005)	15% (3 439)	9% (1 481)	11% (2 368)	12% (1 182)	16% (2 045)
Övriga	43% (7 432)	36% (8 070)	54% (9 174)	50% (10 800)	45% (4 356)	41% (5 384)
Totalt antal	17 223	22 564	16 883	21 419	9 625	12 994

Notera: I denna tabell är grupperna ömsesidigt uteslutande medan individer i tabellerna 5a och b kan ingå i flera urvalsgrupper. Detta kan inträffa om det finns individer som är inskrivna i både jobb-och utvecklingsgarantin och jobbgarantin för ungdomar under olika perioder under ett och samma år.

Vid en jämförelse mellan de studerade åren framkommer dels att antalet individer som anvisas till tjänsten stöd och matchning för första gången har minskat över tid, dels att sammansättningen med avseende på vilka grupper som anvisats, har

förändrats. Under 2017 utgjorde arbetssökande som anvisats utanför garantierna en större andel av alla de som anvisats till tjänsten för första gången jämfört med både 2016 och 2018. Bland kvinnor som fick sitt första beslut om tjänsten stöd och matchning 2017 anvisades omkring 54 procent utanför garantierna. Året innan var andelen omkring 10 procentenheter lägre. Samma mönster återfinns bland män.

6.2 Beskrivning av individegenskaper

I tabell 5a (kvinnor) och 5b (män) visas beskrivande statistik över en stor uppsättning bakgrundsvariabler för både deltagare i tjänsten stöd och matchning och icke-deltagare, som ingick i de tre olika urvalsgrupperna under 2016. Motsvarande jämförelse för de som anvisades under 2017 och 2018 återfinns i tabellerna 2–7 i tabellbilagan. Observera att andelarna avser hela grupperna av deltagare, respektive icke-deltagare, det vill säga innan någon matchning har genomförts. Syftet med denna jämförelse är att se om det finns skillnader mellan grupperna med avseende på de bakgrundsvariabler som vi senare inkluderar i den empiriska analysen. Nedan görs först en jämförelse mellan urvalsgrupperna och därefter följer en jämförelse mellan deltagare och icke-deltagare, inom respektive urvalsgrupp.

6.2.1 Skillnader mellan urvalsgrupperna

Flera av de skillnader som återfinns mellan urvalsgrupperna är väntade. Exempelvis är medelåldern mycket lägre bland de som varit inskrivna i jobbgarantin för ungdomar, jämfört med de två övriga urvalsgrupperna. Vidare är en tydlig skillnad mellan urvalsgrupperna att det är ovanligt bland de inom jobbgarantin för ungdomar att ha varit inskrivna fler än tre gånger tidigare på Arbetsförmedlingen. Detta är rimligt med tanke på deras förhållandevis låga ålder.

Vad gäller inskrivningstid återfinns stora skillnader mellan urvalsgrupperna, vilket är väntat med tanke på vilka arbetssökande som kvalificerar sig för de olika garantiprogrammen. Andelen som varit inskrivna under lång tid, över ett och ett halvt år, är betydligt högre bland de inom jobb- och utvecklingsgarantin jämfört med de andra urvalsgrupperna. Samtidigt är andelen som varit inskrivna kortare tid än ett år betydligt högre bland de inom jobbgarantin för ungdomar och bland gruppen av övriga arbetssökande.

Vidare finner vi att andelen med en registrerad funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga är högre inom jobb- och utvecklingsgarantin än inom de andra urvalsgrupperna. En möjlig förklaring till detta är att det kan ta lång tid att få en funktionsnedsättning identifierad och registrerad och det är således rimligt att andelen är högre i jobb- och utvecklingsgarantin där arbetssökande varit inskrivna under en längre tid.⁵⁹ Vidare har personer med funktionsnedsättning generellt sett en svagare konkurrensförmåga på arbetsmarknaden och har en ökad risk att vara arbetslösa under en längre tid. Detta kan leda till en överrepresentation av arbetssökande med funktionsnedsättning i jobb- och utvecklingsgarantin. Dessa skillnader avser dock grupperna innan själva matchningen är genomförd.

---

⁵⁹ Se till exempel Arbetsförmedlingen (2021e) för mer information om hur identifiering av kod fungerar.

Information om registrerad funktionsnedsättning inkluderas i matchningsmodellen och de balanstest som genomförs visar att deltagare och icke-deltagare inte skiljer sig åt med avseende på andelen med funktionshinderkod efter det att matchningen är genomförd.⁶⁰

Eftersom det är stora skillnader i observerbara individegenskaper mellan målgrupperna har vi bedömt det som rimligt att genomgående genomföra analyserna separat för de olika urvalsgrupperna.

6.2.2 Skillnader mellan deltagare och icke-deltagare i tjänsten stöd och matchning

Vid en jämförelse mellan deltagare och icke-deltagare framkommer flera intressanta mönster och de är liknande bland kvinnor och män i alla tre urvalsgrupper. Deltagarna och icke-deltagarna är förhållandevis lika vad gäller till exempel ålder och utbildningsnivå. Andelen utrikes födda, framförallt andelen född i Asien och till viss del även andelen född i Afrika, är däremot högre bland deltagare i tjänsten stöd och matchning än bland icke-deltagare.

Arbetssökande inom garantierna

När det gäller inskrivningstid är skillnaderna bland deltagare och icke-deltagare inom jobb- och utvecklingsgarantin små och båda grupperna har i regel varit inskrivna vid Arbetsförmedlingen under mycket lång tid. Däremot finns det tydliga skillnader i inskrivningstid i de två andra urvalsgrupperna där andelen med mycket kort inskrivningstid, upp till 60 dagar, är betydligt lägre bland de som anvisats till tjänsten stöd och matchning. Denna skillnad kan möjligen indikera att det var förhållandevis ovanligt att arbetssökande anvisades till tjänsten stöd och matchning under de första två månaderna i arbetslöshetsperioden.

Vi har även jämfört grupperna med avseende på antalet gånger arbetssökande har varit inskrivna vid Arbetsförmedlingen.⁶¹ Här är det överlag små skillnader mellan deltagare och icke-deltagare.

Vi undersöker också skillnader i andelen arbetssökande som har en registrerad funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Där finner vi att andelen bland de som anvisas till tjänsten stöd och matchning generellt är lägre, förutom i gruppen övriga där skillnaden är liten.⁶²

Eftersom deltagande i tjänsten stöd och matchning för många av deltagarna, kanske framförallt bland de som är inskrivna i jobb- och utvecklingsgarantin, inte är den första insats som de deltar i hos Arbetsförmedlingen, är det viktigt att ta hänsyn till tidigare deltagande i olika arbetsmarknadspolitiska insatser. Detta kan göras på olika sätt, men här presenteras andelen som deltagit i arbetsmarknadsutbildning, praktik, förberedande och orienterande utbildning, samt etableringsprogrammet under

⁶⁰ Resultat från balanstesten redovisas i tabellbilagan.

⁶¹ Här avses antalet tidigare inskrivningsperioder under perioden som sträcker sig från 2006 och framåt.

⁶² Detta kan förklaras av att andelen arbetssökande som bedöms vara matchningsbara är lägre bland personer med en registrerad funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga, och ett villkor för anvisning till tjänsten stöd och matchning är att personen ska vara matchningsbar.

2015.⁶³ Generellt återfinns förhållandevis små skillnader mellan deltagare och icke-deltagare, det vill säga, inom respektive urvalsgrupp har deltagare och icke-deltagare liknande erfarenheter vad gäller tidigare deltagande i olika arbetsmarknadspolitiska program.

Det finns även olika sätt att ta hänsyn till arbetsmarknadshistorik. Här har vi valt att dels ta hänsyn till om arbetssökande erhållit ekonomiskt bistånd under 2013, 2014 eller 2015, dels löneinkomsten under dessa år. Dessa variabler är tänkta att fånga upp tidigare anknytning till arbetsmarknaden. Bland de som varit inskrivna i jobb- och utvecklingsgarantin eller jobbgarantin för ungdomar, är andelarna med ekonomiskt bistånd förhållandevis lika mellan deltagare och icke-deltagare. Vad gäller årslöneinkomst finns en viss skillnad, där de som deltagit i tjänsten i genomsnitt har haft en något lägre årslöneinkomst. Ett undantag är dock att de som anvisas till tjänsten inom jobb- och utvecklingsgarantin har haft en högre genomsnittlig årslöneinkomst under 2013 och 2014, än de som inte anvisas till tjänsten. Detta gäller för både kvinnor och män.

Med avseende på den information om de arbetssökande som presenteras i tabell 5a och 5b är det svårt att avgöra om arbetssökande som anvisas till tjänsten stöd och matchning generellt kan ses som arbetssökande med bättre, eller sämre, förutsättningar att lämna arbetslöshet. En högre andel bland de som anvisas till tjänsten är utrikes födda vilket ofta uppvisar ett negativt samband med sannolikheten att övergå till arbete eller studier. Samtidigt har en lägre andel bland deltagarna en registrerad funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Dessutom är en högre andel bland deltagarna bosatta i Stockholms län, vilket ofta uppvisar ett positivt samband med sannolikheten att hitta ett jobb. Baserat på detta är det alltså svårt att avgöra om deltagarna i tjänsten över lag, skulle vara positivt eller negativt selekterade, jämfört med de inom respektive urvalsgrupp som inte har anvisats till tjänsten under den aktuella tidsperioden.

Övriga arbetssökande

När det gäller gruppen *övriga* tycks det finnas något större skillnader mellan deltagare och icke-deltagare, jämfört med de andra urvalsgrupperna. Detta trots att gruppen med övriga arbetssökande redan från början har avgränsats till att enbart inkludera de som varit öppet arbetslösa någon gång under aktuellt år. Exempelvis är skillnaderna mellan deltagare och icke-deltagare större vad gäller andel utrikes födda, andelen med förgymnasial utbildning kortare än nio år (högre bland deltagare i tjänsten stöd och matchning), andelen med en treårig gymnasieutbildning (högre bland icke-deltagare), samt andelen som är gifta.

Vi undersöker också hur deltagare och icke-deltagare skiljer sig åt beträffande tidigare erfarenheter på arbetsmarknaden och konstaterar att icke-deltagarna tycks ha haft en starkare position på arbetsmarknaden både genom att en lägre andel haft ekonomiskt bistånd och genom högre genomsnittliga årslöneinkomster under perioden 2013 – 2015, jämfört med deltagarna.

---

⁶³ I matchningsmodellen kontrollerar vi också för deltagande i motsvarande insatser någon gång under perioden 2006 – 2014.

Med tanke på dessa skillnader finns det en risk för att arbetssökande, inom denna urvalsgrupp, som anvisas till tjänsten stöd och matchning i genomsnitt har sämre förutsättningar att lämna arbetslöshet jämfört med arbetssökande som inte gör det. Om en jämförelse av utfallen mellan grupperna indikerar ett sämre utfall för deltagare i tjänsten stöd och matchning skulle det alltså kunna bero på att gruppen i genomsnitt har sämre förutsättningar än arbetssökande som inte anvisas. Syftet med matchningsansatsen är just att kunna ta hänsyn till dessa olikheter och jämföra utfallet bland deltagare och icke-deltagare som liknar varandra med avseende på dessa individegenskaper. Metodens tillförlitlighet vilar också på antagandet att om man kan matcha ihop arbetssökande med avseende på en stor mängd individegenskaper som vi observerar i data, är sannolikheten stor att dessa individer liknar varandra med avseende på individegenskaper som vi inte kan observera i data. Det blir alltså extra viktigt vilka variabler som inkluderas i matchningen och på vilket sätt matchningen genomförs när deltagargruppen i så betydande utsträckning skiljer sig från den potentiella jämförelsegruppen.

Andel som deltar i tjänsten stöd och matchning under efterföljande år

I slutet av tabellerna 5a och 5b redovisas andelen bland deltagare och icke-deltagare som under något av de fyra efterföljande åren deltar i tjänsten stöd och matchning. Här framkommer till exempel att omkring 50 procent av de som anvisats till tjänsten stöd och matchning för första gången under 2016 också har deltagit i tjänsten någon gång under 2017. Detta är inte oväntat med tanke på att de som anvisas i slutet av 2016 fortfarande kan delta under 2017.

Av tabellen framkommer också att en viss andel av de som ingår i jämförelsegrupperna under 2016, anvisas till tjänsten under något av de efterföljande åren. Dessa anvisningar kan antingen ske inom den innevarande inskrivningsperioden eller en efterföljande inskrivningsperiod. Andelen varierar mellan grupperna, och mellan åren. I urvalsgruppen för jobb- och utvecklingsgarantin anvisades omkring 12 procent till tjänsten stöd och matchning under de efterföljande åren, och inom jobbgarantin för ungdomar och gruppen övriga arbetssökande var andelarna omkring 10 respektive 5 procent. Generellt anvisades en lägre andel under 2019 och en högre andel under 2020, vilket ligger i linje med de förändringar av styrningen och medel avsatta för fristående aktörer som skedde under perioden.

Tabell 5a Deskriptiv statistik för deltagare i tjänsten stöd och matchning och icke-deltagare i de tre målgrupperna, 2016. **Kvinnor**

Variabel	Jobb- och utvecklingsgarantin		Jobbgarantin för ungdomar		Övriga	
	Deltagare	Icke-deltagare	Deltagare	Icke-deltagare	Deltagare	Icke-deltagare
Ålder (år)	40,2	39,7	22,2	21,7	37,7	36,5
Födelseregion⁶⁴						
Sverige, mor och far Sverige	25,6	37,6	40,8	56,6	22,9	45,1
Sverige, mor Sverige, far utrikes född	2,3	3,2	5,1	5,8	2,4	4,0
Sverige, mor västligt land	3,5	4,6	4,8	6,5	3,2	5,5
Sverige, mor icke-västligt land	1,8	1,7	7,9	6,2	1,9	2,5
Norden	1,6	1,7	0,9	0,6	1,5	1,9
EU15	0,7	0,7	1,4	0,8	1,6	1,9
Europa	9,3	7,7	6,2	4,4	12,2	9,7
Afrika	16,1	12,0	10,4	5,9	17,6	6,2
Nordamerika	0,4	0,3	0,4	0,2	1,0	0,8
Sydamerika	1,3	1,3	0,7	0,5	2,6	2,1
Asien	37,1	29,1	21,3	12,5	33,1	20,3
Inskrivningstid, grupperat						
0–60 dagar	4,7	7,6	14,3	39,6	32,2	63,0
61–180	4,4	4,4	37,8	19,3	19,8	10,9
181–365	6,0	6,5	23,7	17,3	20,9	8,8
366–545	10,1	9,9	8,7	11,0	8,6	4,4
546–910	25,3	21,2	9,2	8,0	7,3	4,9
911–1460	24,4	21,3	4,9	3,8	5,7	3,8
>1460	25,2	29,1	1,5	1,0	5,5	4,3
Antal tidigare inskrivningsperioder						
1	39,1	36,7	43,9	42,4	24,3	24,4
2–3	26,4	25,0	45,9	46,1	37,7	31,2
4–7	22,0	24,4	10,0	11,2	24,8	27,4
>7	12,5	13,9	0,2	0,2	13,2	17,0

⁶⁴ Individer födda i Sverige har delats in i fyra grupper med avseende på föräldrarnas födelse-land. Om föräldrarna är födda i olika länder har i första hand hänsyn tagits till moderns födelse-land som delas in i tre grupper: (i) född i Sverige, (ii) född i ett västligt land (här: Norden, EU15, övriga Europa och Nordamerika), och (iii) född i ett icke-västligt land (här: Afrika, Sydamerika, Asien, Sovjetunionen, Oceanien eller okänt födelse-land). Skälet till att utgå från moderns födelse-land är att tidigare studier funnit att moderns födelse-land tycks ha större betydelse för arbetsmarknadsutfallet, särskilt om mamman är född i Sverige (Rooth och Ekberg, 2003).

Variabel	Jobb- och utvecklingsgarantin		Jobbgarantin för ungdomar		Övriga	
	Deltagare	Icke-deltagare	Deltagare	Icke-deltagare	Deltagare	Icke-deltagare
Registrerad funktionsnedsättning	13,9	27,4	6,7	13,1	7,1	7,7
Utbildningsnivå						
Förgymnasial utbildning kortare än 9 år	17,4	15,9	6,9	4,1	13,9	6,1
Förgymnasial utbildning 9 år (motsvarande)	12,7	14,2	18,1	20,3	12,4	11,6
Gymnasial utbildning högst 2-årig	23,1	24,3	13,0	10,7	21,2	18,9
Gymnasial utbildning 3 år	20,4	24,2	49,0	55,1	17,2	25,7
Eftergymnasial utbildning kortare än 3 år	12,6	10,8	8,0	6,3	15,1	16,1
Eftergymnasial utbildning 3 år eller längre	12,6	9,6	3,9	2,3	19,0	20,0
Forskarutbildning	0,6	0,3	0,0	0,0	0,4	0,9
Uppgift saknas	0,6	0,6	1,1	1,1	0,9	0,7
Barn 0–6 år i hushållet	24,0	21,6	23,1	19,3	40,1	31,9
Gift	45,8	40,3	18,0	11,5	49,4	38,4
Region						
Stockholms län	24,1	15,6	17,8	10,6	33,4	25,4
Skåne län	18,4	16,6	15,1	20,1	17,3	15,6
Västra Götalands län	13,6	15,7	14,2	13,4	10,0	16,3
Övriga län	44,0	52,1	52,8	55,9	39,3	42,8
Arbetsmarknads-politiska insatser						
Arbetsmarknads-utbildning under 2015	4,1	3,7	1,0	1,0	1,8	0,9
Praktik under 2015	7,3	5,9	3,1	2,7	3,5	2,2
Förberedande utbildning under 2015	11,0	9,2	4,4	3,8	3,8	1,8
Etableringen under 2015	21,0	18,4	6,7	4,1	0,8	0,4

Variabel	Jobb- och utvecklingsgarantin		Jobbgarantin för ungdomar		Övriga	
	Deltagare	Icke-deltagare	Deltagare	Icke-deltagare	Deltagare	Icke-deltagare
Arbetsmarknads-historik						
Andel med ekonomiskt bistånd 2013	30,3	29,7	27,7	22,0	26,1	16,7
Andel med ekonomiskt bistånd 2014	31,2	31,8	27,1	23,8	24,1	16,1
Andel med ekonomiskt bistånd 2015	30,7	29,7	26,8	24,9	22,1	15,4
Årslöneinkomst 2013, kronor	58 555	47 325	24 876	33 093	73 480	119 965
Årslöneinkomst 2014, kronor	49 653	42 181	39 504	47 603	76 837	123 891
Årslöneinkomst 2015, kronor	32 520	44 436	50 151	62 466	70 513	123 164
Andel i tjänsten stöd och matchning						
2016	100,0	0,0	100,0	0,0	100,0	0,0
2017	49,0	11,4	43,9	9,4	51,4	5,5
2018	15,1	11,2	13,6	10,0	10,6	5,7
2019	11,3	8,6	7,8	5,7	4,7	2,4
2020	20,3	16,2	14,7	9,1	13,0	8,5
Antal individer	7 786	36 904	2 431	12 318	5 984	142 280

Tabell 5b Deskriptiv statistik för deltagare i tjänsten stöd och matchning och icke-deltagare i de tre målgrupperna, 2016. **Män**

Variabel	Jobb- och utvecklingsgarantin		Jobbgarantin för ungdomar		Övriga	
	Deltagare	Icke-deltagare	Deltagare	Icke-deltagare	Deltagare	Icke-deltagare
Ålder (år)	39,6	38,3	21,9	21,5	37,8	36,6
Födelseregion						
Sverige, mor och far Sverige	29,8	39,6	45,1	57,0	31,7	49,3
Sverige, mor Sverige, far utrikes född	2,9	3,6	5,4	5,3	3,1	4,4
Sverige, mor västligt land	4,2	5,1	6,2	6,5	4,4	6,0
Sverige, mor icke-västligt land	1,9	2,0	7,9	6,6	2,6	2,8
Norden	1,2	1,3	0,4	0,5	1,5	1,8
EU15	1,0	0,9	0,7	0,7	2,0	2,2
Europa	6,3	6,1	3,9	3,4	8,7	7,9
Afrika	16,3	10,4	9,5	5,5	15,6	6,0
Nordamerika	0,5	0,4	0,3	0,2	1,1	0,8
Sydamerika	1,1	1,1	0,8	0,7	2,0	1,8
Asien	34,7	29,2	19,6	13,5	26,9	16,8
Inskrivningstid, grupperat						
0–60 dagar	4,2	7,8	12,9	39,1	28,1	61,7
61–180	4,3	4,8	38,9	18,3	19,4	10,3
181–365	5,3	6,7	22,3	16,7	21,3	8,1
366–545	9,6	11,6	8,7	11,3	8,5	4,5
546–910	28,9	23,4	11,6	9,5	7,6	5,3
911–1460	21,8	17,7	4,1	3,8	7,1	4,6
>1460	25,9	27,9	1,5	1,2	8,0	5,4
Antal tidigare inskrivningsperioder						
1	41,7	37,3	43,3	42,7	28,0	24,2
2–3	24,7	25,3	44,6	44,5	30,7	28,9
4–7	20,5	22,8	11,9	12,5	25,1	26,7
>7	13,2	14,7	0,3	0,3	16,2	20,2

Variabel	Jobb- och utvecklingsgarantin		Jobbgarantin för ungdomar		Övriga	
	Deltagare	Icke-deltagare	Deltagare	Icke-deltagare	Deltagare	Icke-deltagare
Registrerad funktionsnedsättning	12,5	24,7	6,3	14,3	9,5	9,1
Utbildningsnivå						
Förgymnasial utbildning kortare än 9 år	13,4	10,8	5,4	4,2	9,0	4,8
Förgymnasial utbildning 9 år (motsvarande)	13,9	17,0	20,3	22,5	15,1	15,9
Gymnasial utbildning högst 2-årig	27,6	28,0	12,8	11,4	25,5	24,5
Gymnasial utbildning 3 år	20,5	23,5	51,1	54,2	19,3	27,1
Eftergymnasial utbildning kortare än 3 år	12,8	10,7	7,7	5,3	15,0	14,0
Eftergymnasial utbildning 3 år eller längre	10,9	9,2	1,8	1,2	14,8	12,3
Forskarutbildning	0,5	0,5	0,0	0,0	0,6	0,8
Uppgift saknas	0,3	0,4	0,8	1,2	0,7	0,6
Barn 0–6 år i hushållet	19,2	17,2	6,4	6,4	21,8	19,1
Gift	38,7	32,4	5,5	3,9	37,1	28,4
Region						
Stockholms län	17,3	13,4	14,9	11,2	29,3	22,3
Skåne län	17,3	17,6	12,2	19,2	15,6	15,2
Västra Götalands län	16,2	15,9	14,8	12,4	11,1	16,3
Övriga län	49,2	53,0	58,1	57,2	43,9	46,2
Arbetsmarknads-politiska insatser	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Arbetsmarknads-utbildning under 2015	6,3	5,7	2,1	1,9	2,4	1,7
Praktik under 2015	8,0	7,1	3,8	3,4	3,7	2,1
Förberedande utbildning under 2015	12,2	10,2	5,5	4,5	3,5	2,0
Etableringen under 2015	23,9	18,3	7,8	4,7	1,5	0,8

Variabel	Jobb- och utvecklingsgarantin		Jobbgarantin för ungdomar		Övriga	
	Deltagare	Icke-deltagare	Deltagare	Icke-deltagare	Deltagare	Icke-deltagare
Arbetsmarknads-historik						
Andel med ekonomiskt bistånd 2013	28,6	30,2	23,9	20,4	23,4	16,6
Andel med ekonomiskt bistånd 2014	32,9	34,2	26,5	23,1	22,1	16,2
Andel med ekonomiskt bistånd 2015	32,2	31,7	26,6	24,9	21,2	16,0
Årslöneinkomst 2013, kronor	81 158	64 626	24 611	32 798	116 308	158 309
Årslöneinkomst 2014, kronor	66 116	55 105	37 995	49 361	120 081	166 793
Årslöneinkomst 2015, kronor	40 430	51 939	53 245	64 994	106 666	168 042
Andel i tjänsten stöd och matchning						
2016	100,0	0,0	100,0	0,0	100,0	0,0
2017	49,7	11,8	45,5	9,5	49,8	5,0
2018	16,7	11,4	16,7	9,7	11,4	5,7
2019	12,7	9,1	10,6	6,7	4,6	2,7
2020	22,0	17,3	16,1	11,2	11,9	8,8
Antal individer	11 055	45 514	4 106	18 678	5 559	161 118

6.3 Skillnader i utfall innan matchning

I tabellerna 6a och 6b presenteras andelen bland deltagare i tjänsten stöd och matchning, samt andelen bland icke-deltagare 2016 (innan matchning) som uppnått olika utfall på arbetsmarknaden ett, två och tre år efter det år då första anvisning till tjänsten skedde. Utfallen som studeras är de som tidigare beskrivits mer ingående i avsnitt 5.1.1. Andelarna avser samma urval som i tabellerna 5a och 5b och eventuella skillnader kan här både bero på skillnader i observerbara och icke-observerbara individegenskaper mellan grupperna. Av denna anledning ska eventuella skillnader i utfall mellan deltagare och icke-deltagare inte tolkas som effekter av deltagande i tjänsten stöd och matchning.

6.3.1 Skillnader i utfall mellan urvalsgrupperna

Överlag är utfallen något sämre för deltagare inom jobb- och utvecklingsgarantin, vilket är väntat med tanke på att inskrivningstiden i genomsnitt är betydligt längre i denna grupp, jämfört med de två andra urvalsgrupperna. Utfallen inom jobbgarantin

för ungdomar och gruppen övriga arbetssökande, som i första hand består av de som varit öppet arbetslösa under året, är liknande. Dock är deltagande i reguljär utbildning högre för deltagare i jobbgarantin för ungdomar, detta gäller framförallt för kvinnor, än i gruppen övriga arbetssökande. Det är rimligt att tro att benägenheten att utbilda sig är högre i de yngre åldersgrupperna.

De ovan beskrivna mönstren gäller för både kvinnor och män. Vid en jämförelse mellan män och kvinnor framkommer att en något högre andel bland männen är sysselsatta i november och har haft en positiv årslöneinkomst medan en högre andel kvinnor deltar i reguljär utbildning. Detta gäller både för deltagare och icke-deltagare.

6.3.2 Skillnader i utfall mellan deltagare och icke-deltagare

Som diskuterades ovan kan skillnader i utfall mellan deltagare och icke-deltagare bero på skillnader i olika bakgrundsvariabler, som till exempel inskrivningstid eller utbildning. Men också på skillnader i sådana bakgrundsvariabler som vi inte har information om i de olika registren. Avsikten med att använda en matchningsmetod är just att ta hänsyn till båda dessa typer av skillnader.

Vid en jämförelse av utfallen i de olika grupperna, utan att några korrigeringar för eventuella skillnader mellan grupperna görs, ska dessa skillnader inte ses som ett mått på effekten av att delta i tjänsten stöd och matchning. Som också diskuterades ovan kan eventuella skillnader på mycket kort sikt möjligen förklaras av att vissa deltagare fortfarande deltar i tjänsten. Jämförelsen visar bland annat att:

- Sysselsättningen i november är något lägre bland deltagare i tjänsten stöd och matchning, jämfört med icke-deltagare, men skillnaden minskar över tid.
- Deltagande i reguljär utbildning är högre bland deltagare i tjänsten stöd och matchning både efter ett och två år.

I nästa avsnitt genomförs en fördjupad analys där vi undersöker om dessa skillnader kvarstår när vi genom matchningsförfarandet tar hänsyn dels till skillnader i individegenskaper, dels till förekomsten av eventuell selektion av arbetssökande till tjänsten.

Tabell 6a Andel i procent av deltagare i tjänsten stöd och matchning och icke-deltagare, 2016 (innan matchning) som uppnår olika arbetsmarknadsutfall 2017, 2018 och 2019. **Kvinnor**

Utfall	Jobb- och utvecklingsgarantin		Jobbgarantin för ungdomar		Övriga	
	Deltagare	Icke-deltagare	Deltagare	Icke-deltagare	Deltagare	Icke-deltagare
Sysselsatt i november						
2017	42,6	47,3	54,5	61,1	50,2	63,0
2018	51,8	52,8	57,1	63,4	58,3	67,0
2019	54,8	55,9	62,0	66,5	63,5	70,0
Positiv årlöneinkomst						
2017	63,6	64,1	76,6	80,7	71,4	76,1
2018	68,8	67,2	77,9	81,9	74,0	77,9
2019	68,0	67,1	77,2	80,9	74,2	78,3
Reguljär utbildning						
2017	16,8	13,9	27,9	28,0	22,4	16,8
2018	16,9	14,1	28,5	26,8	21,5	16,5
2019	15,4	13,2	27,6	25,8	18,8	15,8
Ekonomiskt bistånd						
2017	28,4	24,7	19,8	16,4	17,9	12,6
2018	23,2	21,4	14,4	12,1	13,5	10,3
2019	20,4	18,8	11,5	10,6	11,8	9,0
Årslöneinkomst, kronor						
2017	91 037	99 731	99 160	116 325	107 618	151 301
2018	118 548	117 889	118 831	134 038	138 427	172 860
2019	126 863	126 080	130 772	143 998	152 198	185 923

Tabell 6b Andel i procent av deltagare i tjänsten stöd och matchning och icke-deltagare 2016 (innan matchning) som uppnår olika arbetsmarknadsutfall 2017, 2018 och 2019. **Män**

Utfall	Jobb- och utvecklingsgarantin		Jobbgarantin för ungdomar		Övriga	
	Deltagare	Icke-deltagare	Deltagare	Icke-deltagare	Deltagare	Icke-deltagare
Sysselsatt i november						
2017	48,9	53,6	59,3	64,4	56,2	67,3
2018	59,0	59,1	65,6	68,0	65,0	71,1
2019	59,6	60,1	67,0	68,4	66,3	71,6
Positiv årlöneinkomst						
2017	68,8	69,5	82,3	82,8	75,3	79,0
2018	74,7	72,7	84,2	84,1	78,1	80,3
2019	73,8	71,6	83,2	83,0	77,9	80,6
Reguljär utbildning						
2017	11,1	9,4	21,2	19,1	12,2	9,5
2018	9,8	8,6	19,9	17,7	10,2	9,0
2019	8,8	7,6	18,0	16,2	9,4	8,3
Ekonomiskt bistånd						
2017	30,6	24,5	20,4	17,4	19,3	13,8
2018	22,5	20,3	14,5	13,4	15,1	11,0
2019	18,7	17,4	11,6	11,7	12,2	9,7
Årlöneinkomst, kronor						
2017	115 927	131 404	126 875	147 886	135 756	189 208
2018	158 067	158 521	166 265	179 660	180 341	219 835
2019	168 674	168 077	186 904	197 323	194 928	234 868

7 Resultat

I detta kapitel presenteras huvudresultaten från den empiriska analysen. Som tidigare nämnts diskuteras i första hand resultaten för de som anvisades till tjänsten stöd och matchning under 2016 eftersom det för denna grupp finns möjlighet till en längre uppföljningsperiod. Resultat för övriga kohorter återfinns i tabellbilagan och diskuteras endast i korthet i kapitlet.

De skillnader i utfall mellan deltagare och icke-deltagare som presenterades i föregående kapitel skulle till viss del kunna förklaras av skillnader i observerbara individegenskaper som till exempel utbildningsnivå eller arbetslöshetstidens längd. Men skillnaderna skulle också kunna förklaras av skillnader i selektion, det vill säga att arbetssökande som anvisas till tjänsten systematiskt skiljer sig från de som inte anvisas med avseende på någon egenskap som vi inte har information om i datamaterialet. För att hantera detta skattas skillnader i utfall mellan deltagare och icke-deltagare med hjälp av en matchningsansats.

7.1 Effekter av att delta i tjänsten stöd och matchning

En viktig del av analysen är att den statistiska matchningen som genomförs faktiskt leder till att grupperna av deltagare och icke-deltagare blir balanserade, det vill säga liknar varandra, med avseende på de bakgrundsvariabler som vi tror är viktiga för att förklara eventuella skillnader i utfall. För att undersöka detta genomförs så kallade balanstest separat för de olika urvalsgrupperna. Syftet med balanstesten är att undersöka huruvida modellvariablerna är balanserade mellan deltagare och icke-deltagare i det matchade urvalet. Testen indikerar generellt att matchningen har fungerat väl i den mening att de standardiserade procentuella skillnaderna i bakgrundsvariablerna mellan deltagare i tjänsten stöd och matchning och respektive jämförelsegrupp generellt är mycket små efter att matchningen genomförts. Resultaten från dessa test återfinns i figur 1 – 6 samt tabell 8–13 i tabellbilagan, vidare finns en mer detaljerad beskrivning av balanstesterna och dess resultat i bilaga 3. Det är inte möjligt att undersöka om det finns skillnader i icke-observerbara individegenskaper. Dock bygger själva matchningsansatsen på antagandet att om man använder detaljerad information, och på detta sätt kontrollerar för eventuella skillnader mellan grupperna, är sannolikheten stor att man även fångar upp skillnader i icke-observerbara individegenskaper.

7.1.1 Tolkning av resultat

I tabell 7–9 presenteras huvudresultaten från den empiriska analysen. Här presenteras resultaten från matchningen uttryckt i termer av den genomsnittliga effekten på deltagarna, det som i litteraturen brukar benämnas *average treatment effect on the treated (ATT)*.⁶⁵ Den redovisade skillnaden tolkas som skillnaden i

---

⁶⁵ ATT innebär förenklat att vi studerar ett mått på skillnaden mellan det genomsnittliga utfallet bland de individer som deltagit i insatsen, och det genomsnittliga utfallet som samma grupp individer skulle ha haft om de inte skulle ha deltagit i insatsen. Eftersom samma individer inte kan observeras i båda situationerna approximeras det senare utfallet med hjälp av utfallet i en grupp jämförbara individer som inte deltagit i insatsen. ATT kan tolkas som effekten av behandlingen för de som blir behandlade.

sannolikhet att uppnå ett visst utfall, uttryckt i procentenheter, mellan deltagare och icke-deltagare. Ett negativt tal indikerar att sannolikheten är lägre för de som har deltagit i tjänsten stöd och matchning, jämfört med arbetssökande som inte deltagit i tjänsten, medan ett positivt tal indikerar att sannolikheten är högre för de som deltagit i tjänsten. Detta gäller för alla utfall förutom årslöneinkomst. Här tolkas skillnaden som den genomsnittliga skillnaden i årslöneinkomst mellan deltagare och icke-deltagare, uttryckt i kronor. Ett negativt värde indikerar en lägre genomsnittlig inkomst för deltagare, jämfört med icke-deltagare, och ett positivt värde indikerar en högre genomsnittlig inkomst för deltagare.

Siffror i fetstil i tabellerna indikerar att skillnaden mellan grupperna är statistiskt säkerställd på en signifikansnivå på 10 procent eller lägre, och tolkas som att det går att påvisa att det finns en skillnad. I övriga fall är de skattade skillnaderna inte statistiskt säkerställda. I dessa fall tolkas resultaten som att det inte finns någon påvisbar skillnad i utfall mellan deltagare och icke-deltagare. I tabellerna 14a – 14c i tabellbilagan presenteras de underliggande estimaten från regressionsanalysen tillsammans med standardfel.⁶⁶

7.1.2 Effekten av att delta i tjänsten stöd och matchning på sysselsättning och reguljär utbildning förändras över tid

Eftersom analysen genomförs separat för flera olika grupper och för flera olika utfall innebär det att vi får många olika resultat. Nedan diskuteras några generella mönster som återfinns, med reservationen för att det för vissa grupper återfinns ett något avvikande resultat.

Ett generellt resultat som gäller för flera grupper är att sysselsättningen i november 2017, det vill säga under det första året efter att första anvisning till tjänsten skett, tycks vara något lägre för de som deltagit i tjänsten stöd och matchning. Skillnaderna i sysselsättning tycks dock minska över tid, antingen till att bli mindre negativ eller i vissa fall övergå till en positiv effekt efter tre år.

Det kan vara svårt att få en uppfattning om storleken på effekten och vad den faktiskt innebär för till exempel sysselsättningen. För att exemplifiera har beräkningar gjorts för kvinnor inom jobb- och utvecklingsgarantin.⁶⁷ Med hjälp av information om den skattade skillnaden (-1,9 procentenheter), sysselsättningen bland deltagare (43,6 procent), samt antalet individer som inkluderas i skattningen (7 058) visar beräkningarna att om denna grupp arbetssökande inte hade anvisats till tjänsten skulle ytterligare 134 personer varit sysselsatta i november 2017. Detta motsvarar en sysselsättningsökning på 4,4 procent. Motsvarande beräkningar för utfallet 2019 visar att 35 fler personer skulle varit sysselsatta i november 2019, om de inte deltagit i tjänsten stöd och matchning. Denna skillnad är dock inte statistiskt säkerställd.

Som diskuterades ovan kan den negativa effekten på sysselsättning på kort sikt bero på inlåsning i tjänsten. Även om tjänsten i sig inte är utformad på ett sätt som innebär inlåsning kan det finnas skäl till att arbetssökande stannar i tjänsten under

⁶⁶ Standardfelen har beräknats genom att använda kommandot *teffects* i statistikprogrammet Stata. Beräkningar av standardfelen baseras på arbetet av Abadie och Imbens (2016).

⁶⁷ Se bilaga 4 för en beskrivning av hur beräkningarna är genomförda.

hela den avsatta tiden. Antingen för att arbetssökande har behov av att delta i de aktiviteter som de fristående aktörerna erbjuder, eller för att aktörerna på något sätt har (ekonomiska) incitament att behålla dem i tjänsten under hela den avsatta tiden.

Det sysselsättningsmått som används tar inte hänsyn till vilken form av sysselsättning individen har. Det kan handla om olika typer av anställningsformer som till exempel visstid, deltid, eller heltid, och om anställning utan såväl som med stöd.

När det gäller deltagande i reguljär utbildning finner vi det motsatta mönstret för några av grupperna: på kort sikt tycks deltagande i reguljär utbildning vara något högre bland deltagare. Detta resultat återfinns för kvinnor inom jobb- och utvecklingsgarantin samt för kvinnor och män i gruppen övriga arbetssökande.

Det är inte orimligt att vi för vissa grupper finner olika resultat med avseende på övergången till sysselsättning och utbildning. Om en arbetssökande påbörjar en utbildning under höstterminen, är det troligt att många av dessa inte är sysselsatta i november samma år. Men det är svårt att veta exakt vilken mekanism som ligger bakom detta resultat. En möjlighet är att de som inte lyckats hitta något jobb påbörjar en utbildning istället. Eller så är valet att påbörja en utbildning förstahandsalternativet, och man har då valt bort att arbeta under den period man studerar.

Det kan också finnas flera olika förklaringar till varför deltagare i tjänsten stöd och matchning, inom vissa grupper av arbetssökande, i högre utsträckning övergår till studier än jämförbara arbetssökande som inte deltagit i tjänsten. En möjlig förklaring är att de fristående aktörerna varit bättre på att matcha mot utbildning än vad handläggare vid Arbetsförmedlingen varit. Detta skulle i så fall kunna vara ett resultat av mer ingående vägledning och kartläggning hos de fristående aktörerna. En annan tolkning av resultaten skulle kunna vara att fristående aktörer matchar arbetssökande mot utbildning istället för att matcha mot jobb. Dock bör poängteras att informationen om deltagande i utbildning som används i analysen hämtas från utbildningsregistret hos SCB och inte innehåller samma typ av uppgifter som de som ligger till grund för utbetalning av resultat ersättning till leverantörerna.⁶⁸ Att delta i en utbildning kan också ha positiva effekter på olika arbetsmarknadsutfall på lite längre sikt, det vill säga, om deltagare i tjänsten stöd och matchning på kort sikt övergår till utbildning i högre utsträckning är det möjligt att det leder till bättre förutsättningar på arbetsmarknaden på lite längre sikt.

För arbetssökande som varit inskrivna i jobbgarantin för ungdomar återfinns generellt få signifikanta skillnader i utfall mellan deltagare och icke-deltagare. Det betyder alltså att arbetsmarknadsutfallen för de inskrivna i detta garantiprogram liknar varandra i hög utsträckning, oavsett om arbetssökande anvisats till tjänsten stöd och matchning, eller inte. En möjlig förklaring till att vi finner små skillnader i

---

⁶⁸ Utbildningsregistret innehåller information om en person registrerats som deltagare i en reguljär utbildning under höstterminen respektive år. Det går inte att utläsa om personen verkligen deltar i utbildningen eller om utbildningen slutförs. Se Arbetsförmedlingen (2018) för en beskrivning av hur utbildning mäts för att generera ersättning till leverantören inom tjänsten stöd och matchning.

utfall i denna grupp, skulle kunna vara att arbetsmarknadsutfallen för ungdomar generellt är förhållandevis goda, och att det kan vara svårt att ytterligare förbättra utfallen genom en tjänst som stöd och matchning.⁶⁹ En annan möjlig förklaring till att vi finner små skillnader i utfall i denna grupp kan ha att göra med vilken typ av stöd och hjälp jämförelsegruppen tar del av. Om de i hög utsträckning får ta del av liknande aktiviteter som arbetssökande som anvisats till en tjänst som stöd och matchning, men utförda av Arbetsförmedlingen själv, kan det vara en möjlig förklaring till små skillnader i utfall. Resultaten för deltagande inom ramen för jobbgarantin för ungdomar ska också tolkas med viss försiktighet då det är svårare att genomföra en tillförlitlig analys av effekter för denna urvalsgrupp.⁷⁰

7.1.3 Effekter av att delta i tjänsten stöd och matchning på andra utfall på arbetsmarknaden – resultaten ger en delad bild

Det är inte oproblemiskt att använda sysselsättning i november som ett mått på sysselsättning då SCB gör en uppskattning av om en person kan betraktas som sysselsatt baserat på om hen har haft tillräckligt hög inkomst under en mätvecka i november. Om en individ utfört inkomstbringande arbete motsvarande en timme under mätveckan definieras hen som sysselsatt.⁷¹ Det kan alltså vara så att en individ har arbetat mycket lite under året men ändå definieras som sysselsatt.⁷² För att nyansera bilden av sysselsättning används också sannolikheten att ha haft en positiv löneinkomst under året som ett utfallsmått. För att ytterligare komplettera analysen undersöks skillnader i årslöneinkomst. Vi undersöker också effekten av att ha deltagit i tjänsten stöd och matchning på sannolikheten att erhålla ekonomiskt bistånd.

För gruppen övriga arbetssökande finner vi intressanta resultat vad gäller dessa utfall. På kort sikt finner vi att sannolikheten att ha haft en positiv löneinkomst under året är högre för deltagare i tjänsten jämfört med jämförbara arbetssökande som inte deltagit i tjänsten, samtidigt som deltagare i genomsnitt har lägre årslöneinkomst. Detta kan tyckas vara ett motstridigt resultat men skulle kunna förklaras av att deltagare i genomsnitt finner anställningar som genererar lägre årslöneinkomster, men att risken för att inte ha någon anknytning alls till arbetsmarknaden, och därmed vara helt utan löneinkomst under året, är mindre för de som deltagit i tjänsten. En möjlighet kan alltså vara att de fristående aktörerna är bättre på att hjälpa de arbetssökande att bibehålla kontakten med arbetsmarknaden. Samtidigt som det också kan vara så att fristående aktörer i högre utsträckning matchar mot jobb, eller anställningar, förknippade med lägre inkomster. När det gäller skillnad i årslöneinkomst är det också viktigt att komma ihåg att det är skillnader i total löneinkomst från arbete under ett år som studeras. En lägre årslöneinkomst kan

⁶⁹ Det framgår exempelvis av den beskrivande statistiken i kapitel sex att övergången till sysselsättning, men framförallt, reguljär utbildning är högre i denna grupp, jämfört med arbetssökande i jobb- och utvecklingsgarantin.

⁷⁰ Hur väl matchningen fungerar beror till viss del på om det finns information om arbetssökandes arbetslöshets- och arbetsmarknadshistorik. För ungdomar är det svårare att fullt ut kontrollera för sådan historik eftersom de har deltagit i arbetskraften under kortare tid.

⁷¹ För en mer detaljerad beskrivning av tillvägagångssättet se SCB (u.å.).

⁷² Det kan också vara så att en individ har arbetat under stor del av året men förlorar arbetet just i november och därmed inte blir definierad som sysselsatt.

alltså både innebära en kortare årsarbetstid, kortare veckoarbetstid, till exempel på grund av deltidsarbete, och en lägre månads- eller timlön.

Ytterligare ett utfall som studeras är sannolikheten att erhålla ekonomiskt bistånd. Här pekar resultaten generellt mot att det inte finns några signifikanta skillnader mellan deltagare och icke-deltagare vilket kan tolkas som att deltagande i tjänsten inte har någon effekt på risken att erhålla ekonomiskt bistånd. I vissa fall finner vi dock att sannolikheten att erhålla ekonomiskt bistånd är lägre för de som deltagit i tjänsten. Detta resultat återfinns för män inom jobbgarantin för ungdomar, samt för kvinnor i gruppen övriga arbetsökande.

Tabell 7 Effekter av att delta i tjänsten stöd och matchning, Skattad skillnad i utfall (procentenheter) mellan deltagare i tjänsten stöd och matchning och jämförbara arbetsökande som inte anvisats, **Jobb- och utvecklingsgarantin**

Jobb- och utvecklingsgarantin	Kvinnor			Män		
	År för utfall					
Arbetsmarknadsutfall	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Sysselsatt i november	-1,9	-0,1	-0,5	-1,4	0,7	0,8
Deltagande i reguljär utbildning	1,1	0,4	0,1	0,8	0,3	1,0
Positiv årslöneinkomst	0,3	1,4	1,1	1,0	2,0	2,6
Erhållit försörjningsstöd	0,3	0,1	-0,3	2,3	-0,9	-1,0
Årslöneinkomst, kronor	-3 577	638	-1 538	-4 151	4 605	4 211
Årslöneinkomst, procent	-3,7	0,5	-1,2	-3,4	3,0	2,6

Notera: Siffror markerade i fetstil indikerar att skattningen är statistiskt säkerställd på minst 10 procents signifikansnivå.

Tabell 8 Effekter av att delta i tjänsten stöd och matchning, Skattad skillnad i utfall (procentenheter) mellan deltagare i tjänsten stöd och matchning och jämförbara arbetsökande som inte anvisats, **Jobbgarantin för ungdomar**.

Jobbgarantin för ungdomar	Kvinnor			Män		
	År för utfall					
Arbetsmarknadsutfall	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Sysselsatt i november	-4,1	-3,4	0,4	-1,0	-0,6	3,0
Deltagande i reguljär utbildning	-1,9	-0,8	-0,5	-0,8	-0,4	1,0
Positiv årslöneinkomst	-0,8	-2,0	-0,4	0,4	0,5	1,1
Erhållit försörjningsstöd	0,8	0,3	-1,2	-0,6	-1,8	-1,7
Årslöneinkomst, kronor	-9 872	-5 922	638	-5 842	-6 108	3 225
Årslöneinkomst, procent	-8,8	-4,6	-0,5	-4,4	-3,5	1,8

Notera: Siffror markerade i fetstil indikerar att skattningen är statistiskt säkerställd på minst 10 procents signifikansnivå.

Tabell 9 Effekter av att delta i tjänsten stöd och matchning. Skattad skillnad i utfall (procentenheter) mellan deltagare i tjänsten stöd och matchning och jämförbara arbetssökande som inte anvisats, **övriga arbetssökande**

Övriga arbetssökande	Kvinnor			Män		
	År för utfall					
Arbetsmarknadsutfall	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Sysselsatt i november	0,4	2,1	2,6	-2,8	0,9	0,6
Deltagande i reguljär utbildning	3,1	1,4	-0,9	2,3	0,6	0,2
Positiv årslöneinkomst	5,4	5,0	3,7	2,6	3,8	2,3
Erhållet försörjningsstöd	-1,2	-1,9	-1,5	0,8	-0,2	-0,1
Årslöneinkomst, kronor	-3 766	5 039	3 584	-10 895	1 364	3 215
Årslöneinkomst, procent	-3,3	3,8	2,4	-7,5	0,8	1,7

Notera: Siffror markerade i fetstil indikerar att skattningen är statistiskt säkerställd på minst 10 procents signifikansnivå.

Resultat för de som anvisades 2017

För de som anvisades 2017 kan utfallen mätas för 2018 och 2019, det vill säga en uppföljningstid på två år efter året då första anvisning till tjänsten skett.⁷³ Detta är en förhållandevis kort uppföljningstid vilket bör tas i beaktande när resultaten analyseras. Överlag liknar resultaten för 2017-års kohort de som återfanns för kohorten som anvisades för 2016. En skillnad mellan kohorterna är dock att det för vissa grupper tydligare framkommer att deltagande i tjänsten stöd och matchning tycks ha haft en positiv effekt på flera olika arbetsmarknadsutfall. Det gäller särskilt för kvinnor i gruppen övriga arbetssökande där vi finner en positiv sysselsättningseffekt redan under det första året. För män som anvisats i gruppen övriga arbetssökande liknar resultaten de för 2016-års kohort, det vill säga de är något mer positiva än för män inom jobb- och utvecklingsgarantin samt jobbgarantin för ungdomar.

7.1.4 Sammanfattning av resultat

Analysens huvudresultat är att det finns förhållandevis små skillnader i utfall mellan arbetssökande som tagit del av tjänsten stöd och matchning och jämförbara arbetssökande som inte tagit del av tjänsten. Sammantaget är det svårt att dra några generella slutsatser kring om arbetsmarknadsutfallen är bättre eller sämre för arbetssökande som deltagit i tjänsten, jämfört med icke-deltagare. Resultaten varierar beroende på vilket utfall som studeras, vilken grupp av arbetssökande som studeras och uppföljningshorisont. Vissa resultat pekar på ett mindre fördelaktigt arbetsmarknadsutfall för deltagare under det första året efter anvisning till tjänsten, ett resultat som till viss del skulle kunna förklaras av en inläsningseffekt. På längre sikt verkar dock utfallet mer positivt för arbetssökande som tidigare deltagit i tjänsten.

⁷³ Vad gäller de som anvisades 2018 presenteras resultaten enbart i tabellbilagan och diskuteras inte närmare här. Anledningen är att vi uppföljningstid och att resultaten i stor utsträckning kan påverkas av inläsningseffekter.

När det gäller resultaten för de olika grupperna av arbetssökande finns vissa skillnader. För det första tycks deltagande i tjänsten ha minst betydelse för arbetssökande inom jobbgarantin för ungdomar. För det andra tycks effekten av tjänsten vara mest positiv för gruppen av övriga arbetssökande, en grupp som står något närmare arbetsmarknaden än till exempel arbetssökande inom jobb- och utvecklingsgarantin. För det tredje tycks deltagande i tjänsten, inom gruppen av övriga arbetssökande, ha en något större effekt för kvinnor än för män. I mer detalj kan resultaten sammanfattas som följer:

- Sysselsättningen under det första året efter anvisning är generellt något lägre bland arbetssökande som deltagit i tjänsten stöd och matchning, än bland jämförbara arbetssökande som inte deltagit i tjänsten. Denna skillnad kan möjligen förklaras av att vissa arbetssökande fortfarande deltar i tjänsten, det vill säga en så kallad inläsningseffekt. Skillnaderna minskar dock över tid och vänds i vissa fall till en positiv effekt under det tredje året.
- Deltagande i reguljär utbildning året efter anvisning till tjänsten är något högre bland deltagare i tjänsten, men även här minskar skillnaderna över tid. Detta gäller dock inte gruppen inom jobbgarantin för ungdomar där det inte återfinns någon signifikant skillnad i övergången till reguljär utbildning oavsett uppföljningshorisont.
- Deltagare i tjänsten har i något högre utsträckning haft en positiv löneinkomst under året. Samtidigt finns det indikationer på att deltagare i tjänsten i genomsnitt har lägre årslöneinkomster på ett till två års sikt. På tre års sikt tycks det däremot inte finnas några skillnader.
- Deltagande i tjänsten tycks ha mindre betydelse för deltagare inom jobbgarantin för ungdomar, en grupp där utfallen generellt är mer positiva, än i de två andra grupperna av arbetssökande som vi studerar.
- Deltagande i tjänsten tycks vara något mer positiv för arbetssökande i gruppen *övriga arbetssökande* än för de som anvisas inom ramen för garantierna.

7.1.5 Diskussion av resultatens tillförlitlighet

Resultatens tillförlitlighet bygger, som beskrivs ovan, på antagandet att vi med hjälp av metoden matchning lyckas kontrollera för skillnader mellan deltagare och icke-deltagare som är korrelerade både med sannolikheten att anvisas till tjänsten och med utfallen. Om grupperna, genom matchningsförfarandet, liknar varandra är tanken att skillnader i utfall förklaras just av att den ena gruppen deltagit i tjänsten medan den andra gruppen inte har gjort det, vid samma tidpunkt.

Men det finns en risk att det kvarstår skillnader mellan grupperna som vi inte lyckats ta hänsyn till i matchningsförfarandet. Det är dock svårt att säga hur det påverkar resultaten. Om deltagarna är positivt selekterade, det vill säga de står närmare arbetsmarknaden än jämförbara arbetssökande som inte anvisats, samtidigt som den ”sanna” effekten av att delta i tjänsten är positiv, innebär det att vi överskattar en eventuell positiv effekt. Om deltagarna istället skulle vara negativt selekterade, det vill säga står längre ifrån arbetsmarknaden än jämförbara arbetssökande som inte anvisats, samtidigt som den ”sanna” effekten av att delta i tjänsten är positiv, innebär det att vi underskattar en eventuell positiv effekt. Vilken typ av fel som eventuell

selektion orsakar beror alltså på hur selektionen samverkar med den ”sanna” effekten av en insats.

7.2 Möjliga förklaringar till resultaten

Baserat på vad som framkommit i tidigare studier, både teoretiska och empiriska, är det inte uppenbart vilka de förväntade effekterna av att anlita privata utförare av offentligt finansierade tjänster är. En slutsats utifrån teori är att privata utförare troligen har starkare incitament att hålla nere kostnaderna men att det finns en risk att dessa incitament är *för* starka och att det då kan ha en negativ inverkan på kvaliteten på tjänsten. Hur kontrakten mellan staten och de privata utförarna utformas är av stor betydelse för resultaten. Ett dilemma finns här mellan att å ena sidan vilja utforma mycket detaljerade kontrakt som anger exakt vad som gäller i alla tänkbara situationer, och att å andra sidan ge de privata utförarna utrymme att vara flexibla och satsa på innovativa lösningar och arbetssätt där förhoppningen är att det ska leda till bättre utfall jämfört med när staten är utförare av dessa tjänster.

Tidigare empiriska studier, både från Sverige och internationellt, finner generellt små skillnader i resultat mellan offentliga och privata utförare av arbetsförmedlings-tjänster. I de fall som en skillnad återfinns, har den oftare gått i riktning mot ett något sämre utfall för arbets sökande som fått hjälp av privata aktörer. Men det finns enkätundersökningar som visar att arbets sökande som fått hjälp av en privat aktör har fler möten med en handledare, och de arbets sökande uppger också en högre grad av nöjdhet med den hjälp de fått, jämfört med arbets sökande som fått hjälp och stöd av en handläggare vid Arbetsförmedlingen.

Denna studie fokuserar i första hand på att undersöka kvaliteten på tjänsten, mätt i termer av i vilken utsträckning arbets sökande uppnår gynnsamma utfall på arbetsmarknaden. En annan viktig del av hur väl ett system med fristående aktörer fungerar som helhet, är hur kostnaderna för ett sådant system, inklusive kostnaden för kontroll av fristående aktörer, förhåller sig till kostnaderna för att Arbetsförmedlingen själv utför denna typ av tjänst. Det är mycket svårt att genomföra en tillförlitlig så kallad kostnads- och intäktsanalys då de ofta bygger på olika antaganden när kostnaderna för de olika alternativen ska beräknas och jämföras. Sådana beräkningar har inte rymts inom ramen för detta regeringsuppdrag. Nedan diskuteras ett antal möjliga förklaringar till resultaten som återfinns i studien.

7.2.1 Utformningen av ersättningssystemet har betydelse

Hur kontrakten mellan Arbetsförmedlingen och de fristående aktörerna i praktiken är utformade kan ha betydelse för resultatet. En viktig del utgörs av hur ersättningssystemet är utformat. Inom ramen för tjänsten stöd och matchning erhöll leverantörer en förhållandevis hög grundersättning, medan en något mindre del av den totala ersättningen baserades på resultat, det vill säga i vilken utsträckning de arbets sökande övergår till arbete eller studier. Detta kan ha påverkat leverantörernas incitament att snabbt nå resultat för de arbets sökande. Ersättningssystemet inom tjänsten rusta och matcha, den tjänst som ersätter tjänsten stöd och matchning, är utformad på ett annat sätt där en högre andel av ersättningen baseras på resultat, och

en mindre del utgörs av en grundersättning. Syftet med denna utformning av ersättningsystemet är att stärka incitamenten för leverantörerna att snabbt leverera gynnsamma resultat för de arbetssökande.

7.2.2 Utformningen av valfrihetssystemet

En annan viktig del i systemet med fristående aktörer är att de arbetssökande fritt ska kunna välja leverantör. För att arbetssökande ska kunna göra ett informerat val finns ratingsystemet där leverantörer rangordnas utifrån prestation och tilldelas ett ratingvärde beroende på hur väl de presterat i förhållande till andra leverantörer.

Tanken är att arbetssökande ska kunna välja den bästa leverantören utifrån sina egna preferenser och baserat på ratingen. Om systemet fungerar som det är tänkt kommer det leda till att leverantörer med sämre resultat, och därmed lägre ratingvärde, slås ut från marknaden om inga arbetssökande aktivt väljer dem som leverantör.

Riksrevisionen (2020a) pekade i sin granskning på att ratingsystemet spelar en viktig roll för hur systemet med fristående aktörer fungerar. Riksrevisionen drar slutsatsen att systemet inom tjänsten stöd och matchning fungerar förhållandevis bra men att det finns indikationer på att arbetssökande i vissa fall väljer en leverantör utifrån närhetsprincipen, snarare än utifrån ratingen. Om detta är vanligt förekommande finns en risk att arbetssökande inte får så bra hjälp och stöd som de skulle kunna ha fått om de istället valt en leverantör enbart utifrån ratingvärde.⁷⁴

7.2.3 Skillnader i stöd och insatser mellan deltagare och icke-deltagare

I den empiriska analysen jämförs utfallet för de som tagit del av tjänsten stöd och matchning med utfallet för jämförbara arbetssökande som inte tagit del av tjänsten. Det är alltså deltagande i tjänsten i sig som ska ses som den *behandling* som vi utvärderar effekten av. I analysen har inte hänsyn tagits till vilka specifika insatser och aktiviteter deltagare, respektive icke-deltagare, tar del av under *behandlingsperioden*. Fristående aktörer inom tjänsten stöd och matchning kan erbjuda aktiviteter som återfinns i den så kallade verktygslådan (se faktaruta 1). Det handlar i första hand om aktiviteter såsom vägledning, coachning, hjälp med arbetsgivarkontakter och annan typ av stöd arbetssökande har behov av i sitt jobbsökande. Om deltagare i tjänsten stöd och matchning går vidare till det tredje blocket ingår även praktik i tjänsten.

Vad gäller arbetssökande som är kvar hos Arbetsförmedlingen och som ingår i jämförelsegruppen kan det finnas skillnad i vilka aktiviteter och insatser som de tar del av beroende på urvalsgrupp. Exempelvis har det funnits goda möjligheter för deltagare inom jobb- och utvecklingsgarantin och jobbgarantin för ungdomar att ta del av olika typer av aktiviteter, där vissa aktiviteter i mycket hög utsträckning liknar de som deltagare i tjänsten stöd och matchning tar del av. Det ses också som ett prioriterat mål att arbetssökande inom garantierna deltar i aktiviteter. För arbetssökande utanför garantierna, som är kvar hos Arbetsförmedlingen, kan möjligheterna att ta del av aktiviteter i vissa fall vara begränsade vilket kan bero på prioriteringar från regeringen och myndighetens sida.

---

⁷⁴ Arbetet med att ta fram ett ratingsystem inom tjänsten rusta och matcha pågår.

En möjlig förklaring till skillnader i utfall mellan deltagare och icke-deltagare skulle alltså kunna vara att de får olika typer av hjälp och stöd av de fristående aktörerna, respektive handläggare vid Arbetsförmedlingen. Möjligen kan denna skillnad antas vara mer uttalad inom gruppen av övriga arbetssökande, än för arbetssökande inom garantierna. Det ligger utanför ramen för denna utvärdering att mer ingående analysera skillnader i vilken typ av aktiviteter och insatser deltagare i tjänsten stöd och matchning, respektive icke-deltagare tar del av. I tabellerna 17a, b och c i tabellbilagan återfinns dock en översiktlig beskrivning över vilka olika typer av programbeslut olika grupper tar del av under åren 2016 och 2017.

I tabellerna presenteras andelarna som någon gång under aktuellt år tagit del av en viss insats. Arbetssökande kan ha flera parallella insatser vilket medför att grupperna inte är ömsesidigt uteslutande. För deltagare i tjänsten stöd och matchning kan det både handla om insatser innan och efter anvisningen till själva tjänsten. Det innebär att vi inte kan säga vilka insatser som är en direkt konsekvens av att ha blivit anvisad till tjänsten stöd och matchning, eller vilka insatser som föregick tjänsten. Eftersom deltagare har anvisats till tjänsten löpande under hela året får beskrivningen ses som ett genomsnitt över hela året, för hela den grupp som fått sin första anvisning någon gång under året. Motsvarande gäller för jämförelsegruppen. Insatserna som arbetssökande tar del av under 2016 är alltså de insatser som pågår under själva *behandlingsperioden*, medan insatser under 2017 i större utsträckning motsvarar insatser som arbetssökande tar del av efter behandlingsperioden. I tabellen används information om programbeslut och dessa har delats in i olika kategorier.⁷⁵

Det är viktigt att poängtera att det alltid är handläggare vid Arbetsförmedlingen som fattar programbeslut, oavsett om arbetssökande anvisats till tjänsten stöd och matchning eller ej. Fristående aktörer har inte befogenhet att fatta programbeslut utan det ingår i den myndighetsutövning som Arbetsförmedlingen ansvarar för. Ett undantag är insatsen praktik som ska ingå som en aktivitet i block tre i tjänsten stöd och matchning. Det är dock Arbetsförmedlingen som fattar det formella beslutet om praktik.

Även om fristående aktörer inte kan fatta programbeslut, avgör de tillsammans med de arbetssökande vilka av aktiviteterna i *verktyglådan* de ska ta del av inom ramen för tjänsten. Arbetssökande inom jobb- och utvecklingsgarantin samt jobbgarantin för ungdomar har möjlighet att delta i liknande aktiviteter inom ramen för Arbetsförmedlingens ordinarie verksamhet. De vanligaste typerna av aktiviteter finns beskrivna i tabell 1 i tabellbilagan. Överlag är det liknande aktiviteter som erbjuds inom tjänsten stöd och matchning och inom jobb- och utvecklingsgarantin samt jobbgarantin för ungdomar. Vanliga aktiviteter är till exempel vägledning, kartläggning, och jobbsökaraktivitet med coachning. Som framgår av tabellerna 17a, b och c i tabellbilagan gäller vanligt förekommande programbeslut traditionella arbetsmarknadspolitiska insatser som till exempel förberedande utbildning, arbetsmarknadsutbildning, och olika typer av subventionerade anställningar.

---

⁷⁵ Se bilaga 1 för en beskrivning av vilka typer av programbeslut som ingår i de olika kategorierna.

Överlag är det relativt små skillnader mellan deltagare och icke-deltagare beträffande vilka insatser de tar del av. Detta gäller i första hand de som varit inskrivna inom garantierna, och skulle kunna vara en indikation på att arbetsökande som anvisas till en fristående aktör får liknande insatser som de som är kvar hos Arbetsförmedlingen. Det tycks inte finnas några uppenbara skillnader i insatser som direkt kan kopplas till de skillnader i utfall som observeras. Det bör också poängteras att vissa typer av programbeslut, exempelvis nystartsjobb eller någon form av subventionerad anställning, också kan vara en del av de utfall som vi mäter. Utfallen som sysselsättning i november eller årslöneinkomst gör ingen skillnad på vilken typ av anställning som inkomsten kommer ifrån, det vill säga om det är en tillsvidareanställning, en timanställning, eller en anställning med stöd.

När det gäller gruppen övriga arbetsökande återfinns några skillnader. För det första är det en högre andel av deltagarna i tjänsten stöd och matchning som deltagit i praktik under 2016, jämfört med icke-deltagarna. För det andra har en högre andel av deltagarna i tjänsten haft nystartsjobb, både under 2016 och 2017. Att ha ett nystartsjobb kan som sagt ses som ett positivt utfall på arbetsmarknaden och kan möjligen vara en del av förklaringen till att deltagare i tjänsten stöd och matchning i denna grupp tycks ha ett något bättre utfall jämfört med de som inte anvisats till tjänsten. Det finns alltså skillnader som antyder att arbetsökande utanför garantierna som inte anvisas till tjänsten stöd och matchning får ta del av andra insatser, jämfört med de som anvisas till tjänsten.

Beskrivningen ovan ger bara en mycket översiktlig bild över vilka olika typer av programbeslut som de olika grupperna tagit del av under olika år. För att få en fördjupad förståelse för vad deltagande hos en fristående aktör i praktiken faktiskt innebär, är det viktigt att gå vidare med ytterligare analyser av aktiviteter hos fristående aktörer och hur dessa aktiviteter förhåller sig till de aktiviteter och insatser som arbetsökande tar del av hos Arbetsförmedlingen. Detta är hypoteser som vi inom ramen för denna återrapport inte har haft möjlighet att analysera närmare men som vi ser är av stor vikt att studera framöver.

8 Avslutande diskussion

I denna återrapport redovisas resultaten från den effektutvärdering av tjänsten stöd och matchning som Arbetsförmedlingen fick i uppdrag att genomföra i regleringsbrevet för 2021. Syftet har varit att undersöka skillnader i arbetsmarknadsutfall mellan arbetssökande som anvisats till tjänsten, och jämförbara arbetssökande som vid samma tidpunkt inte har anvisats.

Skillnader mellan grupperna med avseende på ett flertal olika arbetsmarknadsutfall undersöks och analysen har genomförts separat för kvinnor och män, och för de som anvisats till tjänsten inom, respektive utanför, garantierna. Bland de som anvisats inom garantierna genomförs analysen separat för deltagare i jobb- och utvecklingsgarantin samt jobbgarantin för ungdomar.

8.1 Generellt små skillnader i utfall

De skattade effekterna varierar beroende på vilket utfall som studeras, vilken grupp av arbetssökande som studeras, och uppföljningshorisonten. Överlag indikerar resultaten att det finns små skillnader i arbetsmarknadsutfall mellan deltagare och icke-deltagare. Några skillnader bör dock uppmärksammas. Under året efter anvisning till tjänsten tycks sysselsättning och årslöneinkomster generellt vara något lägre bland arbetssökande som deltagit i tjänsten stöd och matchning, ett resultat som kan bero på så kallad inlåsning då det är möjligt att alla inte hunnit lämna tjänsten. På tre års sikt har skillnaderna i princip försvunnit, och i vissa fall övergått till en positiv effekt. Det senare gäller framförallt gruppen övriga arbetssökande som deltagit i tjänsten utanför garantiprogrammen. I gruppen av övriga arbetssökande, särskilt bland kvinnor, finner vi för flera utfall en positiv effekt av att ha deltagit i tjänsten stöd och matchning.

För arbetssökande inom jobbgarantin för ungdomar är det, på grund av hur den statistiska metoden (matchning) fungerar, svårare att genomföra en tillförlitlig analys av effekterna av att delta i tjänsten.⁷⁶ Resultaten för denna grupp bör därför tolkas med viss försiktighet.

8.2 Diskussion av resultat

När det gäller utformningen av nya tjänster utförda av fristående aktörer har frågan om vilken målgrupp som bör anvisas till tjänsten diskuterats. Ett av effektutvärderingens resultat är att effekten av att delta i tjänsten stöd och matchning skiljer sig åt mellan olika grupper av arbetssökande. För arbetssökande inom jobb- och utvecklingsgarantin tycks användandet av tjänsten inte ha lett till en tydlig förbättring i arbetsmarknadsutfall. En möjlig förklaring är att tjänsten stöd och matchning inte varit utformad för att stötta arbetssökande med förhållandevis långa inskrivningstider, till arbete eller studier. En tjänst med större inslag av rustande

⁷⁶ Hur väl matchningen fungerar beror till viss del på om det finns information om arbetssökandes arbetslöshets- och arbetsmarknadshistorik. För ungdomar är det svårare att fullt ut kontrollera för sådan historik eftersom de har deltagit i arbetskraften under kortare tid.

insatser, samt mer intensifierat stöd kunde möjligen fungera bättre för denna grupp. Överlag är det viktigt att fristående aktörer både har verktygen och incitamenten att stötta alla arbetssökande, oavsett avstånd till arbetsmarknaden.

För arbetssökande som anvisats till tjänsten stöd och matchning utanför garantierna finner vi en liten, men ändå positiv, effekt av deltagande. En möjlig tolkning är att detta resultat beror på färre aktiva insatser för jämförelsegruppen. Inom denna grupp arbetssökande är det möjligt att deltagande i tjänsten stöd och matchning jämförs med att inte få någon insats alls, och under dessa omständigheter finner vi en positiv effekt av att delta i tjänsten.

Att vi finner en större effekt för de som anvisas utanför garantierna ska inte per automatik tolkas som att matchningstjänster hos fristående aktörer endast ska riktas mot dessa grupper. Det är viktigt att ta hänsyn till storleken på eventuella dödviktsförluster vid bedömningar av vilka för- och nackdelar som finns med att anvisa olika grupper av arbetssökande till fristående aktörer.⁷⁷ Arbetsförmedlingen har tidigare gjort bedömningen att det finns skäl att prioritera matchande insatser riktade mot arbetssökande som står längre bort från arbetsmarknaden, snarare än att prioritera motsvarande insatser mot de som står närmare arbetsmarknaden (Arbetsförmedlingen 2021f).

8.3 Inför den fortsatta reformeringen och utvecklandet av matchningstjänster

De matchningstjänster som är aktuella på Arbetsförmedlingen idag är annorlunda utformade än tjänsten stöd och matchning. Det gäller både målgrupp, tillvägagångssätt för att anvisa arbetssökande till tjänsten, utformningen av ersättningssystemet, och till viss del innehållet i tjänsten. Men tjänsten stöd och matchning har på flera sätt fungerat som en förlaga till de matchningstjänster som finns idag, och som är under utveckling. När nya tjänster utvecklas är det viktigt att använda sig av kunskapen kring hur tidigare, liknande tjänster, har fungerat. I en sådan process kan utmaningar och problem som funnits med tidigare tjänster identifieras, så att systemen sedan kan justeras och fungera bättre framöver.

Syftet med att genomföra förändringar av hur matchningstjänsterna är utformade är att de ska fungera än mer effektivt vad gäller att matcha arbetssökande mot jobb eller studier. Förändringen av ersättningssystemet där större vikt läggs vid resultat, och där ersättningen är tydligt differentierad med avseende på hur nära arbetsmarknaden arbetssökande står, är viktiga delar i detta. Resultaten från effektutvärderingen av tjänsten stöd och matchning kan i detta sammanhang fungera som en form av referenspunkt för vilka effekter vi kan förvänta oss av deltagande i de nya tjänsterna, det vill säga, något som vi kan jämföra resultaten från framtida effektutvärderingar av andra tjänster med. Om förändringarna har lett till en förbättring av systemet är det rimligt att förvänta sig tydligare positiva effekter. Men nya tjänster införs inte i ett vacuum, utan flera saker kan förändras samtidigt och kan påverka såväl själva

---

⁷⁷ Med dödviktskostnader avses här kostnaden för att erbjuda arbetssökande som även utan insatsen skulle ha goda chanser att få ett jobb, en viss insats, aktivitet eller tjänst.

införandet av tjänsten, som dess resultat. Till exempel infördes tjänsten rusta och matcha i stor skala under en pandemi. Frågan om hur en sådan tjänst fungerar under, eller strax efter en pandemi, kan skilja sig från hur tjänsten fungerar när ekonomin befinner sig i mer av ett normalläge. Bedömningen är således att det är viktigt att löpande genomföra effektutvärderingar av tjänsten rusta och matcha, och av andra liknande tjänster som utgör en del i den reformerade myndigheten. Det är också viktigt att även fortsättningsvis utvärdera hur fristående matchningstjänster fungerar för arbetssökande med olika avstånd till arbetsmarknaden.

8.4 Viktigt att analysera kostnader för att få en helhetsbild av systemets effektivitet

Den hjälp och det stöd som arbetssökande får inom ramen för arbetsmarknadspolitiken är offentligt finansierade tjänster. Det är därför viktigt att de ekonomiska resurser som avsätts för ändamålet, används på ett så effektivt sätt som möjligt. Målsättningen är att uppnå så bra kvalitet som möjligt till en så låg kostnad som möjligt. För att bedöma om fristående aktörer är mer effektiva utförare av arbetsförmedlingstjänster än offentliga utförare behöver hänsyn tas till hur både kvalitet på tjänsten och kostnader påverkas. I denna återrapport analyseras kvaliteten på tjänsten genom att studera hur olika arbetsmarknadsutfall påverkas. För att kunna göra en helhetsbedömning av systemets effektivitet behöver också en ingående analys av hur kostnaderna för användandet av fristående aktörer förhåller sig till kostnaden för att Arbetsförmedlingen själva utför dessa tjänster. Därefter behöver effekter och kostnader vägas samman i en sammanhållen analys. Detta har inte gjorts inom ramen för detta regeringsuppdrag men bedöms vara en viktig fråga för framtida analyser.

Referenser

- Abadie, A., och Imbens, G.W. (2016). Matching on the estimated propensity score. *Econometrica*, 84(2), 781-807.
- Arbetsförmedlingen. (2015). *Arbetsförmedlingens kundval – Stöd och matchning – Analys inför utformningen av en kompletterande arbetsförmedlingstjänst*. Icke publicerat PM.
- Arbetsförmedlingen. (2018). *Arbetsförmedlingens handläggarsöd – Kundval Stöd och matchning*. Dnr. Af-2018/0051 6826.
- Arbetsförmedlingen. (2019a). *Vissa förutsättningar inför reformeringen av Arbetsförmedlingen – rapportering i enlighet med regeringsuppdrag*. Dnr. Af-2019/0021 5123.
- Arbetsförmedlingen. (2019b). *Arbetsförmedlingens årsredovisning 2018*.
- Arbetsförmedlingen. (2020a). *Arbetsförmedlingens årsredovisning 2019*.
- Arbetsförmedlingen. (2020b). *Förfrågningsunderlag, Stöd och matchning*. Dnr Af 2016/0002 3112.
- Arbetsförmedlingen. (2020c). *Arbetsförmedlingens handläggarsöd – Rusta och matcha*. Dnr. Af-2020/0003 6161.
- Arbetsförmedlingen. (2021a). *Arbetsförmedlingens årsredovisning 2020*.
- Arbetsförmedlingen. (2021b). *Lägesbeskrivning utvecklade matchningstjänster – uppdrag 3.2 i regleringsbrevet*. Dnr. Af-2021/0001 6786.
- Arbetsförmedlingen. (2021c). *Effekter av arbetsmarknadspolitiska program 2010–2018 – Arbetspraktik, arbetsmarknadsutbildning och stöd till start av näringsverksamhet*. Arbetsförmedlingen analys 2021:1.
- Arbetsförmedlingen. (2021d). *Ratingmodellen i STOM – Beskrivning av hur modellen tas fram*. Dnr. Af-2021/0006 6035.
- Arbetsförmedlingen. (2021e). *Unga med funktionsnedsättning på Arbetsförmedlingen – En fördjupad analys*. Arbetsförmedlingen analys 2021:20.
- Arbetsförmedlingen. (2021f). *Analysera mindre omfattande matchningstjänster Återrapport regleringsbrev 2020*. Dnr. Af-2021/0015 9471.
- Arbetsförmedlingen. (2021g). *Arbetsförmedlingens handläggarsöd – Jobb-och utvecklingsgarantin*. Dnr. Af-2021/0065 1240.
- Arbetsförmedlingen. (2021h). *Arbetsförmedlingens handläggarsöd – Jobbgaranti för ungdomar*. Dnr. Af-2021/0065 0784.

- Ayaita, A., Grund, C., och Pütz, L. (2021). Job Placement Via Private vs. Public Employment Agencies: Investigating Selection Effects and Job Match Quality in Germany. *IZA Discussion Paper No. 14024*.
- Besley, T., och Ghatak, M. (2005). Competition and incentives with motivated agents. *American Economic Review*, 95(3), 616-636.
- Behaghel, L., Crépon, B., och Gurgand, M. (2014). Private and Public Provision of Counseling to Job-Seekers: Evidence from a Large Controlled Experiment. *American Economic Journal: Applied Economics*, 6(4), 142-174.
- Bennmarker, H., Grönqvist, E., och Öckert, B. (2013). Effects of outsourcing employment services: evidence from a randomized experiment. *Journal of Public Economics*, (98), 68–84.
- Bennmarker, H., Lundin, M., Mörtlund, T., Sibbmark, K., Söderström, M., och Vikström, J. (2021). *Krom – erfarenheter från en ny matchningstjänst med fristående leverantörer inom arbetsmarknadspolitiken*. IFAU rapport 2021:7.
- Blackwell, M., Iacus, S., King, G., och Porro, G. (2009). cem: Coarsened exact matching in Stata. *Stata Journal*, 9(4), 524-546.
- Caliendo, M., och Kopeinig, S. (2008). Some practical guidance for the implementation of propensity score matching. *Journal of Economic Surveys*, 22(1), 31-72.
- Caliendo, M., Künn, S., och Weissenberger, M. (2016). Personality Traits and the Evaluation of Start-Up Subsidies. *European Economic Review*, 86, 87-108.
- Caliendo, M., Mahlstedt, R., och Mitnik, O. (2017). Unobservable, but unimportant? The relevance of usually unobserved variables for the evaluation of labor market policies. *Labour Economics*, 46, 14–25.
- Caliendo, M., och Tübbicke, S. (2019). New evidence on long-term effects of start-up subsidies: matching estimates and their robustness. *Empirical Economics* 59, 1605–1631.
- Cederlöf, J., Söderström, M., och Vikström, J. (2021). Vad kännetecknar en framgångsrik arbetsförmedlare? IFAU rapport 2021:13.
- Cheung, M., Egebark, J., Forslund, A., Laun, L., Rödin, M., och Vikström, J. (2019). Does Job Search Assistance Reduce Unemployment? Experimental Evidence on *Displacement Effects and Mechanisms*. IFAU working paper 2019:25.
- Crépon, B. (2018). Private providers of labor market service: A review of the evidence. I L. Calmfors och A. Bergström (Red.), *Framtidens arbetsförmedling*, Stockholm: Fores, s. 239–298.
- Fredriksson, P., och Johansson, P. (2008). Dynamic Treatment Assignment. *Journal of Business and Economic Statistics*, 26(4), 435-445.

- Förordning (2007:414) om jobb- och utvecklingsgarantin.
- Förordning (2007:813) om jobbgaranti för ungdomar.
- Förordning (2007:1030) med instruktion för Arbetsförmedlingen.
- Garrido, M. M., Kelley, A. S., Paris, J., Roza, K., Meier, D. E., Morrison, R. S., och Aldridge, M. D. (2014). Methods for constructing and assessing propensity scores. *Health services research*, 49(5), 1701–1720.
- Gartell, M. (2011). *Interna och externa coachningstjänster – en utvärdering av resultatet*. Arbetsförmedlingen URA 2011:2.
- Gartell, M., Gerdes, C., och Nilsson, P. (2012). *Metoder för att mäta effekter av arbetsmarknadspolitiska program*. Arbetsförmedlingen working paper 2012:2.
- Gartell, M., Gerdes, C., och Nilsson, P. (2013). *Programeffekter 1996–2010*. Arbetsförmedlingen working paper 2013:1.
- Gerdes, C. (2015). Does Performance Information Affect Job Seekers in Selecting Private Providers in Voucher-Based ALMP Programs? *IZA Discussion Paper No. 8992*.
- Harrer, T., Moczall, A., och Wolff, J. (2020). Free, free, set them free? Are programmes effective that allow job centres considerable freedom to choose the exact design? *International Journal of Social Welfare*, 29(2), 154-167.
- Hart, O., Shleifer, A., och Vishny, R.W. (1997). The proper scope of government: Theory and application to prisons. *Quarterly Journal of Economics*, 112(4), 1127-1161.
- Knutsson, D., och Tyrefors, B. (2020). Quality and efficiency between public and private firms: Evidence from ambulance services. *IFN Working Paper No. 1365*.
- Lagen (2008:962) om valfrihetssystem.
- Laun, L., och Skogman Thursie, P. (2014). Does privatisation of vocational rehabilitation improve labour market opportunities? Evidence from a field experiment in Sweden. *Journal of Health Economics*, 34, 59-72.
- Lechner, M., och Wunsch, C. (2013). Sensitivity of matching-based program evaluations to the availability of control variables. *Labour Economics*, 21, 111-121.
- Liljeberg, L., och Lundin, M. (2010). *Jobbnätet ger jobb: effekter av intensifierade arbetsförmedlingsinsatser för att bryta långtidsarbetslöshet*. IFAU rapport 2010:2.
- Liljeberg, L., Martinson, S., och Thelander, J. (2012). *Vad innebär det att bli coachad? En utvärdering av jobbcoachningen vid Arbetsförmedlingen*. IFAU rapport 2012:24.

- Liljeberg, L., Martinson, S., och Thelander, J. (2013). *Jobb- och utvecklingsgarantin – vilka deltar, vad gör de och vart leder det?* IFAU rapport 2013:12.
- Martinson, S., och Sibbmark, K. (2010a). *Vad gör de i jobb- och utvecklingsgarantin?* IFAU rapport 2010:15.
- Martinson, S., och Sibbmark, K. (2010b). *Vad gör de i jobbgarantin för ungdomar?* IFAU rapport 2010:22.
- Regeringsbeslut A2019/01323/A. Regleringsbrev för budgetåret 2019 avseende Arbetsförmedlingen.
- Regeringsbeslut A2019/01322/SV (ändringsbeslut 2019-07-04). Regleringsbrev för budgetåret 2019 avseende Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering.
- Regeringsbeslut A2020/00865/A. Regleringsbrev för budgetåret 2020 avseende Arbetsförmedlingen.
- Regeringsbeslut A 2020/02639. Regleringsbrev för budgetåret 2021 avseende Arbetsförmedlingen.
- Rehwal, K., Rosholm, M., och Svarer, M. (2017). Do public or private providers of employment services matter for employment? *Labour Economics*, 45, 169–187.
- Riksrevisionen. (2017a). *Effekter av Arbetsförmedlingens Förberedande och orienterande utbildning*. RiR 2017:20.
- Riksrevisionen. (2017b). *Arbetsförmedlingens Arbetsmarknadsutbildning – små regionala skillnader i effekter*. RiR 2017:21.
- Riksrevisionen. (2019). *Stöd till start av näringsverksamhet – långsiktiga effekter och Arbetsförmedlingens arbetssätt*. RiR 2019:27.
- Riksrevisionen. (2020a). *Stöd och matchning – ett valfrihetssystem för arbetssökande*. RiR 2020:13.
- Riksrevisionen. (2020b). *Effektiviteten i förmedlingsverksamheten – förmedlarnas attityder och arbetssätt har betydelse*. RiR 2020:5.
- Rooth, D., och Ekberg, J. (2003). Unemployment and earnings for second generation immigrants in Sweden. Ethnic background and parent composition. *Journal of Population Economics*, 16, 787-814.
- Rosenbaum, P. R., och Rubin, D. B. (1985). Constructing a control group using multivariate matched sampling methods that incorporate the propensity score. *The American Statistician*, 39(1), 33–38.
- Rosenbaum, P. R., och Rubin, D.B. (1983). The central role of the propensity score in observational studies for causal effects. *Biometrika*, 70(1), 41-55.

- Rubin, D.B. (2001). Using propensity scores to help design observational studies: Application to the tobacco litigation. *Health Services & Outcomes Research Methodology*, 2, 169–188.
- Rubin, D. B. (1973). The use of matched sampling and regression adjustment to remove bias in observational studies. *Biometrics*, 29(1), 185-203.
- Rubin, D. B. (1974). Estimating causal effects of treatments in randomized and nonrandomized studies. *Journal of Educational Psychology*, 66(5), 688-701.
- SCB. (2019). *LISA Longitudinell integrationsdatabas för Sjukförsäkrings- och Arbetsmarknadsstudier*. Bakgrundsfakta Arbetsmarknads- och utbildningsstatistiken 2019:1.
- SCB. (u.å). *Förvärvsarbetande – ett sysselsättningsbegrepp (avser data åren 1993-2019)*. <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/arbetsmarknad/sysselsattning-forvarvsarbete-och-arbetstider/registerbaserad-arbetsmarknadsstatistik-rams/produktrelaterat/Fordjupad-information/forvarvsarbetande--ett-sysselsattningsbegrepp-avser-data-aren-1993-2019/>
- Shleifer, A. (1998). State versus private ownership. *Journal of Economic Perspectives*, 12(4), 133-150.
- Sianesi, B. (2004). An Evaluation of the Swedish System of Active Labor Market Programs in the 1990s. *Review of Economics and Statistics*, 86(1), 133-155.

Bilaga 1 Beskrivning av delpopulationer

Nedan görs en kort beskrivning av de olika delgrupperna och vad som karaktäriserar dem enligt gällande regelverk.

Jobb- och utvecklingsgarantin

Syftet med jobb- och utvecklingsgarantin är att erbjuda deltagaren individuellt utformade insatser för att bryta långvarig arbetslöshet. Vidare är målsättningen att deltagaren så snabbt som möjligt ska få ett arbete. Under tiden i programmet får den arbetssökande kartläggning och ska få stöd för att kunna genomföra arbetsmarknadspolitiska insatser. Deltagaren ska både delta i arbetsmarknadspolitiska insatser och ha tid att söka arbete. För att kunna anvisas till jobb- och utvecklingsgarantin ska den arbetssökande varit arbetslös och anmäld som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen, samt uppfylla ett av flera kvalificeringsvillkor som i de flesta fall innebär att man varit arbetssökande under en längre tid.⁷⁸

Jobbgarantin för ungdomar

Syftet med jobbgarantin för ungdomar är att genom särskilda arbetsmarknadspolitiska insatser motverka arbetslösheten och minska ungdomars tid i arbetslöshet.⁷⁹ Genom individanpassade aktiviteter ska deltagaren få ett arbete eller påbörja/ återuppta studier så snart som möjligt. För att kunna anvisas till jobbgarantin för ungdomar ska den arbetssökande ha fyllt 16 men inte 25 år och under en period om sammanlagt 90 kalenderdagar, inom en ramtid av fyra månader, ha varit arbetslös på heltid och anmäld som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen.⁸⁰ Inom ramen för jobbgarantin för ungdomar kan arbetssökande få aktiviteter som får genomföras i både Arbetsförmedlingens egen regi eller upphandlas av fristående aktörer. Aktiviteterna ska vara individuellt utformade och täcka den arbetssökandes arbetsutbud.⁸¹

Beslut utanför garantier och etableringen – Kartläggning, vägledning och rehabilitering

När beslut för tjänsten stöd och matchning fattas utanför garantierna ska beslutet KVR-Vägledning användas.⁸² Övergripande ligger Kartläggning, vägledning och rehabilitering (KVR) inom de förberedande insatserna och ska användas för att förhindra att arbetssökande blir långvarigt arbetslösa genom att tidigt identifiera arbetssökandes kompetenser och behov. Målgruppen utgörs av den som är arbetslös

---

⁷⁸ Fått arbetslöshetsersättning i 300 dagar och inte uppfyllt ett nytt arbetsvillkor, efter 60 veckors deltidsarbetslöshetsersättning, arbetssökande som inte fått arbetslöshetsersättning under de senaste 14 månaderna, efter jobbgarantin för ungdomar, efter etableringsinsatser, efter vistelse i fängelse. För mer information se Arbetsförmedlingen (2021g) samt förordning (2007:414) om jobb- och utvecklingsgarantin.

⁷⁹ Jobbgarantin för ungdomar har funnits sedan 2007 och har fokus på att öka kontakterna med arbetsmarknaden och få deltagarna att mer aktivt söka jobb.

⁸⁰ Alternativt kan individen under en period om sammanlagt 90 kalenderdagar, inom en ramtid på fyra månader, haft deltids- eller timarbete och vara berättigad till arbetslöshetsersättning. Anvisning kan även ske vid andra förutsättningar, till exempel om en individ kommer direkt från etableringsprogrammet.

⁸¹ För mer information se Arbetsförmedlingen (2021h) samt förordning (2007:813) om jobbgaranti för ungdomar.

⁸² Se Arbetsförmedlingen (2018).

eller riskerar att bli arbetslös och deltagande gäller från 25 års ålder.⁸³ KVR används generellt i flera olika syften och kan till exempel användas för utredning om eventuell funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga och för att undersöka individers förutsättningar. Utifrån en arbetsmarknadspolitisk bedömning kan Arbetsförmedlingen erbjuda fördjupat stöd i form av koncentrerade insatser inom ramen för KVR.

Programbeslut

I tabellerna 17a, b och c i tabellbilagan återfinns en redovisning av i vilken utsträckning olika typer av programbeslut förekommer för olika grupper. Sammanställningen är baserad på variabeln ”program_id” i tabellen Ärendefakta i Arbetsförmedlingens databas Datalagret. Programbeslut har delats in i olika kategorier enligt beskrivningen i tabell B1.

Tabell B1 Definition av olika kategorier av programbeslut

Kategori	Programbeslut som ingår
Vägledning	Aktiviteter inom vägledning och platsförmedling
Arbetspraktik	Arbetspraktik
Rehabilitering	Arbetslivsinriktad rehabilitering
Arbetsmarknadsutbildning	Arbetsmarknadsutbildning
Fördjupad vägledning	Fördjupad vägledning
Förberedande utbildning	Förberedande utbildning
Leverantörsbeslut	Beslut om tjänsteleverantör
Nystartsjobb	Nystartsjobb
Projekt	Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning
Näring	Start av näringsverksamhet, bidrag till uppstartskostnader vid start av näringsverksamhet
Stöd	Bidrag för personligt biträde, bidrag till hjälpmedel på arbetsplatsen, särskild stödperson för introduktions- och uppföljningsstöd, arbetsplatsintroduktion, arbetsträning inom praktiskt basår, arbetsträning med handledare och intern coach
Trainee	Traineejobb
Utbildning	Utbildningskontrakt

⁸³ Åldersrestriktionen gäller inte om arbetssökande är ung och har en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga, är 18 år och står långt ifrån arbetsmarknaden av särskilda skäl, omfattas av lagen om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare eller deltar i jobb- och utvecklingsgarantin.

Bilaga 2 Kompletterande information om tjänsten stöd och matchning

Leverantörerna är skyldiga att tillhandahålla service för individer inom alla fyra spår inom tjänsten och får inte neka personer från ett visst block service. Dock kan leverantören specialisera inriktningen på sin verksamhet mot en specifik bransch eller neka arbetssökande om leverantören till exempel nått ett kapacitetstak och inte kan ta emot arbetssökande på grund av resursbrist.

Aktivitetsnivån hos leverantören beror på vilket spår den arbetssökande deltar i och i vilket block personen befinner sig i. Deltagare inom spår ett och två ska ha fyra timmar schemalagda aktiviteter per vecka under block ett. Motsvarande antal timmar i spår tre och fyra är åtta timmar. Kraven på antal schemalagda timmar i aktivitet ökar för varje block. I block två ska leverantörerna tillhandahålla minst nio timmar i aktivitet i spår ett och två, och 12 timmar i spår tre och fyra. I block tre ska leverantörerna tillhandahålla hela 20 timmar i aktivitet per vecka. Notera att block tre enbart finns i spår tre och fyra och att detta block inkluderar praktik. Se tabell B2 för en heltäckande bild.

Spåren skiljer sig även åt vad gäller ersättningsnivå till leverantören. Ersättningen är uppdelad i grundersättning och resultat ersättning. Grundersättningen betalas ut i samband med att deltagaren anvisas till den fristående aktören. Resultat ersättningen betalas däremot ut först efter att deltagaren har varit i arbete i fyra månader eller i utbildning under en termin, och leverantören måste ansöka om ersättningen i efterhand.⁸⁴ Det är viktigt att notera att det utbetalda grundbeloppet inte är öronmärkt för att användas till den enskilda deltagaren. Det är helt upp till leverantören att besluta hur resurser ska fördelas mellan deltagare. Hela eller delar av de medel som exempelvis tilldelats en leverantör i grundersättning för en deltagare inom spår tre kan istället användas för insatser för en deltagare som anvisats till spår ett.

Skillnaderna i ersättningarna är tänkta att spegla skillnader i de arbetssökandes behov, deras ställning på arbetsmarknaden och de resurser som krävs för att arbeta med arbetssökande med olika behov. Som framgår i tabell B2 så skiljer sig dessa åt mellan de fyra spåren. Däremot skiljer de sig inte åt mellan de olika blocken. Att ersättningsnivån är densamma i de olika blocken innebär att vinsten per deltagare är avtagande över tid eftersom kostnaden per deltagare ökar i samband med att deltagaren går från block ett till block två, och i förekommande fall vidare till block tre.

För att motverka inläsningseffekter betalas grundersättningen för hela det pågående tremånadersblocket ut även om den arbetssökande får arbete tidigt i perioden.

---

⁸⁴ Som arbete räknas både reguljär anställning och anställning med olika typer av anställningsstöd, tex. nystartsjobb. Vid deltidsarbete i fyra månader utgår 50 % av resultat ersättningen.

Tabell B2 Ersättning och aktivitetskrav inom stöd och matchnings alla spår och block.

Stöd och matchning Spår	Ersättning/ Aktivitet	Block 1	Block 2	Block 3
Spår 1 Grundläggande stöd	Ersättning	Grundersättning 6 500 kr Resultat- ersättning 12 000 kr	Grundersättning 6 500 kr Resultat- ersättning 12 000 kr	Max 2 block
	Aktivitet	30 min. enskilda samtal och 4 timmar aktiviteter/vecka.	30 min. enskilda samtal och 9 timmar aktiviteter/vecka.	Max 2 block
Spår 2 Grundläggande stöd med språkstöd	Ersättning	Grundersättning 13 000 kr Resultat- ersättning 15 000 kr	Grundersättning 13 000 kr Resultat- ersättning 15 000 kr	Max 2 block
	Aktivitet	45 min. enskilda samtal och 4 timmar aktiviteter/vecka.	45 min. enskilda samtal och 9 timmar aktiviteter/vecka.	Max 2 block
Spår 3 Förstärkt stöd	Ersättning	Grundersättning 12 025 kr Resultat- ersättning 16 000 kr	Grundersättning 12 025 kr Resultat- ersättning 16 000 kr	Grundersättning 12 025 kr Resultat- ersättning 16 000 kr
	Aktivitet	30 min. enskilda samtal och 8 timmar aktiviteter/vecka.	30 min. enskilda samtal och 12 timmar aktiviteter/vecka.	30 min. enskilda samtal och 20 timmar aktiviteter/vecka. Inkluderar obligatorisk praktik
Spår 4 Förstärkt stöd med språkstöd	Ersättning	Grundersättning 18 200 kr Resultat- ersättning 18 000 kr	Grundersättning 18 200 kr Resultat- ersättning 18 000 kr	Grundersättning 18 200 kr Resultat- ersättning 18 000 kr
	Aktivitet	45 min. enskilda samtal och 8 timmar aktiviteter/vecka.	45 min. enskilda samtal och 12 timmar aktiviteter/vecka.	45 min. enskilda samtal och 20 timmar aktiviteter/vecka. Inkluderar obligatorisk praktik

Källa: Arbetsförmedlingen (2018).

En jämförelse mellan tjänsterna stöd och matchning och rusta och matcha

Den nya matchningstjänsten rusta och matcha togs fram samt implementerades initialt i 32 kommuner under 2020 och ersatte då tjänsten stöd och matchning. I enlighet med regleringsbrevet för 2021 kommer den utvecklade matchningstjänsten rusta och matcha under 2021 att ersätta tjänsten stöd och matchning i hela landet, vilket innebär att tjänsten stöd och matchning helt avvecklas.⁸⁵

Målet för den arbetssökande är det samma i de båda tjänsterna, att komma i arbete eller utbildning på kortast möjliga tid. Det som skiljer tjänsterna åt är främst ersättningsystem och anvisningsförfarandet till tjänsterna. Som tidigare beskrivits har tjänsten stöd och matchning flera olika spår där arbetssökande fördelas beroende på behov av stöd och språkstöd. Det utgår sedan olika ersättning till leverantören beroende på vilket spår individen anvisats till. I tjänsten rusta och matcha är ersättningen uppdelad i tre olika nivåer som baseras på deltagarens bedömda avstånd till arbetsmarknaden. Förenklat är grundersättningen i tjänsten rusta och matcha lägre och resultatersättningen högre än i tjänsten stöd och matchning vilket ska höja incitamenten för fristående aktörer att få de arbetssökande i arbete eller utbildning.

En stor skillnad mellan tjänsterna är själva anvisningsförfarandet av arbetssökande. När en arbetssökande har anvisats till tjänsten stöd och matchning har handläggare gjort en bedömning av om det är aktuellt med insatsen. Om den arbetssökande är matchningsbar, lämplig för tjänsten och det är arbetsmarknadspolitiskt motiverat anvisas personen. Vad gäller tjänsten rusta och matcha används istället ett statistiskt bedömningsstöd inför anvisning där ett 30-tal faktorer vägs samman för att bedöma den arbetssökandes avstånd till arbetsmarknaden och det individuella behovet av stöd. Faktorerna består av egenskaper kopplade till den enskilda individen och arbetsmarknaden.⁸⁶ Anvisningen till tjänsten rusta och matcha genomförs sedan av handläggare och baseras på den arbetsmarknadspolitiska bedömningen sammantaget där bedömningsstödet utgör ett stöd med information om den arbetssökande är lämplig för anvisning till tjänsten.

I båda tjänsterna är det den arbetssökande som väljer leverantör i enlighet med valfrihetssystemet. Innehållet i de båda tjänsterna är relativt likartat och består bland annat av kartläggning, praktiskt stöd och vägledning. Det är den arbetssökande som tillsammans med leverantören utformar och väljer vilka aktiviteter som ska genomföras.⁸⁷ Vad gäller tiden i tjänsten kan deltagare i tjänsten stöd och matchning maximalt placeras i nio månader medan motsvarande tid för tjänsten rusta och matcha är 12 månader.⁸⁸

---

⁸⁵ Se regeringsbeslut A 2020/02639 samt Arbetsförmedlingen (2021b) för en lägesbeskrivning av utvecklandet av matchningstjänster och växlingen från stöd och matchning till rusta och matcha.

⁸⁶ Se BENCHMARKER M.F.L. (2021) för en mer detaljerad beskrivning av vilka variabler som ingår i det statistiska bedömningsstödet.

⁸⁷ För detaljerad information om vilka aktiviteter som ingår i den så kallade *verktyglådan*, se Arbetsförmedlingen (2018) för tjänsten stöd och matchning, och Arbetsförmedlingen (2020c) för tjänsten rusta och matcha.

⁸⁸ Notera att arbetssökande dock kan anvisas upprepade gånger och på det sättet delta under en längre period.

Bilaga 3 Detaljerad beskrivning av tillvägagångssätt

I följande bilaga ges en mer detaljerad beskrivning av utvärderingssituationen och den metod som har använts för att studera effekter av tjänsten stöd och matchning.

Utvärderingssituationen

När effekten av att delta i en viss insats ska utvärderas är det inte tillräckligt att bara studera utfallet för gruppen deltagare. Utfallet för deltagarna behöver jämföras med utfallet för en grupp individer som inte tagit del av insatsen. Tanken med ett sådant upplägg är att jämförelsen med en grupp icke-deltagare ska hjälpa oss att svara på frågan om vad som skulle ha hänt med deltagarna om de inte deltagit i den aktuella insatsen. Detta eftersom en och samma individ, vid en viss given tidpunkt, inte både kan delta och inte delta i insatsen som ska utvärderas. Därför behövs en jämförelsegrupp. Jämförelsegruppen behöver dock vara så lik deltagargruppen som möjligt.

Den situation som är att föredra ur utvärderingssynpunkt, är att individer i målgruppen för insatsen som ska utvärderas slumpmässigt fördelas mellan deltagar- och jämförelsegrupp. Om grupperna är tillräckligt stora kommer en sådan slumpmässig fördelning av individer säkerställa att grupperna *i genomsnitt* liknar varandra. En jämförelse av utfallet mellan grupperna kan då sägas enbart bero på skillnader i deltagande och inte på skillnader i sammansättningen av grupperna. I praktiken uppstår denna situation förhållandevis sällan inom de samhällsvetenskapliga och arbetsmarknadspolitiska områdena, även om det finns exempel. Ett exempel är ESF-projektet kring tjänsten rusta och matcha som startade vid Arbetsförmedlingen i mars 2020.⁸⁹

Selektion av deltagare

I praktiken är situationen ofta sådan att det finns ett visst mått av selektion när det gäller vilka personer som deltar i en insats och vilka som inte deltar. Om de individegenskaper som är korrelerade med sannolikheten att delta i insatsen också är korrelerade med utfallet, finns det en risk att vi inte kommer att kunna mäta den verkliga, eller ”sanna”, effekten av att delta i en viss insats. Skillnader i utfall mellan deltagare och icke-deltagare kan därmed bero på att grupperna systematiskt skiljer sig åt i något avseende som också bidrar till att förklara skillnader i utfall. En sådan selektion kan till exempel uppstå om individer i målgruppen i viss utsträckning själva får välja om de vill delta i en viss insats eller inte. Om det exempelvis skulle vara mer ambitiösa och målinriktade arbetssökande som valde att delta skulle detta i sig kunna påverka skillnader i utfall. Inte bara skillnader i deltagande i själva insatsen.

Selektion kan också uppstå om arbetsförmedlare i viss utsträckning väljer vilka som ska delta och vilka som inte ska delta. Om det till exempel är individer med en

---

⁸⁹ Detta genomförs på uppdrag av regeringen och implementerades i utvalda områden under 2020. Tjänsten rusta och matcha kommer att ersätta tjänsten stöd och matchning under 2021. I regleringsbrevet för 2020 (regeringsbeslut A2020/00865/A) framgår även att Arbetsförmedlingen ska samråda med IFAU om hur goda förutsättningar för uppföljning och utvärdering ska skapas. Se vidare Arbetsförmedlingen (2020c) för mer information om tjänsten rusta och matcha.

svagare ställning på arbetsmarknaden som i högre utsträckning anvisas till en viss insats, är det möjligt att ett sämre utfall för deltagarna förklaras av den negativa selektionen, snarare än av att insatsen i sig har en negativ effekt på utfallet. Ett sådant resultat skulle alltså inte vara förenliga med slutsatsen att själva insatsen har en negativ effekt på utfallet utan skulle snarare förklaras av att deltagare på ett systematiskt sätt skiljer sig från icke-deltagare och grupperna således inte är jämförbara ur ett utvärderingsperspektiv. Om utvärderaren inte kan ta hänsyn till selektionen, oavsett om den är positiv eller negativ, kan det således leda till felaktiga slutsatser kring effekten av att delta i en viss insats. Det kan antingen leda till en överskattning av effekten om det skett en positiv selektion av deltagare in i insatsen, eller till en underskattning av effekten om det istället skett en negativ selektion av deltagare till insatsen. Av dessa skäl är det viktigt att med olika statistiska och ekonometriska metoder försöka hantera selektionsproblemet.

Hantering av selektionsproblemet

När effektutvärderingar ska genomföras och fördelningen mellan deltagare och icke-deltagare inte har skett slumpmässigt, eller när det inte finns något som naturligt skapar en variation i sannolikheten mellan olika grupper att delta, kan ekonometriska metoder användas.⁹⁰ Syftet med dessa metoder är att så långt som möjligt försöka efterlikna en situation med slumpmässig fördelning.

Ofta används en så kallad matchningsansats där deltagare matchas med icke-deltagare med avseende på en stor uppsättning individegenskaper. Om individer delar samma uppsättning individegenskaper innebär det också att sannolikheten för dem att delta i en viss insats är den samma. Ett förbehåll är dock att matchningen bara kan ske med avseende på sådan information som finns tillgänglig i datamaterialet. Det handlar till exempel om ålder, kön, utbildning, födelse-land och bostadsort, men också om tid i arbetslöshet, tidigare arbetslöshetshistorik och tidigare arbetsinkomster.

Tanken är att om vi kan matcha ihop individer som är så lika varandra som möjligt i dessa avseenden kan vi också fånga upp likheter i avseenden som inte går att observera i registerdata. Exempelvis kan tidigare arbetsinkomster ses som en proxy för tidigare produktivitetsnivå på arbetsmarknaden. Se till exempel Caliendo m.fl. (2017) samt Lechner och Wunsch (2013) för en diskussion kring betydelsen av att ha tillgång till detaljrik arbetsmarknadshistorik i effektutvärderingar av arbetsmarknadspolitiska program. I utvärderingssammanhang diskuteras ofta problematiken med så kallade icke-observerbara individegenskaper och hur det ska hanteras. Caliendo m.fl. (2016) visar att metoden matchning kan hantera selektionen av deltagare till ett program och således även fånga icke-observerbara faktorer om detaljerade registerdata används. I en senare studie fastställs även att matchning kan hantera selektion även om arbetsförmedlare och deltagare tillsammans påverkar beslutet om programdeltagande (Caliendo och Tübbicke 2019). Analysen som

---

⁹⁰ Under vissa omständigheter är det möjligt att använda sig av så kallade naturliga experiment för att efterlikna en situation med randomisering. Ett naturligt experiment kan exempelvis uppstå om det införs en viss regelförändring vid en viss tidpunkt och där de nya reglerna bara gäller efter vid denna tidpunkt och/eller bara gäller för en viss grupp. Så är det inte fallet för tjänsten stöd och matchning.

genomförs i denna återrapport bygger således på antagandet att eventuella icke-observerbara systematiska skillnader mellan grupperna fångas av tillgänglig information i registerdata och att vi på så sätt kan hantera eventuell selektion till programmet.

Metod för att fastställa effekter

När effekten av deltagande i en insats ska utvärderas är det inte tillräckligt att bara studera utfallet för gruppen deltagare. Utfallet för deltagarna behöver jämföras med utfallet för en grupp individer som inte tagit del av insatsen. För att genomföra denna jämförelse och identifiera en jämförelsegrupp används metoden matchning. Nedan följer en beskrivning av matchningsmetoderna som används i återrapporten.

Beskrivning av matchningsförfarandet

För att identifiera jämförbara grupper är utgångspunkten att vi använder oss av den statistiska metoden matchning. Metoden innebär att vi i data identifierar personer med samma förutsättningar och sedan jämför dessa individer med samma mätbara individkaraktäristika, arbetsmarknadshistorik och humankapital. Förenklat vill man med hjälp av matchning hitta statistiska tvillingar i datamaterialet som enbart skiljer sig åt avseende att en individ har fått ta del av insatsen och den andra inte (Rubin 1973, 1974). Vi använder en kombination av *coarsened exact matchning (CEM)* och *propensity score matching (PSM)*.⁹¹ Tillvägagångssättet möjliggör att vi kan matcha exakt på variabler som vi ser som särskilt viktiga, till exempel möjliggöra att personer med samma inskrivningstid jämförs, samtidigt om vi kan inkludera en stor mängd variabler och fånga upp en stor mängd individegenskaper.

Coarsened exact matchning

I det första steget görs en så kallad exakt matchning vilket innebär att vi, med avseende på ett antal variabler, identifierar individer i deltagar- respektive jämförelsegruppen som är identiska. Här inkluderas enbart variabler som anses vara särskilt viktiga. Detta eftersom ju fler variabler som inkluderas desto svårare blir det att hitta två individer som är helt lika.

I den typiska utvärderingssituationen erbjuds behandlingen vanligen vid ett tillfälle vilket innebär att tilldelning av behandling är statisk. Detta sker dock sällan i praktiken, vilket är fallet i tjänsten stöd och matchning där deltagare löpande anvisas till insatsen. Enligt Fredriksson och Johansson (2008) kan den successiva tilldelningen medföra problem då utfallet, att få ett arbete, och behandlingsstatus är funktioner av arbetslöshetstiden, även kallad väntetid. Rapportförfattarna framhäver vikten av att balansera deltagar- och jämförelsegrupp avseende individernas arbetslöshetshistorik för att hantera denna situation i utvärderingar.

I återrapporten används *coarsened exact matching (CEM)* vilket är en variant av exakt matchning som innebär att datamaterialet delas upp i olika stratum baserat på värden på de variabler som ingår i matchningen. Om ett stratum enbart innehåller observationer från en av grupperna utesluts dessa från efterföljande analys. Det

---

⁹¹ Se till exempel Sianesi (2004) och Fredriksson och Johansson (2008). För information om CEM se Blackwell m.fl. (2009) och för PSM Caliendo och Kopeinig (2008).

innebär att en trade-off uppstår mellan hur precis matchningen är och hur många observationer som ingår i den slutliga analysen (Blackwell m.fl. 2009).

CEM-matchningen är inte en estimeringsmetod utan ett sätt att göra undersöknings- och jämförelsegrupperna mer lika varandra redan innan *propensity score*-skattningarna genomförs. I denna del av matchningen inkluderar vi inskrivningstid (uppdelat i intervaller), observationsmånad, samt sökandekategori under föregående månad. De sökandekategorier vi kontrollerar för är om man varit inskriven med förhinder, varit öppet arbetslös, eller om man haft en subventionerad anställning.

Genom att ta hänsyn till status under föregående månad hoppas vi med större precision kunna matcha personer som med samma sannolikhet skulle kunna anvisas till tjänsten stöd och matchning. Det framgår till exempel av handläggarstödet att arbetssökande med förhinder eller arbetssökande med en subventionerad anställning inte är aktuella för anvisning till tjänsten stöd och matchning. Denna procedur medför att vi i första hand exkluderar arbetssökande i jämförelsegruppen som inte kan matchas till arbetssökande i deltagargruppen, med avseende på dessa variabler. I princip inga arbetssökande i deltagargruppen exkluderas från urvalet eftersom ett kriterium för anvisning är att man inte ska vara förhindrad att delta, och inte ha en subventionerad anställning. I handläggarstödet finns även andra kriterier för när en anvisning inte ska ske och det har varit en avvägning att avgöra vilka sökandekategorier vi ska ta hänsyn till i CEM-matchningen.

För att analysen ska kunna genomföras på ett bra sätt och stratumen ska bli tillräckligt stora delas inskrivningstiden i aktuell inskrivningsperiod (även kallad väntetid) in i olika intervall. Inskrivningstiden grupperas i följande intervall, som anges i dagar: 0–60, 61–180, 181–365, 366–545, 546–910, 911–1460 samt >1460. Genom detta förfarande delas de arbetssökande, både deltagare och jämförelsepersoner, in i så kallade CEM-stratum där arbetssökande i varje stratum har exakt samma uppsättning av de inkluderade variablerna.

Propensity score matching

I ett andra steg vill vi ta hänsyn till relevant individegenskaper hos de arbetssökande i deltagar- och jämförelsegrupperna. När vi kontrollerar för en stor uppsättning individegenskaper blir det svårt att använda exakt matchning eftersom sannolikheten att matcha någon exakt med avseende på alla dessa individegenskaper minskar ju fler variabler vi vill ta hänsyn till. Av denna anledning används utöver CEM även *propensity score matching* (PSM), vilket innebär att vi beräknar den predikterade sannolikheten, givet en viss uppsättning av variabler, att anvisas till tjänsten stöd och matchning. I mer detalj innebär det att vi använder en skalär funktion av de variabler som vi vill kontrollera för, se till exempel Rosenbaum och Rubin (1983) för mer information.

Grundidén är således att matcha deltagare och jämförelsepersoner som har liknande värde på funktionen av variablerna, det vill säga funktionen av en rad olika individegenskaper. Med denna ansats, till skillnad från CEM, kan olika kombinationer av variabelvärden resultera i samma värde på funktionen av

variablerna där ett liknande värde innebär liknande förutsättningar att få delta i programmet. Vi kommer då att få deltagare i tjänsten stöd och matchning som matchas mot arbetssökande som inte deltar men som har samma sannolikhet att delta i tjänsten stöd och matchning.

De variabler vi inkluderar i matchningsmodellen är: inskrivningstid, antal tidigare inskrivningsperioder, observationsmånad, ålder, utbildning, födelseregion, om det finns små barn i hushållet, civilstånd, förekomst av registrerad funktionshinderkod som innebär nedsatt arbetsförmåga, Arbetsförmedlingskontor, tidigare deltagande i arbetsmarknadspolitiska insatser (arbetsmarknadsutbildning, förberedande och orienterande utbildning, arbetspraktik och etableringen), inkomsthistorik, samt om individen tidigare erhållit ekonomiskt bistånd⁹².

Balanstest

En viktig del av matchningsförfarandet är att säkerställa att behandlings- och jämförelsegrupperna är så lika varandra som möjligt med avseende på de variabler som inkluderas i matchningsmodellen, efter att matchningen genomförts. Detta kan undersökas med så kallade balanstest som undersöker huruvida modellvariablerna är balanserade mellan deltagare och icke-deltagare i det matchade urvalet. Resultaten från balanstesten presenteras i tabellbilagan, stycke 3. Resultaten presenteras i form av en sammanfattande tabell från balanstestet samt en figur som illustrerar storleken på de standardiserade procentuella skillnaderna mellan deltagare och icke-deltagare per variabel, grafiskt, uppdelade på det matchade respektive det omatchade urvalet. De standardiserade procentuella skillnaden är skillnaden i medelvärde för deltagare och icke-deltagare som en andel av roten ur den genomsnittliga variansen för deltagare och icke-deltagare, uttryckt i procent. Detta mått kommer ursprungligen från Rosenbaum och Rubin (1985).⁹³

I den övergripande tabellen utvärderas medelvärdet samt medianen av de standardiserade skillnaderna i det matchade respektive det ursprungliga urvalet mellan deltagare och icke-deltagare. För alla urvalsgrupper kan observeras att de standardiserade skillnaderna minskar i det matchade urvalet jämfört med det ursprungliga urvalet. För de flesta urvalsgrupperna är den genomsnittliga standardiserade skillnaden nära ett. Undantaget är kvinnor i jobbgarantin för ungdomar där den genomsnittliga standardiserade skillnaden är närmare två än ett, vilket fortfarande kan anses vara ett litet tal.

I de grafiska presentationerna av de standardiserade skillnaderna är det möjligt att med blotta ögat se att de standardiserade skillnaderna för de viktigaste modellvariablerna ligger närmare noll i det matchade urvalet än i det omatchade urvalet.⁹⁴ De standardiserade skillnaderna ska vara så små som möjligt i det matchade urvalet. Det finns ingen tumregel för hur stora de standardiserade avvikelserna får vara för att variablerna ska anses vara balanserade, men en siffra

⁹² Vi inkluderar information om löneinkomster och ekonomiskt bistånd för åren 2013, 2014 och 2015.

⁹³ Enligt Statas hjälpsidor för kommandot `psmatch2`.

⁹⁴ Kontroller för arbetsförmedlingskontor och observationsmånad har av utrymmesskäl uteslutits i den grafiska presentationen.

som förekommer i litteraturen är mindre än 10 procent (Garrido m.fl. 2014). Det är också tydligt att de standardiserade skillnaderna för modellvariablerna i det matchade urvalet sällan är större än 5 procent. Sammanfattningsvis tolkar vi resultatet från balanstesten som att matchningsförfarandet har skapat balans i modellvariablerna mellan deltagare och icke-deltagare för alla urvalsgrupper i studien.

Urval

Undersökningspopulationer

Analysen genomförs på totalt 18 olika urvalsgrupper. De är uppdelade efter kön (män och kvinnor), år för anvisning (2016, 2017, 2018), samt målgrupp (jobb- och utvecklingsgarantin, jobbgarantin för ungdomar samt *övriga*). Syftet med att dela upp urvalet i flera undersökningspopulationer är att redan innan matchningen försöka göra urvalen mer lika varandra. Till respektive grupp av deltagare i tjänsten stöd och matchning har en separat matchad jämförelsegrupp tagits fram.

De olika delpopulationerna har identifierats på följande sätt: om en arbetssökande varit inskriven i jobb- och utvecklingsgarantin någon gång under ett visst år definieras hen som tillhörande urvalsgruppen jobb- och utvecklingsgarantin det året, och om en arbetssökande varit inskriven i jobbgarantin för ungdomar under ett visst år definieras hen som tillhörande urvalsgruppen för jobbgarantin för ungdomar. Arbetssökande som varken varit inskrivna inom jobb- och utvecklingsgarantin eller jobbgarantin för ungdomar under ett visst år inkluderas i gruppen *övriga*.⁹⁵ Indelningar av arbetssökande i dessa grupper sker alltså oberoende av anvisning till tjänsten stöd och matchning eller ej. Eftersom indelningen görs årsvis kan en och samma individ tillhöra olika delpopulationer under olika år. Det är också möjligt att individer som ingår i jämförelsegruppen under ett visst år kan komma att ingå i deltagargruppen vid ett senare tillfälle.

Individer som inom 30 dagar från månaden då anvisning till tjänsten stöd och matchning sker (eller motsvarande månad för jämförelsegruppen) fått ett arbete eller påbörjat studier, exkluderas då dessa individer enligt handläggarstödet för tjänsten stöd och matchning inte bör anvisas till tjänsten. Det finns även individer som ingår i jämförelsegruppen under ett visst år som året innan anvisats till tjänsten stöd och matchning. Dessa individer exkluderas också.

Anvisningar till tjänsten stöd och matchning

Deltagande i tjänsten stöd och matchning definieras utifrån första gången en arbetssökande anvisats till tjänsten. Det är dock möjligt att delta i tjänsten mer än en gång, antingen i en och samma inskrivningsperiod, eller under efterföljande inskrivningsperioder. Tjänsten innehåller tre olika block om vardera tre månader. Den maximala totala tiden i tjänsten är alltså nio månader. När en arbetssökande

---

⁹⁵ Individer som deltar i etableringen under ett visst år ingår i gruppen "övriga" men har exkluderats från analysen. Om en individ under ett och samma år deltagit i både etableringen och i jobb- och utvecklingsgarantin eller jobbgarantin för ungdomar, kommer individen att ingå i någon av de sistnämnda grupperna.

byter block fattas ett nytt beslut vilket kan leda till att det för samma individ finns flera beslut men där besluten avser olika block.

Under ett givet år kan arbetssökande löpande anvisas till tjänsten stöd och matchning. Vi definierar *behandlingen*, det vill säga deltagande i tjänsten stöd och matchning, som de som anvisas till tjänsten och vi definierar månad för första anvisning som tidpunkten för start av behandling. Det är vanligt inom utvärderingslitteraturen att det görs på detta sätt. Men det är möjligt att en del av de som får ett beslut om anvisning en viss månad, antingen påbörjar tjänsten något senare, eller inte alls påbörjar tjänsten. Det innebär att vi i ett visst avseende undersöker effekten av *avsikten* att behandla någon, det som inom litteraturen kallas *intention to treat*. Att istället exkludera arbetssökande som fått ett beslut om anvisning men som inte påbörjar tjänsten är inte ett alternativ då det innebär att urvalet som inkluderas i analysen blir selekterat. Arbetssökande som anvisas men som inte påbörjar kan antingen vara negativt eller positivt selekterade och att exkludera dessa från analysen kan snedvrída resultaten.

Vi använder månadsdata och som nämndes ovan kan arbetssökande anvisas till tjänsten stöd och matchning löpande under året. Vi använder det första beslutet om tjänsten stöd och matchning som indikation på om, och när, en arbetssökande anvisas till tjänsten. I matchningsförfarandet matchas arbetssökande som inte anvisas till tjänsten stöd och matchning under en viss månad mot arbetssökande som gör det under just denna månad. Vi har använt oss av matchning med återläggning vilket innebär att individer i jämförelsegruppen kan matchas mot arbetssökande i deltagargruppen under flera olika månader. Det innebär också att arbetssökande kan ingå i jämförelsegruppen och matchas mot deltagare under en viss månad för att sedan själva anvisas vid en senare tidpunkt. Denna situation beskrivs utförligt i Liljeberg m.fl. (2012) och är inte unik för denna effektutvärdering. Det innebär dock att vi egentligen analyserar effekten av att anvisas till tjänsten stöd och matchning under en viss given månad, jämfört med att antingen inte anvisas till tjänsten alls, eller att eventuellt anvisas till den senare. Antalet individer som ingår i jämförelsegruppen och som aldrig anvisas till tjänsten stöd och matchning är dock förhållandevis stort vilket talar för att det stora flertalet som ingår i jämförelsegruppen inte kommer att anvisas till tjänsten stöd och matchning.

Etableringsgrad

Som diskuterades i avsnitt 7.1 är det inte oproblematiskt att använda sysselsättning i november som ett mått på sysselsättning då SCB gör en uppskattning av om en person kan betraktas som sysselsatt baserat på om hen har haft tillräckligt hög inkomst under en mätvecka i november. Om en individ utfört inkomstbringande arbete motsvarande en timme under mätveckan definieras hen som sysselsatt. Det kan alltså vara så att en individ har arbetat mycket lite under året men ändå definieras som sysselsatt. Därför används också ett utfallsmått där information om förekomsten av en anställning kombineras med information om årsinkomsten. Om årsinkomsten från anställning överstiger ett visst gränsvärde definieras individen som *etablerad* medan hen definieras som *svagt etablerad* om årsinkomsten understiger ett visst gränsvärde. Har individen inte haft någon inkomst definieras hen som *ej etablerad*. En fjärde kategori utgörs av de som definieras som *egenföretagare*. Måttet på etableringsgrad har konstruerats dels med hjälp av information från SCB:s Registerbaserade aktivitetsstatistik (RAKS), dels med hjälp av information om yrkesställning. Gränsvärdet för årsinkomst motsvarar 60 procent av en medianinkomst beräknad för anställda som har förgymnasial utbildning 9 (10) år eller kortare för varje åldersgrupp och kön.

Sammantaget indikerar resultaten vad gäller etableringsgrad att deltagare i tjänsten stöd och matchning löper något lägre risk att inte alls vara etablerade på arbetsmarknaden, vilket i princip innebär en lägre risk för att inte ha haft någon löneinkomst alls under året. Detta ligger i linje med resultatet att deltagare i högre utsträckning har haft en positiv årslöneinkomst under året än jämförbara icke-deltagare. Resultaten visar också att deltagare i tjänsten generellt har något lägre sannolikhet att definieras som etablerade medan de har högre sannolikhet att definieras som svagt etablerade. Då både etablerade och svagt etablerade har arbetat under året, men nivån på årsinkomsten skiljer dem åt, ligger detta resultat i linje med att vi finner att deltagare i genomsnitt har lägre årslöneinkomster. Resultaten återfinns i tabellbilagan.

Bilaga 4 Räkneexempel – storleken på effekten av att delta i tjänsten stöd och matchning

När utfallet i en regression är en så kallad dummyvariabel samtidigt som den oberoende variabeln vi är intresserade av (deltagande i tjänsten stöd och matchning) också är en dummyvariabel, tolkas estimatet i regressionen som skillnaden mellan deltagare och icke-deltagare beträffande sannolikheten att uppnå det utfall som motsvarar värdet ett på utfallsvariabeln. Om utfallsvariabeln till exempel är sysselsatt i november antar den värdet ett för individer som är sysselsatta och värdet noll för individer som inte är sysselsatta. Om utfallet är deltagande i reguljär utbildning antar variabeln värdet ett för de som deltar i reguljär utbildning och värdet noll för de som inte gör det. Skillnaden anges i procentenheter. Nedan följer en beskrivning av beräkningar som kan utföras för att få en uppfattning kring storleken av effektskattningarna, både uttryckt i antal personer och i procent. Exempelberäkningar görs för kvinnor som var inskrivna i jobb- och utvecklingsgarantin och anvisades till tjänsten stöd och matchning under 2016 och för utfallen sysselsättning i november och deltagande i reguljär utbildning under höstterminen. Storleken på effekterna kommer att bero på tre parametrar: (i) storleken på effektskattningen, (ii) antalet individer som ingår i deltagargruppen, det vill säga som har anvisats till tjänsten stöd och matchning, och (iii) andelen i deltagargruppen som uppnått ett positivt utfall. Samtliga beräkningar baseras på information för det matchade urvalet efter att effektskattningen genomförts.

I fallet med kvinnor som var inskrivna i jobb- och utvecklingsgarantin 2016 är den skattade skillnaden i sysselsättning i november 2017, -1,9 vilket betyder att sannolikheten för en genomsnittlig deltagare i tjänsten stöd och matchning att vara sysselsatt i november var 1,9 procentenheter lägre än för en genomsnittlig arbetsökande i jämförelsegruppen. Beräkningar kan göras för att få en uppfattning om storleken på effekten. I denna grupp var det 7 058 individer som anvisades till tjänsten stöd och matchning och som också ingår i det matchade urvalet som effekten beräknas på. I denna grupp var 43,6 procent, eller 3 077 individer ($7\ 058 * 0,436 \approx 3\ 077$), sysselsatta i november 2017. En effektskattning på -1,9 procentenheter indikerar att sysselsättningen skulle ha varit 1,9 procentenheter *högre* om dessa personer inte hade deltagit i tjänsten stöd och matchning. Det innebär att i så fall skulle 45,5 procent ($43,6 + 1,9 = 45,5$), eller 3 211 personer ($7\ 058 * 0,455 \approx 3\ 211$), varit sysselsatta. Detta ger en skillnad i sysselsättning på 134 ($3\ 211 - 3\ 077 = 134$) personer vilket motsvarar 4,4 procent ($(134/3\ 077) * 100 \approx 4,4$ procent). Det vill säga, om dessa individer inte skulle ha deltagit i tjänsten stöd och matchning skulle sysselsättningen varit 4,4 procent högre i gruppen i november 2017.

Om motsvarande beräkningar görs för utfallet 2019 indikerar skattningarna för samma grupp att 35 fler personer skulle varit sysselsatta om de inte deltagit i tjänsten stöd och matchning vilket motsvarar en sysselsättningsökning på 0,9 procent. I detta fall är skillnaden inte statistiskt säkerställd vilket innebär att vi inte kan utesluta att det inte finns någon skillnad alls.

När det gäller samma grupp arbetssökande och övergången till reguljär utbildning under 2017 är den skattade skillnaden 1,1 procentenheter vilket betyder att sannolikheten för en genomsnittlig deltagare i tjänsten stöd och matchning att delta i en reguljär utbildning under höstterminen var 1,1 procentenheter högre än för en genomsnittlig arbetssökande i jämförelsegruppen. I denna grupp deltog 15,6 procent, eller 1 101 individer, i reguljär utbildning 2017. En effektskattning på 1,1 procentenheter indikerar att deltagande i utbildning skulle ha varit 1,1 procentenheter *lägre* om dessa personer inte hade deltagit i tjänsten stöd och matchning. Det innebär att i så fall skulle 14,5 procent eller 1 023 personer, deltagit i utbildning. Detta ger en skillnad i deltagande i utbildning på 12 personer vilket motsvarar 1,1 procent. Det vill säga, om dessa individer inte skulle ha deltagit i tjänsten stöd och matchning skulle deltagande i utbildning varit 1,1 procent lägre.